

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Det här verket har digitaliserats i ett samarbete mellan Litteraturbanken och universitetsbiblioteken i Göteborg, Lund, Umeå och Uppsala.

Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den tolkade texten kan innehålla fel.

Därför bör du visuellt jämföra den tolkade texten med de scannade bilderna för att avgöra vad som är riktigt.

Om du anser dig ha upphovsrätt till detta material, ber vi dig vänligen kontakta Göteborgs universitetsbibliotek.

The digitisation of this work is a collaboration between The Literature Bank and the university libraries in Gothenburg, Lund, Umeå and Uppsala.

All printed text is OCR processed into machine readable text. This means that you can search the document and copy its text. Older documents with print in poor condition can be hard to process and may contain errors. Compare the interpreted text visually to the scanned image to determine what is correct.

If you believe you own the copyright to this work, please contact the Gothenburg University Library.

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

LUNDS
UNIVERSITET

UPPSALA
UNIVERSITET

1164
NYA BLAD

UR GRANSKAPETS KRÖNIKA.

TECKNINGAR

AF

SORELLA.

STOCKHOLM,
HJALMAR LINNSTRÖMS FÖRLAG.
1881.

Pris 1 krona 50 öre.

AMINÖR

A

1

NYA BLAD

UR GRANSKAPETS KRÖNIKA.

TECKNINGAR

AF

SORELLA.

M. Nauman

STOCKHOLM,
HJALMAR LINNSTRÖMS FÖRLAG.
1881.

STOCKHÖLM,
P. A. NYMANS TRYCKERI.
1881.

INNEHÅLL.

	Sid.
En ibland hundra	5.
Fröken Clementines kria	25.
På öfverblifna kartan	39.
Evas dotter	69.
Trubaduren	93.
Trenne blad ur sagan om en prinsessa	165.
En minnesruna	185.

THE JOURNAL OF THE

The following is a list of the names of the members of the Society for the year 1888. The names are arranged in alphabetical order. The names are: [The text is extremely faint and illegible, appearing as a list of names.]

En ibland hundra.

Det är länge sedan vi sutto på tu man hand, ni och jag. Det heter, att man ej bör räkna med sina vänner; men sanningen att säga, har jag haft nog lång tid för att hinna riktigt öfvertänka och »lägga i hop» alla de svikna förhoppningar, som blifvit min enda rest under de många och långa stunder, jag suttit väntande och blickat nedåt gatan eller lyssnat efter edra steg i trappan. När jag ser eder der på eder gamla plats, slår jag gerna ett glömskans streck öfver all misräkning, subtraherar de tomma, ledsamma dagarna från tiden, som flytt, sedan jag såg eder sist, och då jag nu dividerar mina känslor och intryck, får jag lyckligtvis kvar som behållning endast glädjen öfver att äntligen se eder igen.

Trådarna ligga allt jemt emellan krönikans blad, och är ni lika beredvillig att lyssna som jag att slå upp, der jag slutade sist, har ni samma vänliga intresse som förr för mig och mina enkla små berättelser, så vet jag då för visst, att vi ännu skola ha mången förtrogen stund med hvarandra. Med eder tillåtelse skulle jag vilja betona ordet förtrogen och dermed mena, utom allt hvad det för öfrigt innebär, äfven så mycket som: ej mina ord igen, låt det bli oss emellan! Skam till sägandes har jag alltid varit en smula rädd för spöken, och, vet ni, jag tycker det är gruffigt hemskt, när ens egna ord och tankar uppträda som gengångare, af onda tungor misshandlade så, att de likna verkliga benrangel, och beröfvade den mening, hvarmed man en gång besjälade dem. Jag berättade en gång en sannfärdig gammal historia om en Adams son, och jag tillät mig af den anledningen en och annan liten

reflexion. De buros olyckligtvis vidare — åh nej, jag förebrår eder ingenting! — och vet ni, hvad man så fann för godt att sprida ut? Jo, att jag tyckte, att hela mankønet var »otäckt», och att jag på hvarje hundratalsräknade minst nitonio bedragare. Detta är ju svåra beskyllningar, om ni så vill; men trygt lemna jag dem i sitt värde och är utan oro, ty min lycka är länge sedan gjord — ack ja, den är till och med för länge sedan åter tillintetgjord! — och jag är nu en gammal qvinna. Synnerligen svag för männen har jag just aldrig varit, och ej heller ha de förefallit mig precis täckeliga; men någon hedning är jag ej, min kristendom har jag verkligen lärt ordentligt. »Mannen är qvinnans hufvud», och visst och sant är, att jag ännu aldrig såg den qvinna, som fann sitt hufvud otäckt.

Att brodera har aldrig varit i min smak, hvarken med fingrar eller tunga, och jag har sanningen kär; men hvad hjälper väl det, när man så lätt missförstås och misskännes! Huru skall det väl gå mig, om jag talar om ett och annat af hvad jag vet om Evas dotter, skulle också dervidlag »reflexionerna göra sig sjelfva»? Uppriktigt sagdt, så är jag lika rädd för att få något otaladt med det täcka kønet som med — kan jag måntro våga att säga det käckä? — och jag faller hellre för en lans än för nålsting. Derfor: ej mina ord igen, låt allt bli oss emellan, så tager ingen menniska humör.

Nitonio bedragare och en enda rättfärdig! Hvilken förunderlig ödets lek, att märket just nu visar på denne hundrade!

Ser ni körsbärsträden der borta, och huru vinden skakar deras hvita blommor som ett ymnigt snöfall ned mot jorden? Nå väl, då ser ni också bygnaden, som skyntar fram emellan grenarna, och ni känner igen den, ty helt

säkert har ni mången gång beundrat den rikedom af vackra blommor, som breder ut sin färgprakt bakom de klara fönsterrutorna, och som tager sig så väl ut mot den nya, luftiga spetsgardinen. Ni har anat, att det är en qvinna, som ömt vårdande fostrar dessa Floras fagra barn; ni har kanske sett en hvit hand, på hvilken vigselringens guld skimrar i ny och ännu ofördunklad glans, sysla emellan de gröna stänglarna och bladen, eller möjligen ett fint, blekt ansigte böja sig ned öfver de doftande blomkalkarna. Gör ej jemböjelser, sök ej likhet emellan henne och den röda rosenknoppen, mot hvars nyvaknade skönhet hon småler så gladt; likheten fans en gång, men det är länge sedan — den flydde med hennes första ungdom. En och annan silfverstrimma blänker redan i hennes hår, och kinden har ej rosens färg och rundning mera, men hennes lifs lycka, den länge väntade, har nu gått i blom, och den skall ej vissna, ty rot och krona hemta kraft och näring från något bättre än jordens mull och den flyende dagens sol — från det evigt ädla och oförgängliga i den kärlek, som ej »söker sitt eget».

Att tiden flyger på snabba vingar, det veta vi litet hvar; men ingen vet det bättre än den, som sitter åldrad och blickar hän öfver de vidsträckta rymder, som mättes af de mäktiga vingslagen. Händelser från årtionden tillbaka tyckas ligga så nära som i går, och när mina tankar nu dröja vid de minnen, som äro fästa vid de vänner, ur hvilkas lif jag går att teckna några drag, så har jag verkligen svårt att fatta, det fyrtiofyra somrar löfvat våra lundar, sedan jag första gången såg Birger O. Han hvilade då i mina armar framför dopfunten, ur hvilken presten vattenöste hans lilla kala hufvud, och när det namn uttalades,

under hvilket han upptogs i församlingens gemenskap, såg han upp på gumor med stora ögon, tog med handen i hennes nedhängande mössband och drog på munnen, liksom ville han säga: Nu vet du, hvem jag är. Jag kysste honom, när jag lade honom tillbaka i vaggan, och från den stunden daterar sig den vänskap, som sedan varaktigt bestått emellan oss.

Väl tror jag, att den till en början fans hufvudsakligen eller endast å min sida, men jag vann honom så småningom. Med tennsoldaternes tätt slutna led, med trummans och trumpetens krigiska ljud eröfrade jag honom tum för tum; och slutligen gaf han sig alldeles, när gumor lät det tunga kavalleriet rycka fram i den sålänge och djupt eftertrådade gunghästen.

Då storken kom med lilla syster, och man af den anledning önskade hemmet så mycket som möjligt stäldt på fredsfot, tillbragte han ett par veckor hos mig, under hvilken tid vårt förbund för alltid beseglades. Då var det naturligtvis endast fråga om lek hela långa dagen, och jag fick uppöfva min glömda färdighet i den vägen och skifta art och namn, allt efter som hans barnsliga fantasi kräfde nya föremål och leken omvexling. Men om aftnarna sutto vi och talade allvarligt om allt det myckna, som skulle ske och hända, när liten blef stor, och ni kan tro, det var ej småsaker, det. Jag mins så lifligt en af dessa allvarsstunder.

— Och så skall du bli mammans hjälp och stöd och lilla systems trofaste beskyddare, sade jag, afslutande en lysande framtidsplan. Det vill du ju, lille Birger jarl?

Han slog sin knubbiga lilla hand i min med ett uttryck af pålitlig beslutsamhet, öfverraskande i ett barns ansigte, och svarade:

— Jag skall ge dem mitt vackraste slott och en stor

skatt, och så skall jag hålla vakt för evigt, amen! hvarpå han sprang sin väg skrattande.

Föga anade jag då, huru bokstafligen han skulle lösa in det löftet en gång, offrande sin ungdoms fagraste luftslott och käraste framtidsdrömmar, men jag fick tillfälle att ofta tänka på det sedan.

Så växte han upp och blef en präktig gosse, varmhjertad, modig och sanningskär, en af det slaget, som det rätt är en glädje att ha burit fram till dopets heliga akt, sin faders stolthet och hopp — »ille faciet!» — och sin moders ögonsten.

Det enda bekymmer, jag vet att han någonsin vållat sina föräldrar, var, när han, uppvuxen till yngling, valde att inträda på den militära banan. Då jag först hörde om talas detta hans beslut och såg det missmod, som det framkallade hos hans närmaste, kände jag verkligen åtskilliga skrupler och undrade, om möjligen mina små gåfvor kunde ha väckt hans krigiska håg och utvecklat stridslustna anlag i hans unga sinne; men jag lugnade mig slutligen i vissheten, att, jag måtte nu haft skuld eller ej, han aldrig skulle bli en af de vanliga, dagdrifvande paradhjeltarne, därför var hans allvarliga karakter mig en borgen; och jag tänkte, att så vidt en man någonsin kan genom personliga goda egenskaper höja sitt yrke och tillvinna det aktning, så skulle han göra det.

Jag kan ej neka, att första gången, jag såg honom iklädd den nya uniformen, skattade jag smått åt världens fåfänga och fick ett visst imponerande intryck af denne Mars' ståtliga son och all hans grannlåt. Den skälmen märkte min svaghet och — bröstade sig smickrad, tror ni måhända? Åh nej! Han helt enkelt log åt den, hvilket, jag tillstår det, verkligen generade mig i början, men sedan glädde mig så mycket mer.

Rustad med ett fast och flärdlöst sinnes goda vapen och med kärleken till det rätta och hemmet som sköld, gick han så ut i världen, och jag tror, att han ej lätt föll för dess försåt.

Jag hörde en gång en svag moder säga i sin aderton-årige sons närvaro och som ursäkt för hans snedsprång, att »den ung man nödvändigt måste så sin vilda säd». Han tog henne på orden och sådde vildsäden så ymnigt, att sedan ej mycket verkligt godt kunde växa i hans själs vanskötta jordmån. Och huru många tänka ej, sorgligt nog, som denna stackars moder? Min enfaldiga tro har alltid varit, att hemmet är den egentliga och bästa förberedande skolan för lifvets stora läroverk, och det är därför, för det maktpåliggande värfvet der, som jag så gerna skulle vilja göra qvinnan delaktig i all möjlig förädling, allt verkligt ljus. Jag har tyckt mig finna, att de söner, som egnat sin moder ej endast den vanliga, gångbara sonliga tillgifvenheten — vacker nog ibland, men ack, oftast huru skild från hvad den borde och kunde vara! — utan som i henne älskat och vördat en verkligt ädel och upplyst personlighet, jag har tyckt mig finna, att de varit de ädlaste och bästa bland män; och jag tror, att det är i och genom henne, som de också lärt att verkligt akta vårt kön. Beundran, tillbedjan, svärmeri för och slafvisk dyrkan af qvinnan, det häfdvunna blomsterströendet och det skenfagra talet om hennes »höga bestämmelse» och mycket annat mer, hvad är det väl allt emot det bästa: en i mannens innersta hjerta rotfast aktning för henne som människa och like? Det är detta, som återstår att vinna!

Jag har aflägsnat mig något från mitt egentliga ämne — ni får ursäkta mig — men tankarnas ström för mig så lätt med sig, och jag vet ej heller, hvarför jag skulle för-

söka att gå den emot, då det är en vän, som följer mig på färden.

Birger hade nu hunnit till tjugufyra år. Långa tider höll hans tjenst honom aflägsnad från fädernestaden, och jag såg honom mera sällan; men aldrig glömde han vid sina besök här att hos gumor upplifva gamla barndomsminnen, och jag fann honom för hvarje gång allt hyggligare och älskvärdare, ty till sina öfriga vackra, manliga egenskaper förstod han att lägga en tilldragande enkelhet och finhet, grundad i hans ädla natur och utvecklad i ett godt sällskapslif.

Han var också därför gerna sedd öfver allt, men först och sist i sitt hem, der hans närvaro, åtminstone till en del, skingrade den mörka skugga, som länge hvilat der öfver. Enda dottern, Dora, ännu allt jemt smekande benämnd »lilla syster», låg nämligen sedan flere år tillbaka förkrympt och vissnad på sjukbädden, utan ungdom och utan framtid, men tålig, leende och mild. Innerligt afhållen och djupt beklagad, var hon en af dessa hemmets bördor, som likväl alla der så gerna bära på händerna och som, när de en gång tagas bort, lemna en ytterlig tomhet efter sig.

Huru mycket en ung man ter sig till sin fördel, när han i sin kraftigare natur upptager äfven något af en kvinnas böjlighet och mildhet, det såg jag mången gång i det hemmet och vid lilla systers plågoläger. På samma sätt kläder det i mina ögon särdeles väl, liksom det gläder mitt hjerta, när i en kvinnas sinne vekhet paras med allvar och kraft, och vet ni, det förefaller mig, som skulle just ett sådant ömsesidigt utbyte af bådas goda egenskaper bäst främja de båda könens fortgång till förädling och sarn mensklighet.

Det fans i den krans af unga tärnor, som vid den tiden prydde sällskapslifvet här i X., i synnerhet en, som jag tyckte, verkligt sällsynt blomma. Ej praktfull, prunkande eller grann, egde hon på en gång något af rosens och violens eller konvaljens egenskaper: hon var vacker, blyg och doftande; och fullföljer jag liknelserna än vidare, så skulle jag vilja tillägga, att hon var trofast, pålitlig och uthållig som vintergrönan.

Jag har visserligen en afgjord motvilja för att maka i hop människor, men jag tillstår, att när jag ibland såg henne, så var det mig omöjligt låta bli att rätt varmt önska, det en gång, när Birger för sin del skulle bli medveten af den gamla sanningen: »det är ej godt för mannen att vara allena», och hans hjerta skulle söka sig en »hjelp», vår herre då i sin vishet ville ha utsett Edla V. till hans följeslagerska genom lifvet.

Det var därför med ej ringa tillfredsställelse, som jag, under ett af hans längre besök här en vinter, allt oftare och oftare såg honom varmt beundrande lyfta blicken mot det fagraste blomstret i kransen, och när ryktet snart visste att berätta om en allt mera synbar ömsesidig böjelse emellan dessa mina båda favoriter, så lyssnade jag, fastän skenbart ligkiltig, mer än gerna derpå och glädde mig, när jag fann, att det ej heller jäfvades af mina egna, försigtiga små iakttagelser.

Emellertid tycktes känslorna så småningom lugna af igen, och han reste sin väg på nytt, utan att något vidare hördes af. Jag undrade, om det var möjligt, att jag skulle nödgas lyfta honom ned från den förträfflighetens piedestal, på hvilken min tillgifvenhet stält honom, och om han, min redlige Birger jarl, verkligen kunde ha länat sig åt den förhatliga, för man och kvinna nedsättande

umgängeston, som man kallar »kurtis»; skulden vore då hans allenast, ty intet koketteri hade uppmuntrat honom.

Jag kände mig så orolig vid denna tanke, att när han på senhösten återkom hit, bröt jag tvärt emot mina, hvad sådana delikata frågor beträffar, en gång för alla fastställda principer och sporde honom rent ut, hvad han menade.

— Se ej så sträng ut, gumor lilla, svarade han, jag menade precis det samma som du.

— Som jag? Det värmdes till litet i min kind, som det brukar, när man känner sig genomsådad.

— Ja, som du, återtog han. Edla är den enda i världen för mig, det vet både jag och hon, och det är ju också det du menar?

— Vet hon? Åh, Gud välsigne eder! Ja, det har jag länge menat.

Jag kände mig så rörd, triumferande och belåten, som om jag varit verklig mamma åt henne i stället för endast gumor åt honom.

Han anförtrodde mig nu, att de ända sedan den föregående vintern varit på det klara med sina ömsesidiga känslor och lofvat sig åt hvarandra. Emellertid skulle saken hållas hemlig så länge, ty han ville ej anmäla sig som friare hos hennes far med endast underlöjtnantsfullmakten som fattig födkrok. Fadern var en barsk man och kunde måhända haka sig fast vid den som motiv för trassel eller möjligen ett tillbakavisande. Man skulle därför vänta, ja, vänta; »men ej synnerligen länge», menade kärleken; »åh nej, visst icke länge», bekräftade det ungdomliga hoppet.

Birger var en kraftig, kunnig och arbetsam ung man, som fullkomligt motsvarade de goda tankar, jag och de flesta andra hyste om honom. Han hade en längre tid bortåt flitigt egnat sig åt studier i ingenjörsvetenskap och hoppades att, efter en fullständigt genomgången kurs för

inträde på den banan, kunna inom kort skapa sig en oberoende ställning.

Ett par år förflyto. Planerna kröntes med framgång, och det tycktes, som skulle kärleken och hoppet få rätt. Det hade ljusnat på de ungas framtids Himmel; derifrån skymde ej längre någon skugga friarens utsigter, och den stund närmade sig mer och mer, då han skulle få bekantgöra sin förlofning efter att först formligen ha anhållit om Edlas hand. Men ack, då föll på en gång ett mörkt moln oväntadt in öfver den ljusa dag, som grydde!

Det var på våren. Birger väntades fram i maj, men hemkallades plötsligt, då hans far, som länge känt sig nedstämd och lidande, under den kritiska vårdagjemningen häftigt insjuknade, och den stackars gossen hann jemt och nätt hem i tid för att emottaga faderns yttersta vilja och tillsluta hans ögon.

Jag gick ej, som brukligt är, dagen efter dödsfallet för att höra detaljer om den affidnes sista stunder och beklaga de efterlevandes sorg, utan jag unnade dem ro och lemnade åt de närmaste i familjkretsen att se och aftorka sakens första bittra tårar. För min egen del tviflar jag aldrig på en väns deltagande, om det också tiger eller är lika så fattigt på ord som sorgen sjelf.

Mina fuchsior och rosor och äfven den hvita primulan blommade rikligt den våren, och när begrafningsdagen kom, band jag af dem en yppig krans och skickade till sorg-
huset.

Med samma doft och fågring smycka de små blommorna lifvet och döden. I glädje och sorg budbärare för vänliga hjertans tankar och känslor, tolka de lika värtaligt en helsing och ett afsked, en hyllning och ett minne; det är därför vi älska att vira deras friska kransar kring lifvets högtidsstunder och kring grafven.

Jag var med i kyrkan, då processionen sakta skred dit in vid orgelns doft brusande toner, och min blick sökte Birgers resliga gestalt. Han gick lutad och med osäkra steg, liksom böjd under tyngden af en större börda än endast sorgen öfver faderns bortgång. Hans ansigte var ytterligt blekt, och ett uttryck af djup smärta låg på hans hårdt sammanpressade läppar och i hans stela blick. Jag såg, att någon olycka drabbat honom, på hvilken han varit fullkomligt oförberedd, och att han nu stred för att frigöra sig från dess öfverväldigande tyngd, åtminstone här för en stund, vid stoftets invigning till den eviga hvilan. Sjelf hörde jag derpå som i en dröm. Hvilka förhoppningar var det väl, som jordades här vid denna bår? Ty det föreföll mig, som jag varit vitne till något mer än en vanlig likbegängelse. Jag förlorade mig i gissningar öfver hvad som kunde ha händt, och sedan allt var förbi och processionen försvunnit uppåt gatan på väg till kyrkogården, skyndade jag hem och fortfor att pina mig med att gissa och förutsätta än det ena, än det andra, tills jag slutligen blef halft sjuk af oro och undran.

Det blef ändtligen afton på den långa dagen, och jag hade just stannat vid det beslutet att nästa förmiddag göra ett besök hos de sörjande och söka få upplysning af Birger sjelf, då en knackning ljud på min dörr; och när jag skyndade fram och öppnade, räcktes mig en biljett från föremålet för mina tankar. Den innehöll blott några få ord:

»Är du ensam i afton, gumor, skref han, så tillåt ett besök af din

Birger.»

«Jag är ensam, min käre gosse, tecknade jag hastigt med blyerts i kanten af breflappen, ensam med tusen deltagande tankar för dig och de dina i eder stora förlust. Välkommen till

Gumor!»

Derpå förseglade jag åter biljetten och lemnade dem till budet.

Min väntan blef ej lång. Knappast en half timme hade förflutit, då Birger inträdde, och sedan jag helsat honom med att stum trycka hans hand, satte jag mig ned vid hans sida i soffan och blickade en stund tyst frågande in i hans upprörda ansigte.

— Hvad är det Birger, som du bär så tungt på ditt sinne? sade jag slutligen. Det är ej endast sorgen öfver den bortgångne. Behöfver du förtro dig åt en vän, så vet du ju, att jag allt ifrån din spädaste barndoms dagar haft öppet hjerta för din glädje och för din sorg.

— Tack, ja, det är också denna visshet, som fört mig till dig i afton, svarade han mildt och strök min kind med ett uttryck af barnslig ömhet, som rörde mig djupt. Ser du, gumor, fortfor han, det har mörknat så omkring mig och henne. Jag måste träffa Edla, men jag kan det ej i hennes hem, ej i mitt; här hos dig måste jag möta henne — snart — i morgon, och du vill ju förhjelpa mig dertill?

— Ja, nog vill jag det; men jag förstår dig ej, Birger. Kan du ha något annat att säga Edla än det glada budskap, hon väntar nu med våren? Hvad har mörknat? Din ställning är ju oberoende nu, din framtid är ljus, och du har snart tillräckligt för ett eget litet hem åt dig och henne.

— Ack! svarade han, och hans röst darrade, mitt hjerta slites mellan allt, hvad jag mest älskar i verlden. Men jag har intet val, min lycka och hennes få ej bygga bo tillsammans, ännu ej, nej, ännu ej, och jag vågar ej fråga, om någonsin eller när. Jag har nu en annan pligt att uppfylla, och jag skall, med Guds hjelp, göra det utan klagan och med gladt mod, när jag blott hunnit vänja

mig från de ljufva drömmar, som så länge gycklat för min själ, när jag...

En snyftning, som han ej förmådde qväfva, afbröt hans ord, och jag kände en brännande tår droppa ned på min hand.

Jag sade ingenting, utan lade blott hans hufvud mot min skuldra, liksom när han var en liten gosse, och der grät han ut så, som en man endast sällan gråter.

Lugn och sjelfbeherskning återkommo så småningom. Förlåt min svaghet, sade han. Det var godt att ännu en gång vara din lille Birger jarl, gumor.

Han reste sig upp och gick ett par gånger öfver golfvet, hvarpå han åter tog plats vid min sida och sade, i det han försökte le: Det är bättre nu, och jag är åter stor och stark. Hvilken lättnad i tårar! Nu har jag också ord. Efter ett nytt litet uppehåll fortfor han:

-- Du har rätt, huru djupt jag än känner förlusten af min far, så har ej denna sorg allenast försänkt mig i den bittra smärta, för hvilken jag varit ett rof allt sedan hans död, en smärta så mycket bittrare, som dertill sällar sig förebråelsen, att sjelfviska tankar på min egen drömda lycka velat resa sig upp i strid med kärleken och pligten mot de kära i mitt barndomshem. Min far har gått bort, ej, som jag trodde, efterlemnande åt min mor och syster en tryggad ställning, en bergad framtid; ack nej, fattigdom är deras enda arf! Han ville vinna mycket, inlät sig i spekulationer, som misslyckades, och förlorade allt. Det är grämseln häröfver, som brutit hans helsa och lagt honom i grafven. Hans sista ord till mig var en bön att blifva de minas stöd; jag gaf honom ett heligt löfte, och tanken, att jag nu hade nog äfven för dem, beredde lugn åt hans sista stunder. Min mor vet intet af allt detta och har öfverlemnadt affärerna helt och hållet i

mina händer. Jag har uppgifvit ett visst belopp som hennes årliga inkomst, och förutom några inskränkningar, som hon själf föreslagit och om hvilka vi äro ense, blir allt som förut. Vår redlige, gamle vän B., som jag förtrott mig åt, hjälper mig med bedrägeriet mot henne och Dora och ställer till så, som vore det kapital, hvars ränta skall komma dem till godo, insatt hos honom. De få ej ana någon uppoffring å min sida; stackars, kära lilla syster, hon skulle då känna sin hjälplöshet ännu tyngre och hennes hjerta skulle brista! Jag är ju lycklig, som kan arbeta för dem, och, vill Gud, skola min mors återstående dagar hvila trygga i hennes sons händer. Men, det »egna, lyckliga lilla hemmet», gumor, det ligger nu fjerran, och jag har ej annat att bjuda min brud än — en lång väntan.

Han tystnade, och ett vackert uttryck af lugn beslut-samhet låg nu öfver hans drag. Jag betraktade honom, och mina ögon tårades; han var så lik den lille gossen från våra allvarsstunder.

— »Jag skall ge dem mitt vackraste slott och en stor skatt, och så skall jag hålla vakt för evigt, amen!» citerade jag. Nu inlöser mannen gossens löfte, Birger.

Jag märkte, att jag väl mycket sväfvade på målet, när jag uttalade dessa ord, och steg därför upp och gick ut ur rummet för att svälja ned min rörelse i ensamhet.

Tårar äro visst en lättnad, det är sant, när i dem ett qual får luft, ett öfvermått, en tyngd förrinner; men att ha »lätt för tårar», så der sympatetiskt lätt, ni förstår, det är bestämdt i sig sjelft en börda, och den har ofta varit mig till besvär.

Du bör lugna, stärka och uppmuntra Birger, sade jag till mig själf, under det jag torkade mina våta ögon, och inte sätta dig så här att smålipa hvarken öfver hans be-

kymmer eller öfver att han håller sina löften, och sedan jag på detta sätt lugnat, stärkt och upptuktat mig sjelf en stund, gick jag åter in i förmaket.

Han stod vid fönstret och blickade ut i den dimmiga aprilqvällen. När han hörde mina steg, vände han sig om och sade:

— Det var en bön till dig, som i första rummet förde mig hit, den, att hos dig få träffa och tala med Edla. Helt säkert känner hon undran och kanske oro öfver, att redan flere dagar förflutit, sedan jag kom hem, utan att hon sett eller hört af mig. Jag har endast kort tid att dröja här, och innan jag åter reser, måste allt vara sagdt. Bed henne du genom helsning eller bref komma hit i morgon förmiddag. Jag infinner mig tidigt och väntar henne här. Du har ju intet att invända deremot?

— Ack nej, kära barn, visst icke det.

— Jag vill lösa henne från löftet till mig, fortfor han och blickade mörk framför sig. Ej skall hon slösa bort sin sköna ungdom i en ändlös väntan, hon måste återfå sin frihet och skall måhända finna lycka...

— Hör, Birger, afbröt jag, glad öfver tillfället att få taga humör och visa mig litet gensvarig, det kunde rätt vara vederqvickande för oss båda; nu säger du något, mot hvilket jag har åtskilligt att invända. Tycker du, att Edla är en flicka, som man löser från löfte och återger frihet så der, så der på rak arm, hade jag så när sagt? Sära ej henne och plåga ej dig sjelf med sådana der eländiga griller. Jag undrar just, om hon mer slösar bort sin »sköna ungdom» i väntan på den hon älskar, än om hon... nej, vet du, jag orkar inte fullborda den dumma fras, jag nys lyckades afbryta. »Finna lycka!» Ack, herre Gud, hvad det är förskräckligt pröfvande att höra en menniska tala så hjertans enfaldigt!

Ett leende, i hvilket något af ungdomlig glädtighet åter lyste fram, stal sig öfver hans ansigte. Jag hade lyckats, han kände sig uppfriskad af den lilla peppar, som kryddade dessa ord, hvilkas innersta mening i sjelfva verket så väl öfverensstämde med hans egna innersta tankar.

— Haf tack för din lexa, gumor, sade han och tog sin hatt. Jag skall repetera den för mig sjelf, att jag ej må ha glömt den i morgon. Och nu, god natt!

Han tryckte min hand till afsked, och jag lyste honom ned för trappan.

Så kom den följande förmiddagen.

En vänlig sol kastade sina strålar in öfver de båda unga, som sutto i mitt lilla arbetsrum och afgjorde om sin framtid. Dörren stod öppen till förmaket, der jag tagit plats vid fönstret, och en och annan mening, som deras vexlande och upprörda känslor starkare betonade, nådde emellanåt mitt öra.

Från gatan hördes blandade toner af dessa olika »musiciens ambulants», som infinna sig med våren, både de bevingade, i skyn jublande, som sjunga gratis och för det de »måste sjunga», och de i jordens grus bundna, som, åtföljda af nyfikna och gapande barnskaror, draga från hus till hus för att af medlidandet tillvinna sig några slantar.

Ack, kunde jag ge dig af guld lika mycket, som jag ger dig af deltagande, skulle du ha mer än nog till en grundplåt för att kunna börja ett bättre och nyttigare lif! tänkte jag och betraktade sorgsen den unga qvinnan, som närmade sig, bärande en harpa, åtföljd af en äldre man med en fiol i sin hand.

Jag såg dem stanna utanför fönstret, men min uppmärk-

samhet fängslades af de samtalande i rummet bredvid, och jag hörde Edla säga:

— Nej, Birger, jag älskar dig endast bättre och högre, när jag ser dig så ädel och god. Jag har dig kär för din egen skull; huru skulle väl då sjelfviska tankar kunna bo i mitt hjerta?

— Och på mig vill du vänta — än så länge?

— Ja, alltid och evigt! Må vi göra den kärlek, som dej söker sitt eget, till vår, och vi skola vinna mer än jordisk lycka. Jag väntar trygg och glad, ty — jag älskar dig. Och blommor ej sällheten här — hvad mer? — jag väntar på dig ännu bortom grafven.

Några ackord ljödo från harpan nere på gatan. En ballad, en af mina älsklingslåtar i forna, länge sedan flydda dagar träffade mitt öra, och jag lyssnade vemodfull, i det jag gläntade litet på fönstret, vid hvilket jag satt. Åter hördes Edlas röst:

— Och på mig vill du tro, Birger — än så länge?

— Ja, som på ingen annan, ty — jag älskar dig.

— Och när åren stjåla min ungdom och tiden bleker min kind...

I det samma ljud harpan på nytt, och en mild och böjlig stämma sjöng på vårt grannlands välbekanta språk:

Det er ei i din vaar rig paa ungdom og lyst,
naar ei sorgen har svævet dig nær,
som du klarest seer troskab og ild i et bryst,
hvori tid kun forhøier dit værd.
Trofast kjærligheds flamme vil aldrig gaae ud,
om end ungdom og skjønhed forgaaer;
den er solblomsten liig, der tilsmiler sin Gud,
naar han daler, som naar han opstaaer.

En tår stal sig ned för min kind som en gård åt både det förgångna och det närvarande, men jag torkade den

brådskande bort, kastade ett par silfvermynt ned genom fönstret och uppfångade en tacksamhetens ljusglimt i den stackars sängerskans blick. När jag vände mig om, stodo de båda unga i dörren. Deras ansigten strålade.

— Trolofvade för andra gången, sade Birger jarl och log.

Åren förrunno, det ena efter det andra, utan att medföra någon förändring. Birger arbetade oförtrutet för uppfyllandet af de pligter han åtagit sig och för det mål, som gömdes i framtiden. Ingen seger vinnes utan strid, och nog kämpade han mången gång förtröttad och blödande; men, som sagdt: rustad med ett flärdlöst sinnes goda vapen och med kärleken till det rätta och hemmet som sköld, hade han gått ut i livvets strid, och det var därför han vann.

Ack ja! Ni kan tro, den gossen var i allt så olik vår tids sjelfviska och njutningslystna ungdom. Han kunde för egen del umbära och försaka — en ädel konst, som nu, dess värre, ringaktas och därför mer och mer tyckes komma ur bruk. Jag vill ej tala om, att han tillbakavisade det anbud, hans rike farbror gjorde honom: giftermål med kusin Alma och penningar i öfverflöd, fastän nog hade väl de flesta fastnat på det gyllene lockbetet, utan jag tänker företrädesvis på de många outhärliga vanor — och ovanor med, förstås — som nu höra till för en ung man af »god ton», han må ha råd dertill eller ej; de funnos ej upptagna i Birgers utgiftsstat, men helt säkert stod der antecknadt månget litet öfverflöd till glädje för dem i hemmet, särskildt för »lilla syster».

— Men, Birger, sade hans mor ibland, skall du då ej tänka på ett eget hem? Jag trodde mig en gång i Edla

V. få helsa en dotter och hoppades få sola mina gamla dagar i min sons lycka.

— Åh nej, moder, intet solsken ännu, jag väntar, svarade han då och gick undan, och när hon såg, att han helst undvek detta ämne, upphörde hon att fråga.

I början, efter den sista trolofningen, räknade jag de flyende åren, men de blefvo snart så tröstlöst många, att jag gerna prutade af ett och annat för Edlas skull, hvilket man sagt mig att somliga qvinnor bruka för sin egen, fastän det naturligtvis är förtal.

Men trygg och glad, som hon lofvat, gick Edla sin väg. Jag vet, att det gjordes henne mer än ett fördelaktigt giftermålsanbud, som hade hennes fars hela bifall, och som han varmt förordade; men när han kom det på tal, svarade hon blott leende:

— Åh nej, jag väntar allt.

— Jag menar du är konstig, flicka, sade han harmsen, snart är ju din väntans tid förbi.

— Tror du? Det ordet var något värdt! svarade hon gladt och kysste honom.

— Förstå sig på fruntimmersgriller! Försöke det, hvem som vill, men inte blir det jag, puttrade gubben och slog litet hårdt i dörren, när han gick.

Jag ser en fråga i edert öga; huru länge? säger den. Jo, först efter aderton år var deras väntans tid ute, aderton långa år.

På sista tiderna fick Birger allt flere förmånliga arbeten och uppdrag och slutligen i höstas äfven en militärisk befordran, som undanröjde alla hinder. Bröllopet stod för en månad sedan, och aldrig har jag varit med om maken till fest.

Många brudpar har jag sett af de unga, opröfvade, på förhoppningar rika, och det har alltid tyckts mig vara en vacker syn, hvilken likväl den, som af erfarenheten lärt, huru många förväntningar lifvet bittert besviker, aldrig kan betrakta utan vemod. Men detta brudpar! I det förångna låg en borgen för det kommande, och derifrån spred sig öfver dem ett ljus, i hvilket man klart såg, att från deras eget inre skulle aldrig någon skymmande skugga falla.

Ungdomens rosor blommade ej på brudens kind, ynglingens eld lågade ej i brudgummens blick, men kärleken, som ej »söker sitt eget», och troheten, den bepröfvade, som väntar än så länge, prydde dem med en högre skönhet, än ungdomen förlänar.

Det sade också den gamle prosten i talet, som han höll efter vigseln och som rörde alla människor till tårar. Att det var det vackraste tal, han hållit i hela sitt lif, det är jag fullt säker på, men också — hvilket ämne! Jag mins, att han särskildt lade vikt på, att mannen skall ära sin hustru, ty »den sin hustru ärar, han ärar sig sjelf», sade han, och det tyckte jag just var ett sant ord; också menade han väl, att en sådan hustru var all ära värd. Om kärleken och tillgifvenheten talade han, så det riktigt värmden en i hjertat, men han visste intet att säga om den äktenskapliga undergifvenheten. Han ville väl dermed låta förstå, att ömsesidig sällhet kan ej hvila på en så tvifvelaktig grund, och för det skall jag hålla honom räkning i alla mina lefnadsdagar.

När jag omfamnade Birger jarl, sedan den högtidliga akten var förbi, stod den stunden, då jag höll honom i mina armar framför dopfunten, lifligt för mitt minne. Nu vet jag, hvem du är, tänkte jag, och kan nämna dig vid det namn, du fått i lifvets dop, du är — en ibland hundra.

I den lilla bygningen der borta, framför hvilken körsbärsträden fälla sina hvita blommor, ha de redt sitt bo, och der inne, närd af något bättre än jordens mull och den flyende dagens sol, står nu deras lycka, den länge väntade, i blom.

Fröken Clementines kria.

När solen, liksom nu, skrider lågt på fästet, tittande fram emellan de oroliga molnen med ett kyligt, nästan melankoliskt skinmer, och höstvinden susar klagande i träden eller jagar de torra, prasslande löfven framåt gatan, så att de komma och gå rastlösa, som vore de lefvande väsen, då tyckes det mig, som trädde alltings förgänglighet närmare än någonsin fram för både mitt yttre och inre öga, och vemodiga tankar på lifvets korthet, på vänner, som kommit och gått, likt strå för vinden, fylla mitt sinne. Från den vissnade torfvän, under hvilken de hvila, stiga de så i lifsbilder fram, och välvillig, som ni är, skall ni måhända se en och annan med intresse, oakadt den höststämning, som helt visst, och kanske naturligt nog, ligger öfver de taflo jag målar.

Ibland mina närmare grannar räknade jag en gång en hygglig, äldre man, som var språkmästare. Om jag vid den tiden egt glädjen af eder bekantskap, skulle ni säkert på vägen hit upp i förbigående ha fäst en blick vid kortet på den lilla dörren till höger, som i våningen inunder för in till ett par rum åt gården. Kortet var i hörn och kanter prydt med sirater i guld, och inom denna glänsande ram stod med stora, afrundade bokstäfver präntadt: Monsieur Jérôme. En varmare sol hade lyst öfver hans vagga, han var ett söderns barn, men han hade så småningom lärt sig älska sin nya fosterjord, den han trampade i nära tretio

år, och han brukade ofta säga: Här är mig godt att vara, här blir det äfven en gång godt att dö. Nu hvilas också nordens kalla bårtäcke öfver hans graf.

Han var, som sagdt, språkmästare; derjemte var han en språksam, gammal man, och jag skulle vilja tillägga, att han var en mästare i konsten att minnas och berätta tilldragelser ur sin flydda, skiftesrika lefnad. Vida omkring hade han farit, mycket hade han sett, och med en talrik mängd människor hade han på sitt yrkes vägnar kommit i beröring. Gerna satt jag därför på lediga stunder och lyssnade till hans minnen, helst när han klädde dem i sitt hemlands sköna språk, och fastän hans lockiga hjessa närmast liknade det trassliga busksnåret utanför mitt kammarfönster, när om vintern snön har bredt sitt puder deröfver, så glödde dock ännu en sydländsk liflighet i hans mörka öga, och hans ålder tycktes minskas med ett och annat tiotal af år, då han rätt kom i taget att öppna sitt hjerta och sin språkläda. Nå ja, så särdeles lastgammal var han ej heller, och han hade allt jemt en kraftig, ädel gestalt; det var i synnerhet hans hvita hufvud, som kom en att tänka på flere och sextio år.

När jag säger, att han öppnade sitt hjerta, menar jag ej, att han språkade förtroligt om sina egna, mera intima förhållanden, om hem och fränder, eller om hvarför han lemnat sin fädernejord för att aldrig mer återvända dit; han tvärt om undvek allt, som närmare berörde hans eget lif, men han pratade hjertligt och gladt om hundratals andra människor, af sin egen lefnad endast skummande på ytan, hvad som passade för stunden.

Det är onekligen en fördel, som en mera framskriden ålder bereder oss ensliga qvinnor, att vi, utan fruktan för förtalets skarpa tunga, kunna otvunget och vänskapligt umgås med män, helst likväl när äfven de ingått i lifvets

vinterquarter. Det är i mitt tycke ett verkligt godt, och behovet att vexla tankar med hvarandra böra vi aldrig åldras ifrån, ty derigenom ställer sig tillvaron mindre enformig för båda parterna, och vi stelna ej så lätt i vagnorna från klubben och spelbordet å ena sidan och sqvallret i kafferepen å den andra.

Jag brukade således ej sällan utbyta besök med monsieur Jérôme, och så vidt jag vet, gjorde jag detta opåtaladt.

En afton kände jag det mer än vanligt ensamt här hemma och beslöt mig för att språka bort en stund med enslingen en trappa ned. Mitt sinne var duftet, och jag behöfde så väl att lifva upp det litet vid den outtömliga godmodighetens källa, som rullade sina friska vågor öfver hans läppar, helst när han märkte något vara i olag der inne, der det goda lynnet, enligt hans ofta uttalade mening, alltid borde sitta i okränkt ro. Det var därför en stor och oangenäm öfverraskning för mig att finna, redan af den blick han fäste på mig, då jag trädde inom dörren, att han sjelf, tvärt emot all vana, var nedstämd och helst skulle velat undvara mitt besök.

Han satt med armarna stödda mot sitt arbetsbord, der en diger gammal portfölj låg uppslagen framför honom. Jag visste, att han i den förvarade en kronologiskt ordnad och med åtskilliga anteckningar försedd samling stilar och krior af forna, mera framstående lärjungar, och att den var ett slags minnesbok, ur hvilken han mången gång hemtade uppslag till sina samtal och minnesteckningar. Nu tycktes han derur ha framletat någon hågkomst, som stämde hans sinne i moll och måhända hörde tillsammans med och fått ytterligare näring af ett uppbrutet bref med svarta kanter och lack, som jag såg ligga på bordet bredvid portföljen.

— Stör jag eder, sade jag, i det jag trädde fram till ho-

nom, så säg det blott, och jag aflägsnar mig för att återkomma en annan gång. Jag ser, att ni ej är så riktigt hemma hos eder själf i afton.

— Åh ja, ni kan ha rätt. Men slå eder till ro. Att samtala med en vän för mig måhända hem igen, svarade han och log dervid så vemodsfullt, att jag kände mig själf ännu mera modstulen än förut.

— Kanterna på brefvet der vid eder sida säga mig, att det tillfört eder en sorgepost? sade jag till hälften frågande.

— Ja väl, svarade han, och dertill har det från hjertats innersta helgedom — ty hvem eger ej en sådan? — rifvit upp en hel här af skrinlagda känslor och minnen, om hvilka jag aldrig förr talat med någon. De fladdra nu omkring här inne, somliga glänsande som solstrålar, andra ödsliga och kalla som en öppnad graf. Ja, hon, som en gång gaf dem lif, solen, som värmdes mitt hjerta ända till glömska af årens kyla, hon hvilar, står det här i brefvet, nu i en graf.

Han tystnade, tog ett pappersblad, som låg framför honom i portföljen, och höll det i sin hand, under det han fortfor:

— Jag vill tala med eder om fröken Clementine; hvad mer, om en väns öra lyssnar till den gamle dårens bikt?

Det är nu tolf år sedan jag första gången hörde hennes vackra läppar tala mitt kära hemlands språk. Hon var enda dottern till en rik enkefriherrinna, och under de dagliga lektioner, jag gaf i hennes hem, lärde jag att i henne känna en lika så liflig och originel som skön qvinna. Det är visserligen i allmänhet blott den första ungdomens fägring, som oemotståndligt tjusar männens hjertan, men fröken Clementine hade redan sett tjuguuåtta somrar, och ännu allt jemt hyllades hennes skönhet och behag, som hade hon

varit i sin vår. Alla, som kommo i hennes närhet, förtrollades, och snart fann jag, att de några och tjugu år, jag lefvat längre än hon, i ingen mån voro något skydd emot förtrollningen. Sjelf tycktes hon oberörd af alla de rökoffer, som beundran bragte henne, tog dem måhända endast som en skyldig gärd och föredrog ingen.

Den undervisning jag meddelade henne blef inom kort mitt käraste, mest efterlängtade nöje. Jag fick sola mig i hennes åsyn och kände under dessa oförgätliga stunder kärlekens pil allt djupare intryckt i mitt hjerta. Jag gick som i en yrsel, och jag erfor en nästan vanvettig glädje hvarje gång spegeln sade mig — och jag rådfrågade vid den tiden detta orakel ofta nog — att det fördelaktiga utseende, som utgjort min ungdoms stolthet, ännu prydde mig i mannaålderns kraft. Hvad jag hoppades, hvad jag tänkte, vet jag ej rätt; jag vet blott, att jag ofta bittert förbannade den fattige språklärarens obetydliga ställning.

Till öfning i det språk, i hvilket jag ledde hennes studier, brukade hon öfver sjelfvalda ämnen författa små uppsatser eller krior, och jag hade i dem tillfälle att följa alla skiftningarna i hennes ömsom lekande, ömsom allvarliga tankar och infall, som oftast uppbyros af en lätt och målande stil. Jag hade utbedt mig och erhållit tillåtelse att få behålla dessa för mig så dyrbara blad, och mången gång öfverraskade jag mig med att sitta och stirra på deras innehåll, liksom ville jag deri söka svar på någon fråga eller näring för någon förhoppning, som, mig sjelf nästan ovetande, rörde sig i djupet af min själ.

Det fans bland dem, som vid denna tid begagnade sig af min undervisning, äfven en ung man vid namn Leopold R. Han var en framstående vetenskapsidkare af glänsande egenskaper, förträfflig karakter och ett tillvinnande yttre; men han lefde under trycket af inskränkta förmögenhets-

vilkor och arbetade för sin framtid stilla och slutna inom sig sjelf. Genom relationer till en af friherrinnan B:s släktingar hade han blifvit införd i hennes hus, och jag hade en och annan gång hört hviskas, att han mer än gerna sågs af husets dotter; men aldrig märkte jag något, som kunde ge trovärdighet åt detta rykte; och fastän fängslad, han som alla andra, af fröken Clementines älskvärdhet och behag, gaf han mig ej den minsta anledning att tro en varmare känsla vara blandad i den beundran han egnade henne. När jag vid middagstiden slutat lektionen hos friherrinnan B:s, hade han hemma hos mig sin timme, och det hände då ibland, att fröken Clementine och hennes krior för en stund utgjorde ämnet för vårt samtal. Jag höll af och uppskattade högt den unge mannen, men till förtrogen gjorde jag honom ej.

Så förrann nära ett år.

En dag, då jag gifvit min vanliga lektion, men efter dess slut dröjt qvar en stund i samtal med friherrinnan B., inkom åter fröken Clementine, som kort förut lemnat salongen för att kläda sig till deras vanliga middagspromenad. Jag tog min hatt och skulle just aflägsna mig, då hon tappade en af sina handskar i golfvat. Jag skyndade att upptaga den, och då jag lade den i hennes hand, sade hon med ett af sina vanliga plötsliga hugskott, under det hon virade den mjuka handsken omkring sina fina fingrar:

— Tror ni ej, att man också skulle kunna taga en handske till ämne för en kria och deraf skapa en hel liten historia?

— Jag tror hvad jag ser: att för eder sköna hand är en handske redan i sig sjelf ett lätthandterligt ämne, svarade jag och gick, följd af ett af dessa små lätta skratt, med hvilka hon brukade besvara de artiga sanningar eller sanna artigheter, som hon var så van att se nedlagda för sin fot.

Han tystnade och fäste blicken drömmande på pappersbladet, som han höll i sin hand, under det att ett uttryck af djup smärta lade sig öfver hans annars så jemna och sorglösa drag. Efter en stund fortfor han:

— Jag hade varit sjuk några dagar. Feber brann i mitt blod, men jag längtade till de af mitt illamående afbrutna högtidsstunderna, och fastän ännu ej återställd, gick jag till min lektion hos fröken Clementine. Jag mins den dagen, som hade jag upplefvat den i går. Hon satt i den vackra salongen, der hon brukade emottaga mig. Vårsolen strålade i all sin prakt in genom fönstren och lade en förtrollande dager öfver föremålen der inne. Doft af friska vårblommor fylde rummet, och utanför sjöngo fåglarna sina kärleksqväden. En onämbar längtan fylde mitt bröst, och mitt hjerta slog häftigt. Ni har sagt, att ni ibland hos mig tycker eder finna ett barns tankar och känslor; ack, redan hunnen en god väglängd öfver femtio år, kände jag lifligt och varmt som en ung man, och än i dag, hvad innebär ej detta minne?

Då jag trädde in, kom hon mig gladt till möte, frågade vänligt efter min helsa och förebrådde mig med intagande godhet min oförsigtighet att för tidigt ha glömt min egenkap af sjukling för den af lärare. Hon förde mig till en beqväm hvilstol, lektionen började, och efter en stund lade hon leende detta framför mig.

Han räckte mig det fullskrifna pappersbladet.

— Läs det sjelf, sade han; under det ni läser, skall jag bättre kunna samla mina tankar och minnen för att återgifva för eder, hvad som sedan tilldrog sig.

Jag tog fröken Clementines kria och läste:

»En handskes berättelse om två tårar.

Så ljus, slät och fin låg jag i handskmakarens bod, då hon en dag kom och utvalde mig bland så många andra.

Jag säger mig för korthetens skull, fastän jag naturligtvis då hade en make, åh ja, det har jag för öfrigt än i dag. Ack, jag var nära att brista af glädje, men det gjorde jag lyckligtvis ej, ty då hade ju min mission här i lifvet gått om intet, den, att tjena tillfället som ett litet medel till främjande af två unga hjertans lycka. Min ena knapp rörde likväl i sin förtjusning så hårdt på foten, att han nära nog trampade af tråden, som fasthöll honom, men det märkte ingen.

Det var fest med lysande bal på aftonen i ett af de palatslika husen, der rikedom och börd ha sitt hemvist, och der skulle jag vara med. Vi hade, jag och kamraterna i paketet hos handskmakarens, ofta undrat, huru det kunde se ut i den stora världen, och längtat dit, till dess glädje och förlustelser; men ingen af oss visste något derom, ty de af våra lyckliga likar, som fått smaka friheten och gått ut att lösa sitt lufs gåta, vände aldrig åter till oss med budskap derifrån.

Ett minne hade jag, ett sorgligt, från min tillvaros första, obemärkta dagar, men om det skall jag förtälja sedan.

Det blef afton. Hon var klädd och skön som en dag. Hennes vackra ögon gåfvo mig en vänlig blick, ty jag slöt mig så smidigt omkring den varma, mjuka handen, hvars skönhet jag på en gång både visade och dolde. Så fick jag göra bekantskap med en näsduk, fin och lätt som en sommarsky och doftande af de ljufvaste rosor. Efter en omfamning och en kyss blefvo vi vänner för mer än blott stunden, och innan qvällen hunnit sitt slut, visste vi båda, att vi förr en gång varit hvarandra nära.

I danssalen, der hundratals ljus strålade öfver en rikedom af ungdom och fågring, tycktes hon mig vara den ojemförligt skönaste; men öfver hennes panna hvilade

vemod, blicken föll likgiltig på den långa rad kavaljerer, som hamburo henne sin hyllning, och irrade sedan omkring, liksom sökande en väntad.

Plötsligt flög en darrning genom hennes hand, och jag kände den ända ut i fingersömmarna. En ung man hade trätt in, och i hög rodnad brann hennes kind, då han såg henne och på afstånd, allvarlig och tillbakadragen, egnade henne en bugning, i det hon fördes bort i dansen.

— Du skall veta, berättade näsduken, hon är rik, han fattig; de älska hvarandra, men stolthet och blyghet binda hans tunga. Ack, när och huru i all världen skall man väl finna ett tillfälle, som kommer honom att öfvervinna dessa båda och tvingar bekännelsen fram i ord!

— Aha, ett tillfälle! sade min knapp och drog så oförmärkt, men lika fullt kraftigt i tråden.

De sista tonerna af valsen hade dött bort. Från salongen på andra sidan balsalen ljödo några ackord, och dit skyndade gästernas lysande skara för att höra en tenorsångare på modet sjunga romanser till pianot.

Hon stod vid dörren till ett dunkelt upplyst kabinett, der en man satt ensam med hufvudet nedlutadt i handen, men hon varseblef honom ej.

— Se, nu gäller det! sade knappen, och med ett enda hopp for han ned på golfvet, der han lustigt rullade omkring ett par hvarf och sedan lade sig att blänka allt hvad han förmådde, just för att synas. Hon ertappade också våghalsen inom kort och gick in i kabinettet för att vid det svaga skenet från taklampan fjettra honom med starkare band, det vill säga tråd, till min sida.

Snart var han åter fångslad, och drömmande stod hon kvar och lyssnade till sången, som, buren på tystnadens vingar, gled i mjuka, fulla toner till hennes öra och hjerta:

Det är så underligt ibland;
 då helst jag tala vill,
 jag kan ej lossa tungans band
 och bjuder fåfängt till
 att ge i ord en klar gestalt
 åt hjertats glöd och känslans svall.
 Men, ack, det blir så fattigt allt,
 och fastän varm, jag synes kall!

Du, säg, du kan ju dock förstå
 min själ, fast stum jag är?
 Fast ord från läpparna ej gå
 du känner värmen der?
 Du i min blick ett språk ju ser,
 som säger mer än ordens svall,
 att i mitt hjerta — djupast ner —
 jag är ej stum, jag är ej kall?

Ty varm en källa qväller der,
 som sluter i sin famn
 din ljufva bild, och vågen skär
 hörs sorla ömt ditt namn.
 Den hviskar, hur dig tusenfaldt
 mer kär än gods och guld jag har.
 Min kärlek källan är, mitt allt;
 o, gå ej bort, hos den dröj kvar!

Ord och toner hade förklingat, och hon gick mot dörren, men stannade, då hon tyckte sig höra liksom ett eko hviskande upprepa slutorden i romansens sista verser: »mitt allt, dröj kvar.»

Hon såg upp, såg sin bild i den klara källan, hörde sorlet af dess varma våg, och liksom bländad, lade hon handen öfver sina ögon.

Ja, ej vet jag riktigt, huru det gick till, men det var nu så, att han, som satt der inne, fångade stunden och dess lycka; hans kärlek segrade och hans tunga löstes. Knappen tindrade af förtjusning, och med sin knapphändigga före-

ställning om sångens bevekande makt menade han, att alltsammans var ensamt hans förtjenst, och det tror jag han menar ännu.

Men från hennes öga föll en tår, gjuten af sällhet och glädje. Den föll på min fina yta nära intill det ställe, der en tår fallit förut en gång och efterlemnad en matt fläck.

— Mins du? frågade näsduken; och nu skall ni få höra om mitt sorgliga minne.

Det är en vinterqväll. I ett litet, eländigt och trångt rum sitter en aftärd ung qvinna. Kölden ritar brådt tindrande blommor och blad på fönsterrutans glas och strör gäckande sina skimrande juveler på väggarna i armodets boning, der ingen vänlig låga värmer från spiseln. Hon är ifrigt syselsatt med sitt arbete vid den svaga belysningen af en dimmig lampa. Sorg, lidande och sjukdom ha i förtid härjat hennes anletsdrag, der likväl en ännu qvardröjande skönhet har mycket att säga om den, som redan flytt. På en torftig bädd sofver ett blekt och tärtdt litet barn, och dit flyger ofta hennes blick med ett obeskrifligt uttryck. Hon är handsksömmerska, och just nu för hon nålen genom mitt mjuka skinn, och hennes snabba fingrar göra mina sömmar så fina och så nätta. Arma qvinna! Hennes sorgliga lefnadssaga veta kamraterne i paketet hos handskmakarens nogsammt att berätta. Ensamt och öfvergifven sitter hon nu och eger ej ens ett sparsamt bröd. Hennes bröst häfver sig våldsamt under de bittra tankarnas mängd, i det trötta ögat stiger en het, full tår, och den faller på mig, faller så tung, det är, som kände jag den än, ty den brände sig in i min hud, och från det stället försvann för alltid den fina ytans glans.

Men se! I dörren kommer en ung qvinna, en af dessa barnhertighetens englar, som beträda fattigdomens och lidandets tröskel för att bringa tröst och hjälp. Huru

klarnade det ej upp i den dystra boningen! Huru återförde hon ej hopp och förtröstan till den armas hjerta, då hon lät äfven en ljusare framtid hägra för hennes blick! Rita nu gerna dina granna blommor och blad på rutans skifva, du bistra nordanvind! Der brinner i det unga hjertat en låga, som åter tänder härdens slocknade eld och som sjelf värmer mer än den.

Då hon gick, strök hon kärleksfullt leende med sin näsduk bort den klara perlan, som jag ännu höll kvar på mitt ena finger.

Scenen vexlar åter.

I det ögonblick den lyckliga kärlekens tår föll, kände jag igen henne, barmhertighetens engel.

De båda matta fläckarna får jag alltid behålla; de se likadana ut, och den ena kan ej skiljas från den andra. Men hvar och en af dem har sin egen lilla hjertesaga att förtälja, och öfver allt här i verlden vexla glädje och sorg, och deras tårar falla sida vid sida.

Sedan flere år är jag skrinlagd och har nu fått till sällskap min fina vän näsduken, som är åldrig och svag. Ofta kommer hon och ser på oss med glada blickar; det är, för det hon är lycklig och så gerna minnes den stund, då min knapp gjorde sig till hennes lyckas smed.»

Han satt med djupt nedböjdt hufvud, men då jag slutat och lade papperet åter framför honom, såg han upp och fortfor:

— Ja, väl brann feber i mitt blod, då jag, dåre, emellan raderna i denna en liflig kvinnas fantasiskapelse läste, i flammande skrift, svar på mina egna dunkla frågor och förhoppingar. Väl brann feber i mitt blod, då jag, troende mig böra »fånga stunden och dess lycka», sjönk

till hennes fötter och i lågande ord gaf luft åt de känslor, som lefde i min själ.

Jag kan ej klart redogöra för de ögonblick, som nu följde; jag hörde henne säga med darrande röst: Min herre, ni glömmer eder eller — ni yrar! Och när jag återkom till besinning — ty hon hade rätt, jag var ju i en yra — fann jag mig allena. Hon var försvunnen.

Jag skyndade bort, och jag märkte ej, förrän jag hunnit min boning, att jag ännu höll det olycksaliga pappersbladet i min hand.

När jag trädde in i mina rum, satt Leopold R. och inväntade min hemkomst, som vanligt. Jag kastade krian på bordet framför honom och sade så lugnt som möjligt, ja, jag försökte till och med att inlägga något af min vanliga sorglöshet i orden: Der har ni en kria att handskas med så länge; jag känner mig litet opasslig och behöfver ett ögonblicks hvila; hvarpå jag gick in i mitt sofrum och tillslöt dörren.

Min själsstämning under de stunder jag tillbragte der skall jag ej försöka skildra. Sedan jag något hemtat mig, gick jag åter ut i det yttre rummet för att tillkännagifva min oförmåga att arbeta med någon lektion och fann då Leopold R. stående framför bordet med krian i sin hand.

Han tycktes mig ha vuxit, svält ut i full ungdomlig kraft; hans hufvud bars högt, ögonen blixtrade och kinderna brunno. Jag stirrade på honom med häpnad, och i ett nu visste jag hans hjertas hemlighet, och att han i krian funnit »sin lyckas smed».

Andra dagen erhöll jag ett bref från friherrinnan B., som innehöll betalning för sista månadens lektioner jemte upplysning om, att dessa för framtiden voro afslutade, och sedan — har jag aldrig återsett fröken Clementine.

Den för tidiga ansträngningen efter min föregående sjuk-

dom och den själsskakning jag utstått lade mig å nyo på sjukbädden, den jag ej lemnade på långa, plågfulla veckor. När jag åter tillfrisknat, reste jag till en familj på landet, som ofta visat godhet mot den ensamme främlingen, och hos dessa mina vänner kvarstannade jag nära ett halft år. Der träffade mig underrättelsen om Leopold R:s och fröken Clementines trolofning.

När solen lyser öfver det stilla hafvet eller stjernorna spegla sig i dess lugna famn, kan ni ej veta något om stormen, som kort förut upprört djupet. Vill ni gömma edert hjertas djup för verdens blickar, vill ni dölja en sorg, som hade den aldrig berört edert lif, så lägg solglimtar af leenden, skämt och löjen deröfver; kasta sorglöshetens lätta, glittrande mantel väl omkring eder, och bär ni den rätt, så fins ingenting så ogenomträngligt som den. Der har ni en bit af min lefnadsfilosofi.

Jag bosatte mig här i X., mitt lif sedan känner ni.

Detta sorgkantade bref innehåller budskapet, att Clementine R. gått till en bättre verld. Mina tankar ha följt henne, det är derfor jag ej varit så riktigt hemma hos mig sjelf i afton. Jag har firat en minnesfest, jag har å nyo biktat inför hennes skugga, nej, inför hennes frigjorda ande, och från sin himmel ser hon nu, att i oförminskad glans strålar hennes bild i gubbens själ.

Han tystnade. En tår rullade långsamt öfver kinden ned på pappersbladet. Ni vet, att också den hade sin hjertesaga att förtälja, och i fröken Clementines kria har jag nu gifvit eder en berättelse om trenne tårar.

På öfverblifna kartan.

Det är således en qvinna, omkring hvilken minnet rör sig? Naturligtvis. En man på ö — nej, vet ni, det skulle låta så tokigt, att jag inte vill ens uttala det, och hvem i hela verlden hörde väl någonsin nämnas något sådant? Bestämt ingen. Området i fråga hör af ålder qvinnan till, och detta så uteslutande, att en man visst aldrig tänkt ditåt för egen räkning. Åh nej! Han har endast lånat snillets blix, tankens djup och sinnets höghet till uppfinningen af det träffande uttrycket, och hvem denne han för öfrigt var, det hör, så vidt jag vet, till postverkets hemligheter. Skulle jag för min del i det afseendet våga en gissning, så var visst någon ridderlig gammal — ursäkta! jag menade ung karl upphofsmannen, och sedan bruka med honom beslägtade andar detta uttryck som ett osvikligt kännetecken på en viss sida af upphöjd lifsåskådning.

Saken är numera på det hela taget af ringa vigt, fastän den förr åstadkommit mera ondt än godt här i verlden och bidragit att förbittra och missrikta månget ädelt lif, på den tiden, då äktenskapets magna charta var qvinnans enda skydd mot åtlöjets förgiftade pil.

Det var en gång — för att låna uppslaget till min teckning från barnsagans enkla formulär — det var en gång en varm och solljus sommardag, då jag tillsammans med några vänner händelsevis kom att göra besök hos en prestfamilj på landet. Deräs hem låg i en vacker bygd, der kyrkan speglade sina hvita murar och sin tornspira i en liten insjöns vänliga bölja, och der bokskogen kransade kullar och dälдер, ja, till och med gick ända ned till sjöns strand att bada sina väldiga rötter.

År efter år redde storken bo ofvanpå »lyckohjulet» på

prestgårdens halmtäckta ryggås, och troget höll han der vakt om husgudarne, både sina egna och prestfolkets. Han tyckte väl, att det var hyggligt och lugnt att bo tak om tak med friden och förnöjsamheten, och hvem tycker för öfrigt inte det?

Boningshuset var omgifvet af en frodig trädgård, anlagd på enkelt gammaldags vis, der inom snörräta rabatter, kantade med klipta buxbomshäckar, riddarsporrar, aurikler och pioner blommade i öfverflöd, och der rosenbuskarnas knoppar redan i mängd skördats till fromma för den traditionela potpourrikrukan. Liksom alla vägar bära till Rom, så buro här i den soliga trädgården alla gåningar till den stora, i dess midt belägna löfsalen, som grön och lummig erbjöd en angenäm tillflykt i sommarvärmen, och som dessutom för dagen, i följd af något slags stök inomhus, tjenade familjen till mottagningsrum och matsal.

Längre bort vidtog köksregionens flora. Fruktträden lofvade riklig äring, arter och bönor klängde ystert uppåt de stödjande käpparna, och allt, ända ned till kruspersiljan och dillen, svälde af lifslust. Sluttande ned mot sjön utbredde vidare »bleket» sin gröna matta, randad i långa banor med hvita väfvar; och när jag härtill lägger der en utsigt öfver gröna ängar med fredligt betande hjordar, här en annan öfver bördiga, böljande sädesfält, så har jag gifvit eder en teckning af de bilder, som först mötte mitt öga, när jag af mina vänner fördes som gäst till pastorns i B.

B. var prebende. Själavården och den öfriga verksamheten inom församlingen sköttes af komministern, vår värd, pastor U.; innehafvare och löntagare af pastoratet var en annan, en man, så vidt jag sport, utan annat presterligt kännetecken än kragen och kaftanen, och hvars egentliga kall låg alldeles utanför det andliga området, ja, till och med rätt långt inne på det verldsliga. I parentes

ber jag eder medgifva, att en sådan anordning var, minst sagdt, konstig. Något vidare än denna enkla reflexion böra vi qvinnor ej tillåta oss, ty, som ni vet, «styras folk och land med Guds hjälp oss förutan» samt med prebenden och andra eländen.

En komminister för en del år sedan, utan annan rikedom än en växande barnskara, hade i sanning ingen lysande ställning, och lycklig han, om han blott kunde värna sitt hem och de sina för verklig brist. Sådan var den allmänna regeln. Pastor U. och hans maka, fru Regina, löste emellertid på ett lyckligt sätt problemet att med små tillgångar vid sin enkla härd fästa en trefnad och jag skulle vilja säga ett välstånd, som rikedomen ofta saknar. Hemligheten i ett sådant undantag är dock ingalunda oförklarlig. I inbördes kärlek, i förnöjsamhet, flärdlöshet och sparsamhet dväljas mäktiga hjelpandar. Sätt dem med sin hulda välsignade åsyn vid styret i ett idogt hem, och, tro mig, inte ens skuggan af verklig fattigdom skall falla ditin.

Lifvet har emellertid så många andra skuggor, som kylande och förmörkande smyga öfver hemmets tröskel, den må nu föra till rikedomens salar eller förnöjsamhetens torftiga boning, och här såg jag en sådan skugga sakta glida fram öfver fru Reginas milda, infallna drag, bådande, att, huru hjeltomodigt hon än stred mot den arffiende, som inom hennes familj, led efter led, kraft så månet offer, skulle det dock allt vara förgäfves; ty länge sedan hade den obeveklige börjat sitt förstörelseverk inom hennes bröst, och huru lifsvarmt, huru solljust hon än log, så — varsnades ej redan i ett aflägsset fjerran den djupaste af alla skuggor, dödens?

Men jag bör ju ej gå mig sjelf i förväg. Emellertid ber jag eder en gång för alla tillgifva mig, när ibland mina tankar fara för fort eller till och med ströfva utöfver

de råmärken, som utvisa gränsen för mitt egentliga ämne och hvad som ligger der utanför. Ser ni, den omständigheten, att det der »utanför» är så nära till hands, och att tankarna äro tullfria, den omständigheten menar jag vara särdeles frestande till små öfverträdelser; att ej tala om eder sjelf, om edert tålmod och edert öfverseende, båda-dera också alltid så nära till hands för eder gamle vän.

Vi, mitt sällskap och jag, voro ej de enda gästerna den der vackra sommardagen i B:s prestgård. Några timmar före oss hade dit anländt en kusin till husets fru, en äldre man, militär och ungar till yrke och karakter. Det var ej första gången jag såg major v. N., fastän han visade mig den artigheten att ej kunna påminna sig vårt tidigare sammanträffande. Detta var naturligtvis helt och hållet likgiltigt, men nog hade jag honom i frisk hägkomst. Majoren var, oss emellan sagdt, en grobian, svår att glömma och i mitt tycke alldeles icke angenäm att minnas, åtminstone fann jag honom sådan vid den tiden. Nu står han för mitt minne i en annan och bättre dager.

Han sades vara fruntimmershatare, och fastän jag alltid haft och ännu har mina tvifvel angående detta slags hat, så medger jag mer än gerna, det både hans ord och afhäfvor tydde på, att han ansåg bäst förenligt med sin värdighet som ungar att åtminstone låtsa vara det. I en mindre stad hade han fäst sitt ensliga bo och var nu ute på en rundresa till släktingar och bekanta — man gissade i ändamål att utkora sig en arftagare — efter att tolf långa år ha suttit på samma fläck och ihärdigt nött sig in i småstadslif och enstödingsvanor.

Vi hade slagit oss ned i skuggan af en stor bok, som med sina väldiga slokande grenar bildade ett lefvande soltält. Framför oss låg sjön och glittrade i sommarsolens strålar, som hade den varit öfversållad med millioner dia-

manter, och öfver denna rikedom gled en liten båt sakta fram, äfven den skimrande som af guld. Den roddes af en femtonårig flicka och förde en dyrbar laddning, öfvervakad af en stor newfoundlandshund.

— Att ni vågar släppa dem ut på vattnet så der ensamma, utbrast någon af sällskapet, vändande sig till pastor U.

— Ingen fara, svarade han, sjön är grund och rodden sträcker sig endast längs åt stranden. Dessutom äro både Vendela och Rolf pålitliga, och simma göra de som fiskar.

Båten gled in under en framskjutande udde och försvann. Snart hördes glada röster förkunna, att man lyckligt nått hamn.

— Det gör dem så godt att ligga på vattnet derute och plaska. De behöfva stärkas och dricka helsa af luft och ljus, fortsatte pastorn med en vemodig suck.

I det samma kom en liten flicka springande, men stannade förlägen, då hon såg de främmande, betänkte sig, neg, rodnade och log, hvarpå hon tillitsfullt skyndade upp i sin faders knä.

Majoren blåste tjocka rökhvirflar ur sin pipa, tog den ur mun och frågade:

— Huru många pojkar har du?

— Inga.

— Det var klent. Nå, än af det der slaget då? pekande på den lilla.

— Fyra, svarades, och den faderliga handen strök smekande det lilla blonda hufvudet.

— Uff! Det var minst ett tretal för mycket. Puff, paff! Han försvann i moln.

— Tyst, Fabian, inföll fru U. Sitt nu ej der och afundas oss vår fyrväpling, lyckan och glädjen i vårt hem.

Grobianen gaf henne en underlig blick, delade med handen skyarna framför sig och ämnade visst å nyo invända

något, då rodderskan med en liten syster i hvarje hand och Rolf, den trogne beskyddaren, lufsande i hälarne, alla andfädda och varma, trädde in i vår krets under bokens skugga.

— Nå, Vendela, huru långt sträcktes rodnen i dag, och hvad fören I hem för byte från eder vikingafärd? frågade pastor U. och satte ännu en liten dotter upp i sitt knä, under det den tredje smög sig till sin moders sida och omfattades af hennes arm.

— Intet, svarade Vendela. Vician hade redan vissnat och kungsljusen voro ännu ej utslagna. Men vi gingo i land vid Sotbäcken för att leta efter hallon inne i snåret. Många mogna äro der ej, och de få vi plockade åt lillan upp, medan småsystkonen och Rolf sutto och väntade, att jag skulle få Vikingen flott. Den hade fastnat så hårdt emellan stenarna, att den nog sutte der än, om ej fiskarens Jan kommit och hjälpt mig, och vi hade då fått gå en lång omväg hem.

Denna redogörelse lemnades osökt och med ett visst frimodigt allvar, som genast intog mig till fördel för den annars vid första anblicken ovanligt fula flickan.

Först när hon tystnat, såg hon sig omkring och helsade rodnande och litet tafatt på de främmande.

— Se här, Vendela, detta är onkel Fabian. Jag skall säga dig, fortfor pastor U., vändande sig till majoren, vår äldsta är slätkär af sig, och när hon nu räcker dig sin hand, så sker det helt säkert med ett visst nyfiket intresse, som hon ej skulle kunna egna en främling, den hon såg för första gången.

— Smickrande, ljöd majorens lakoniska svar, i det han utsträckte sin breda hand och ihärdigt betraktade den unga flickan, under det röken nu i fina, små hvirflar smög fram under hans yfviga mustascher.

Vendela hade lagt sin hand i hans och stöd tyst och förlägen framför honom.

Att hon är hufvudpersonen i min lilla skildring, har ni nog redan gissat. Vill ni som jag, så passa äfven vi på tillfället att egna hennes yttre en granskande blick.

Hennes ansigte är stort, pannan är hög och nästan oformligt bred. Derunder glänsa ett par vackra, mörka ögon, som helt säkert skulle fångsla med sin öppna, redliga och intelligenta blick, om ej en otalig mängd stora, bruna fräknar blandat bort, så att säga, deras tilltalande uttryck, åtminstone för den ytliga betraktaren. Hennes mun är bred. Det kläder den dock att le, oaktadt de hvita tänderna sitta ojemt och snedt; ty öfver de klumpiga dragen smyger då ett uttryck af innerlig godhet. Det tyckes nästan, som om dess solsken för en stund blekte de mörka fläckarna, som i tätta, sammangyttrade grupper inkräkta de runda kinderna och den starkt framskjutande, men välformade näsan. Ett rikt rödbrunt hår omger hennes hufvud och svallar ned öfver hennes axlar. Mot hennes växt skall ni ej finna något att anmärka; den är reslig och spänstig, utan hennes ålders vanliga brist på harmoni, och lofvar att en gång tåla jmförelse med hvilken som helst qvinlig skönhetsyp, ni föredrager att tänka eder.

Jag vill här i förbigående tillägga, att Vendela är pastor U:s dotter i ett föregående äktenskap, och att hon förlofade sin egen moder redan vid späd ålder. När han efter trenne års enklingsstånd tillträdde pastorsbefattningen i B., förde han en andra hustru, Regina v. N., in i sitt nya hem. Ett ordspråk säger, att »den, som får styfemor, får också styffar», och jag har många skäl att icke tvifla på det; men här vid lag besannades ordspråket ej, ty aldrig tog ett kärleksfullare hjerta till sig en moderlös, än fru Regnas gjorde det, och aldrig klappade en faders hjerta

varmare för en dotter, än pastor U:s för hans förstfödda, åt hvars uppfostran och utbildning han älskade att egna sina lediga stunder, och som genom sitt klara förstånd, sin fasta vilja och sitt för allt stort och ädelt öppna sinne, gaf honom riklig tillfredsställelse och glädje.

Icke sant, der hon nu står, med sin allvarliga, djupa blick pröfvande fäst på den obekante släktningens barska ansigte, väcker hon edert intresse lika lifligt, som om ni såge en skönhet med hy af lilja och ros, med fina regelbundna drag? Och för intet pris i verlden skulle ni vilja såra denna unga själ, för det ej gracerna stodo vid hennes vagga och prydde henne till att en gång framstå i systerlig täflan med dem sjelfva? Åh nej, ni ville det ej, men sådana pjunkiga qvinnoskrupler besvärade ej krigsgudens manhaftige son.

— Inte behöfver man vara någon Sibylla för att kunna förutspå din framtid, utbrast han kärft och släpte Vendelas hand. Du kommer ohjelpigt att stanna bland de täcka på öfverblifna kartan.

Den unga flickan, i hvars ordförråd den uttalade frasen tydligen ännu ej ingått, tycktes likväl instinktmässigt känna, att något obehagligt blifvit sagdt, ty hon rodnade häftigt och drog sig med ett förläget leende, som stod på gränsen af gråt, bort i närheten af sin far, vid hvars fötter Rolf hvilade, och böjande sig öfver denne trogne vän och lek-kamrat, dolde hon en stund sina brännande kinder mot hans lurfviga hufvud.

Ett strängt uttryck hade lagt sig öfver pastor U:s annars milda drag, och inom mig sjelf kände jag vredens floder stiga. Då frågade plötsligt en blid barnröst:

— Hvad är det för en karta, pappa, som Vendela skall komma på?

Innan fadern hann besvara den oväntade frågan, inföll den oförbätterlige majoren:

— På den öfverblifna, lilla frågvis, hvilket vill säga det samma, som att Vendela aldrig blir gift.

— Onkel Babian är ju inte gift, pappa? Är han väl? frågade den lilla å nyo.

— Onkel Fabian, menar du. Spörj honom sjelf, Alma, svarade pastor U. och kunde ej undertrycka ett leende.

Glädligt inföll nu fru Regina: Tag dig i akt för Almas slutledningar, Fabian; de äro ej utan sin udd och ibland träffande nog.

I majorens öga glänste plötsligt samma underliga blick, som nyss förut hvilat på fru U., men den gaf lika plötsligt rum för ett retligt, generadt uttryck, troligen framkalladt så väl af den barnsliga missägningen och den förmodade slutledningen som af sällskapets illa dolda munterhet. Vridande sitt pipskägg, började han på nytt i en ännu vresigare ton:

— Nyfikenhet är en kvinnosjukdom, förmärkes tidigt, tilltager med åren och florerar hos gamla ogifta fruntimmer. Dertill äro de sqvillersjuka, afundsjuka, giftassjuka, peppriga och ättikssura, ett vådligt slägte eller huru, min fru? Och till hvad nytta? frågar jag.

Han hade plötsligt hänvänt sig till mig och betraktade mig med så grymma ögon, som vore just jag ett prakt-exemplar af det skildrade slägtet. Jag såg på honom igen en stund, frimodig genom mitt goda samvetes vitnesbörd, och tog slutligen sålunda till ordet:

— Min bästa major, de egenskaper, ni framställer såsom säregna för äldre, ogifta fruntimmer, tyckas mig snarare höra till allmänna, menskliga svagheter, oberoende, som jag tror, så väl af kön som af gift eller ogift stånd. Den kvinna, som har ättika i sitt sinne, blir svärligen sötare i

äktenskapet. Snarare sprider sig det onda vidare, och jag tillstår, att jag sett hela familjer syrsatta, och detta ej minst på den manliga linien. Hvad pepparn beträffar, så, à propos, för hvilket species är det, som man hos vårt grannfolk har benämningen »pebersvend»? Ni vill veta, till hvad nytta ett ogift fruntimmer är här i världen? Till mångfaldig, så vidt jag sport. Se eder omkring, men med oförvillad blick, och ni får närmare besked. Huru tycker ni väl det skulle se ut här i lifvet, om alla qvinnor vore gifta? En hel del betänkligare, än det nu gör, min bästa major. Vår herre visste nog, hvad han ville, när han inrättade de så kallade »öfverblifnas» välgörande samfund; han helt enkelt behöfde dem i sin verldshushållning, skall jag säga eder...

Här började majoren småskratta, och detta försmädliga afbrott kom min värme att stiga ännu några grader, då jag fortfor:

— Har ni aldrig sett dem, dessa tåliga, uppoffrande själar, som på tusen sätt verka och sprida välsignelse — så mycket värre för eder, menar jag — som här fylla den tomma platsen i moderlösas hem, der vaka och vårda vid sjukbäddar, här arbeta och kämpa för unga syskon eller ålderstigna föräldrar, der stilla och undangömda öffra sina krafter inom ett skolrums qvafva väggar för att uppfostra generationer? Till hvad nytta? Hm, med eder tillåtelse, ej minst att ge huld och vård, rykt och ans åt knarriga, gamla ungarlar!

— En beundransvärd svada! brummade majoren och strök upp sina mustascher. När ni litet hemtat andan, min fru, skulle jag be att få veta, hvad ni egentligen kan ha att anmärka emot...

— Emot gamla ungarlar, menar ni. Den väntan skall ej bli lång, herr major, ty det kan sägas i få ord: de äro helt enkelt makalösa. Och dermed punkt.

Jag reste mig upp och närmade mig Vendela, som med spänd uppmärksamhet åhört samtalet, och i hvars kloka, vackra ögon jag såg en gladare blick än nyss förut. Jag tog den unga flickans arm i min, och då man just i ögonblicket sade till, att middagen var serverad, gick jag, förd af pastor U. och qvarhållande hans äldsta dotter vid min sida, i spetsen för sällskapet till löfsalen, der en god, landtlig måltid väntade oss.

— Tack för edert försvar, sade pastorn under vägen. Blir majoren sannspädd, så hoppas jag dock för visst, att vår herre har åt min kära flicka någon annan plats i sin hushållning, för att begagna edert uttryck, der hon kan bli både nyttig och behöflig, således aldrig öfverflödig.

Vendela, som hörde hans ord, rodnade på nytt och såg upp på honom med en allvarlig, tankfull blick. Nog har jag sedan dess mången gång tänkt, att aldrig kom väl en faders hopp mindre på skam än hans.

Resten af dagen förflöt stilla och angenämt. Jag undvek allt vidare samspråk med majoren och märkte, att också han visade en afgjord obenägenhet för att utbyta flere tankar och åsichter med mig. Väl tog han sig fram på eftermiddagen anledning till några mindre väl valda påminnelser om fruntimmers svaghet för kaffekoppen, men jag lät dem naturligtvis passera som ohörda och yttrade blott i förbigående några flygtiga ord om det andra könets styrka vis à vis tobakspipan.

Vårt värdfolks vänlighet och den vackra naturen omkring B., som ett strålande månsken gjorde ännu mer förtrolande, qvarhöllo oss till långt ut på aftonen. Tiden för uppbrott var dock slutligen inne. När vår vagn körde fram, kommo Vendela och hennes små systrar helt blyga och stucko några utvalda doftande rosor i min hand. De-

ras moder log och sade fryntligt, i det hon hängde sommarkappan omkring mig:

— Mina flickor välja att tala blomsterspråk, som ni ser. Betydelsen är så att förstå: farväl, tack för i dag och hjertligt välkommen åter.

— Jag tycker så om den gamlaste frun, hörde jag lilla Alma i förtroende hviska till sin äldsta syster.

— Och jag tycker ännu mycket mer om dig, du lillaste blad i fyrväplingen, sade jag, i det jag hastigt vände mig om och gladt tog henne upp i min famn. Gent emot sådana der små kärleksförklaringar har jag alltid haft ett lättfånget hjerta, och med vemodig glädje har jag lagt minnet af denna eröfring till de öfriga, jag lyckats vinna af samma oskyldiga slag.

Mina intryck af denna familj voro således de allra bästa. Sällan här jag träffat en ädlare, kunskapsrikare och mera fridälskande man än pastor U., och hans maka, den väna fru Regina, egnar jag här en gärd af beundran och kär hågkomst.

Ni vet nu, under hvilka omständigheter jag först lärde känna henne, hvars enkla lefnadsöden jag i dag manar fram ur krönikans blad. Ack ja! Då var sol och somardag, och de ljusa bilderna från det lyckliga hemmet älskar jag att minnas. Sedan kommo skuggor, djupa och långa. Att jag så länge uppehållit mig vid de förra, skall måhända förhjelpa eder att bättre uppfatta de senare, när jag nu går vidare fram, der de slag på slag falla öfver den unga qvinnans lif. Ni skall tilläfventyrs finna eder besviken i eder väntan; min vän, nu som alltid har jag intet romantiskt stoff till mitt förfogande; hvad jag ger är endast en hvardaglig teckning af en ensam qvinnans lefnad, det är några blad ur ett sjäslif, och en fattig liten minnesblomma på hennes fjerran graf.

Det gick omkring fyra år, utan att jag sporde något vidare märkligt från B:s prestgård. Min bekantskap med familjen var ju blott en flygtig sommardags och underhölls ej på annat sätt än genom hvad jag en och annan gång hörde af gemensamma vänner. Under denna tid stungo dessutom många skarpa törnen in i mitt lif och gjorde mig mindre än annars tillgänglig för verlden utomkring mig och mer än vanligt rufvande öfver de smärtande hindren på egen stig. Allting har ju emellertid en öfvergång, och så hade, Gudi lof, äfven detta, om också ärrn efter de sårande taggarna aldrig kunnat fullt förgå. Men det hör ej hit.

Som sagdt, fyra år hade sålunda förrunnit. Då väcktes mitt intresse på nytt, när jag en dag fick höra, att pastor U. nekat emottaga kallelse till H:s förmånliga prestgäll, honom erbjudet af den egendomsherre, som dertill hade patronrätt. Hans vägran sades bero dels derpå, att han ej kunde besluta sig för att lemna den hjord, hvars själaherde han varit nära femton år — det var så likt den ädle och oegennyttige mannen! — och dels derpå, att han fruktade, det hans hustrus sedan en tid mer och mer ömtåliga helsa och sjunkande krafter ej skulle tåla vid en rubbning från det kära, välbekanta hemmet till ett nytt, okänt, om också i ekonomiskt afseende mera lugnt och betryggadt. Hon hade äfven kort förut i en lidandets stund uttalat den önskan att få utandas sin sista suck, der hon lefvat så lycklig, och hon älskade att tänka sitt stoft hvila derute på den lilla kyrkogården, som bokarna så vackert beskuggade, och mot hvilken sjön sakta och rogifvande slog sin klara bölja.

Pastor U. följde således ingen annan kallelse än kärlekens och stannade qvar på sin anspråkslösa plats som komminister i B.

Jag vill här i förbigående nämna, att belöningen ej uteblef, ty då kort derefter B:s pastorat blef ledigt, genom förre innehafvarens fränfalle, och dermed upphörde att vara ett slags verldsligt prebende, om jag så får uttrycka mig, blef pastor U. enhälligt kallad till kyrkoherde i den församling, han så länge nitiskt och pligttroget vårdat.

Följande året mot hösten, då skarpa vindar kommo brådt ilande från både östan och vestan och så hårdhändt foro fram, att alla små gräs och blommor vissnade och trädens matta blad föllo gulnade och torra till jorden, då brast också fru Reginas nötta lefnadstråd.

Med tårade ögon och deltagande hjerta läste jag i Dagbladet tillkännagifvandet om hennes bortgång. »Djupt och innerligt saknad och begråten af make och fyra döttrar», stod der. Jag visste, att dessa ord voro uttryck för en sann och lefvande känsla af sorg, af oersättlig förlust, och der vid lag tviflade jag ingalunda på djupet och innerligheten i enklingens saknad och tårar.

Så gingo mina tankar till de stackars moderlösa. Hon stod åter så lifligt för mitt minne, den äldsta dottern, med sitt allvarliga, fränkliga ansigte och den vackra blicken. Hon var nu tjugu år, och jag gissade, att på hennes unga skuldror skulle hemmets alla omsorger komma att hvila. Efter hvad jag hörde, blef det äfven så, och hon sades bära dem på ett sätt, som väckte allas beundran. Husets vårdarinna och stöd, sin faders tröst, sällskap och hjälp, de yngre systrarnas lekkamrat och lärarinna, tycktes hon hinna till för allt, och ej minst till att för egen del förvärfva ett outtömligt förråd af tålmod och sjelfupppoffrande ömhet.

Jag kan ej så noga tälja den tid, som sedan förgick utan att medföra någon vexling i min hjeltinnas öden; men snart nog föllo, som jag nyss sade, mörka skuggor,

år efter år, öfver hennes stig. Jag vill fatta mig kort och hastigt vända dessa sorgliga blad i hennes lifs historia.

Efter hvarandra, just som de slagit ut i full jungfrulig blomning, och efter långa qualuppfyllda tider af aftagande, hopplöshet och förvissning skördade döden de båda äldsta halfsystrarna, Signe och Agnes. Ett år senare blef Vendela U. äfven faderlös. Ensam stod hon nu i verlden med den yngsta, käraste i systerringen, Alma, för att snart åter börja strida en förtviflans kamp med allhärjaren äfven om hennes hotade, unga lif. Hjelp söktes nära och fjerran; också hit, till den här då bosatte, ansedde doktor E. förde hon den sjuka och blef jemte henne inackorderad hos ett fruntimmer af mina bekanta. Det var der jag återsåg dem båda och närmare lärde känna den pröfvade ädla qvinnan.

— Min konst batar här till intet, sade efter någon tid den vänlige läkaren med en tröslös suck. Söderns milda luftstreck förfogar måhända öfver verksammare medel än jag. Tag henne dit om möjligt.

De efter faderns död beviljade nådären beredde möjligheten, och med förtviflan i hjertat och full af dystra aningar förde så Vendela den älskade system till Medelhafvets stränder. Men ack, hemlängtan började snart tära sjuklingens trötta sinne och måla hemmet, det kära, med dess bokomkransade sjö, i långt skönare färger än dem, hon såg le i söderns djupblå vatten och yppigt grönskande lundar. Till hemmet trädde hon, der ville hon dö.

Med bestörtning hörde jag, att de i början af april återvänt till B., och jag beslöt då att skriva några rader till Vendela sjelf för att få verkligt tillförlitliga underrättelser om den sjukas tillstånd. Jag visste dessutom, att de innan den första maj skulle ha lemnat den gamla fäderneboningen, och mitt hjerta sved vid tanken på denna ytterligare

malört i den redan så bittra bågaren. En vecka förgick utan svar. Så fick jag en dag följande ord:

»Det är slut. Döden bröt i går den sista af mina tre systerrosor, den skönaste af dem alla. Nu först är jag rätt »öfverblifven», öfvergifven, ty min själ svigtar. Bed för mig.

Vendela.»

Tårarna tillrade öfver mina kinder ned på den lilla breflappen, under det jag länge satt och stirrade på dess innehåll. Det var ej den brutna, unga rosen jag såg, och de föllo ej för henne. Nej, jag tänkte på det sista ensamma bladet i fyrväplingen, jag grät öfver henne »på öfverblifna kartan». Jag tänkte på, huru menniskorna leka med ord, och huru ofta ödets outgrundliga makter lägga sorgens omätliga allvar deri. Stackars Vendela! Jag skådade tillbaka öfver de åtta långa år, hon suttit tåligt bidande vid sina käras plågoläger, sjelf under tiden bunden vid en andlig sträcbänks qual. Jag såg framåt. Hvarthän gick den väl nu, den hemlösas ensliga stig?

Det var mig omöjligt att skrifva till henne genast, jag kunde ej finna ord; men när ett par dagar gått, kommo de af sig sjelfva fram ur mitt rörda hjerta och gingo så åstad med all den tröst, jag hade att gifva i ett varmt deltagande, och en bön att i mig alltid se en vän, att i mitt hem söka en tillflykt under dessa första bittra dagar.

Ni kan tänka eder min ledsnad och förvåning, då dag efter dag, vecka efter vecka förflöt utan att tillföra mig ett enda ord. Jag vände mig nu till den ena af de vänner, i hvilkas sällskap jag första och enda gången — sommardagen, med hvilken jag började — gästade presthuset i B., och bad henne att, om hon sjelf visste något om Vendela U., gifva mig del deraf. Hon svarade temligen snart, att hon endast genom hörsägen hade sig bekant, att Ven-

delä ännu uppehöll sig i B. hos de tillgifna gamle i klockargården, och att hon der lefde afskild och sluten inom sig sjelf, utan att vilja se eller hafva beröring med någon.

Det gjorde mig litet ledsen att vara intet, der jag så gerna velat vara något, men liksom jag fordrar aktning för egna önskningsar, när de uteslutande afse min egen person, så håller jag äfven andras i helgd, och det gjorde jag också nu.

Sommarn förgick och lemnade i så mån ett godt minne, att den varit solljus, behaglig och varm. Det led mot slutet af augusti, då jag en dag öfverraskades af de under rättelser, på hvilka jag så länge och förgäfvets väntat, och de på en gång upprörde och skänkte mig glädje. Jag kan ej gifva eder en trognare bild af henne, som utgör föremålet för min teckning i dag, än den, hon sjelf skall framställa, då jag nu för eder läser hennes bref. Det lemnar tillika en tyst, men rörande bikt om ofta afbrutna och lika ofta åter upptagna försök att på nytt träda i förbindelse med lifvet och den yttre verld, som hon tyckt sig ej längre tillhöra. Ni är redo att lyssna?— jag att börja.

»B. den 29 juli 18...

Min vän! Det är länge sedan jag emottog edert vänliga, deltagande bref; huru länge sedan visste jag ej rätt, förrän det i går af en händelse åter kom mig under ögonen och jag såg, att redan trenne månader förflutit, utan att jag tackat eder för hvad ni deri gaf mig: en väns hjertelag och ord, som, kanske just för det de bära prägeln af, att ni sjelf pröfvat, hvad det är att lida, smyga, mera än andras, lindrande in i mitt qvalda sinne och gifva det tröst i den tanken, att huru ödsligt mitt lif än är, huru ensam den via dolorosa, som blifvit mig förelagd att vandra, skall der dock växa en vänlig blomma, som kan

hugna den sorgsna och stärka den trötta — eder vänskap, dubbelt värderik, för det ni är en äldre, moderlig vän. Tack!

Ni vill veta något om mina förhållanden nu. Jag skall försöka samla mina tankar, binda dem nog länge vid tid och rum — ack, de dväljas helst och oftast långt der bortom! — för att uppfylla eder önskan. Ni får likväl tillgifva mig, om jag ej förmår göra det annat än rapso-diskt och osammanhängande.

Som ni vet, hann jag ej mer än jemt att tillsluta den sista grafven, förrän hemmet, det kära, gamla, som hägnat min barndom, min ungdom, och der jag lefvat tretio år, skulle för alltid sluta sin dörr efter mig, när jag ensam drog bort och i hela vida världen ej visste en frändes, som stod mig öppen, och inom hvilken den öfverblifna kunde träda och säga: värna om mig och min smärta, till dess jag hunnit repa mod att lefva och att arbeta för bröd. I världen, ja, ingen; men, Gudi lof, den dörr, som den eviga kärleken stält öppen för alla och ej minst för de af lidandet slagna, bönens, inom den har jag trädt med brinnande hjerta och vunnit mig en tillflykt, ett hem, der jag kunnat lägga min trötta själ till ro i kärleksrika fadersarmar, der jag tyckt mig ega dem åter, mina kära alla, och der hoppet om ett återseende blifvit visshet.

Det var en stilla, fridfull afton, som jag gick hemifrån. Hemifrån! Ack, att gå så som jag, vet väl någon, hvad det är! Med huru dröjande och ändå ilande fjät! Kära minnen höllo mig qvar, saknad och tomhet bevingade min fot. Torra ögon, hela floder af brännande tårar i hjertat, och af all lifvets glädje intet att luta sitt hufvud emot! Det var en bitter stund.

Den 5 augusti.

Att träda ut i lifvet bland främmande, bärande med mig saknadens tunga börda och te mig der, som behöfde

jag endast en yttre verksamhets stöd för att upprätthålla mina svigtande steg, det kunde jag ej. Den starka strömmens brus söfver ej, den döfvar blott. Tystnadens enformiga ro är för ett sargadt sinne bättre läkedom än människovimlets yrande mångfald; och är det ej i enrum, som man bäst tillvinner sig välsignelse i sin jakobskamp? Jag behöfde rätt lefva igenom min sorg, se den förtroget in i det djupa ögat och lära mig förstå den kärlekens mening, som låg deri, innan jag kunde på nytt rikta min egen blick utåt, innan jag kunde tänka på en framtid.

Ni mins ju den gamla klockargården med sin sommarskrud af vild vinranka? Hos de äldriga vännerna der har jag hyrt det lilla rummet på gafveln. Kyrkogården ligger nedanför, och jag är här nära dem, som voro mig hem och allt. Genom fönstret ser jag, huru vinden böjer tårpilarnas veka grenar, huru de vinka och vinka, och huru sommarsolen strör sitt guld öfver det grönskande gräset på kullarna och målar blommorna, som jag der planterat och ömt vårdar, i skimrande färgprakt. Så har nu sommarn snart förlidit. Der är en tom plats bredvid de andra, den är för mig; men innan jag hamnar der, återstår väl ännu något arbete att utföra, jag börjar nu ibland fråga mig sjelf: hvad?

Den 10 augusti.

»På öfverblifna kartan», de orden ha gått som en röd tråd genom mitt lif. Då de första gången träffade mitt öra, kunde jag ej veta något om den betydelse, som lades deri. Jag lärde mig så småningom förstå den, och den lärdomen gaf åt min inre utveckling en riktning, som måhända varit mig behjelpig att rätt tyda den mening, som senare både lifvet och döden gifvit mig att begrunda i dessa ord.

I ungdomen, då äfven mitt hjerta svärmade, hoppades

och drömde, knotade jag ibland öfver att ej vara skön, så som jag ville vara god. Om en ädel man då bjudit mig kärlek och ett hem — och vunnit mitt tycke, hade jag ej annat att gifva, jag hade dock en hel verld af tro på äktenskaplig sällhet att bygga hans lycka med och der-till mitt unga, varma hjertas kraf att älska sjelfförglöm-mande och trofast. Men redan tidigt lade jag bort att svärma, hoppas och drömma, min lefnadsdag skulle ej sådana känslors solsken belysa, och i mitt stilla sinne beredde jag mig att vandra min väg, bunden af inga an-dra familjband än det kära fädernehemmets. Aldrig lärde likväl någon att högre än jag skatta äktenskapets mening. Den kärlek, som i alla lifvets skiften satt så huld och bo-fast vid härden i mitt hem, den var af Gud, och genom den fostrades min tro.

Den 18 augusti.

Ni minnes ju den dagen, jag första gången såg eder? De ord, jag skulle vilja kalla dem profetior, som då ut-talades, gingo aldrig ur mitt minne. Under kommande år tänkte jag ofta på det, ni sade om den ensamma qvinnans plats i verldshushållningen, och det blef mig klart och så visst, att sökte jag blott med glad och kärleksfull håg, så funnes der nog rum äfven för mina ringa krafter. Och jag bedrog mig ej. När jag nu blickar tillbaka öfver den tid, som flytt, vågar jag i ödmjukhet tro, att mitt lifs ger-ning burit frukt inom ett och annat af de områden, som ni kallade välsignelsebringande, och huru ofta har jag ej tackat min Gud för det han lät mig vara till hands, obun-den och fri, när de moderlösa behöfde stöd och de på årslånga sjukbäddar lidande lindring, ömhet och vård!

Men hvarför skrifver jag om allt detta? Kanske för det en plan, som har ett visst sammanhang dermed, börjar

mer och mer syselsätta mina tankar. Jag är ännu ej ense med mig sjelf och kan ej se min väg rätt klart, ty

Wer einmal hier hat im geliebten angesicht
des todes bild gesehn, vergisst es ewig nicht.
Der schatten legt, wohin fortan dein auge schaut,
sich über alles, was dir lieb ist oder traut.

Den 20 augusti.

Jag satt i går afton länge derute på den lilla fläck af jorden, som är den enda, till hvilken jag har eganderätt. Öfver mitt hufvud strålade stjernorna i stilla glans, och augustimånkenet låg ljust och drömmande öfver den kära, välbekanta nejden. Mina ögon hvilade på inskrifterna i stenen, som blifvit rest under dagen, och när jag i den kalla, känslolösa marmorn såg som i en enda brännpunkt samlad summan af allt, hvad jag egt och förlorat, då löste sig smärtan i heta tårar, och jag grät så, som jag aldrig gråtit förr. Det blef mig ej så ångestfullt i hjertat sedan, ty jag hörde kära röster hviska till mig ord om mod och ett lefnadsmål, och tydligast bland dem alla förnam jag min faders älskade stämma. Den bjöd mig handla, och igenom skuggan ser jag nu min förelagda stråt.

Ni känner, att jag ur min faders rika kunskapsförråd hemtat mitt eget, och att jag är förtrogen med uppfostrinnans kall. Detta vill jag å nyo välja. Jag bär inom mig bilden af ett qvinligt ideal, min mor, och jag vet, att om jag som mål för min sträfvan med de ungas utbildning uppställer det att bli ädel, kärleksfull, nyttig, tålig, god och glad som hon, så kan äfven jag välsignelse-rikt verka för hvad jag sätter högst på jorden, familjen, för dess helgd och lycka.

Lärarinnans lif i ett privat hus passar mig ej, ty jag behöfver framför allt oberoende. En ringa penning står mig åter af min lott från fädernehemmet, stor nog måhända

för att kunna iordningställa och öppna en skola för ett inskränkt antal lärjungar. Jag har tänkt på X. och på eder. Vill ni låna mig edert bistånd och framför allt säga mig, om ni tror på framgång för min plan?

Tack ännu en gång för eder vänskap! Den är mig mera värd, än jag kan uttrycka i ord. Alltid har ni för mig haft deltagande och godhet, och senast har ni visat det, då ni så kärleksfullt bjöd mig att hvila ut i edert lugna hem. Kan ni förlåta, att jag ännu ej tackat eder därför? Ni räknar ju ej noga med mig och förstår den frånvaro af sinnesro och tankereda, som kommit mig att sluta med hvad jag borde ha börjat.

Som ni ser, har jag länge, allt för länge, skrivvit på detta bref. Jag sänder det, otillfredsställande som det är. Haf öfverseende med dess brister och med eder trötta, pröfvade

Vendela U.

Den 21 augusti.

P. S. När höststormarna jaga mig från mitt jordagods här, är jag redo att komma. Det nya året vore måhända lämpligt för början af min nya verksamhet. Jag afvaktar edert omdöme och edra vänliga råd.

D. S.»

Att kunna tjena andra har alltid tyckts mig vara en af lifvets bästa fröjder, och det var därför med verklig glädje, som jag, i den ringa mån jag förmådde, sökte motsvara det gifna förtroendet och att verka för den i brefvet angifna planen. Menniskonaturen är, Gudi lof, ej så ond, som man ibland hör predikas, och aldrig skall jag glömma det deltagande och det intresse, med hvilket mången var mig behjelpig att jemna vägen för den efter verksamhet och ett lefnadsmål sökande Vendela U. Hvad man hört om hennes täta och smärtsamma förluster uppmjukade

deras hjertan, som ännu sutto i oqvald besittning af allt, hvad lifvet eger lyckligt och kärt; och de, hos hvilka smärtan redan var en hemvand gäst, funno lindring i de egna bekymren genom att kärleksfullt räcka handen till lättande af en annans.

Det dröjde därför ej länge, innan ett tillräckligt antal elever var garanteradt, och sedan öfriga nödiga förberedelser blifvit vidtagna, flyttade Vendela i slutet af november in i det nya anspråklösa hem, der hon sedan med följande årets början öppnade sin lilla läroanstalt för unga flickor.

Jag behöfver ju ej fråga eder, men finner ni inte liksom jag en verklig njutning af att få beundra menniskor, det må nu vara för hjertats eller förståndets egenskaper eller helst bädas i förening? Jag har ibland hört sägas, att andras öfverlägsenhet medför en nedtryckande känsla för den, som med sig sjelf vet sitt ringare värde. Detta är förunderligt. Verklig öfverlägsenhet hos en annan tycker jag mig alltid ha förnummit som i hög grad upplyftande, och för hvad godt och ädelt, som derigenom kommit mig till del, står jag i evig tacksamhetsskuld hos många.

Ju närmare jag lärde känna Vendela, ju mera ökades min aktning, att ej säga vördnad, för denna ovanliga qvinna.

Ofta satt jag med i de ungas krets, på en gång åhörarinna och lärjunge, när hon sådde ut frön till de hjertats och förståndets frukter, som hos henne sjelf mognat i lidandets skugga, men hvilkas ändå friska saft och milda sötma länge skola sprida sina verkningar i vida kretsar, lika så visst som de i minnet vederqvicka min själ.

Emellan oss uppstod snart ett varmt utbyte af tillgifvenhet och förtroende, och efter slutadt dagsarbete sökte vi ofta hvarandra. Hennes sinne var stilla och jemt, men

sällan eller aldrig log hon; det var som en ljuf och blid höstdag utan sol.

Så sutto vi mången aftonstund, språkande om flydda dagars smärtsamma minnen och om den en gång kommande, sista dagens hopp. Hon talade om, huru storken flyttade för alltid samma höst hennes moder gick bort, huru den trogne, gamle Rolf en morgon låg död på Signes graf, om fader och syskon i deras sista stunder och om sin egen långa kamp och strid. Ni vet, huru vänner emellan, när den enes hjerta behöfver luft och lättnad och den andres intet hellre begär än att hjälpa till med hvad bäst det förmår, huru då minnet af hvad kärt man egt och förlorat, hvad man lidit och hoppats, kan lefvas om än så ofta och för den ena alltid tyckas nytt, för den andra aldrig gammalt.

Hvarje år, när sommarferierna inträdt, sade hon vemodigt: Jag har nu min andra blomstergård att vårda, och så reste hon till B., der hon dröjde några veckor i enslighet och ro.

Vi hade sålunda kommit framåt en del år. Framåt? Ack ja, det vill hvad mig beträffar, säga det samma som: ännu längre »på retur». Åter igen blef det vår och sommar, och Vendela beredde sig till sin vanliga pilgrimsfärd.

En afton, kort innan hon skulle afresa, kom hon hit upp till mig, och jag såg, genast hon trädde in, att något ovanligt syselsatte hennes sinne.

— Hvad är det? frågade jag.

— Det är ett bref, som kommer att ändra min resplan. Det är från — onkel Fabian.

— Nå jag måtte säga! Hvad kan han vilja?

— Stackars gamle! Han är sjuk, lidande...

— Och vill nu af eder ha huld och vård med mera.

Medgif, Vendela, att jag är en större profet, än jag själf anat. Och ni hörsammar hans önskan?

— Ja, svarade hon med en suck, som gick till blomstergården i B. Ni vet, att allt sedan jag bland min fars papper fann det der brevet, som majoren skrifvit till honom strax efter min mors död, och af hvilket så tydligt framgick, att han en gång älskat henne innerligt och djupt, sedan dess känner jag, att ett verkligt släktskapsband fins oss emellan. Hans kärfva yta, hans qvinnohat, var det ej från början en förklädnad, hvarmed han ville dölja, huru bittert han sörjde sitt svikna hopp?

— Väl möjligt. Det var bara för ledsamt, att han aldrig lade bort den der konstiga sorgdrägten igen.

— Ni vet också, att han ej glömde mig, att han hade för mig deltagande tankar och ord, då de alla gått, då jag blef så allena. Nå väl, min vän?

— Nå väl? Ja, res med frid.

Och med frid reste hon.

Länge sväfvade major v. N. emellan lif och död, men fastän öfver åttioårig hade den gamle härdade krigsmannen nog kraftig natur för att öfvervinna det onda och ännu en gång göra »helt om» till lifvet. När han så mycket repat sig, att han kunde syselsätta sina tankar med ekonomiska omsorger, sade han Vendela, att han redan för flere år tillbaka insatt sin kusins, fru Regina U:s, barn till arftagare af den förmögenhet, uppgående till en ej obetydlig summa, som han vid sin död skulle efterlemna. Då nu sedan dess fru U:s egna barn alla gått ur tiden, hade han öfverflyttat testamentet ensamt på Vendela, som han visste varit bunden vid sin styfmoder med en verklig dotters hela tillgifvenhet. Han sade henne också, att hennes sällskap

blifvit honom så kärt och hennes vård så outhärlig, att han skulle känna sig dubbelt ensam och »makalös», om hon åter lemnade honom, och han föreslog henne bedjande, att hon skulle stanna kvar i hans hem, till glädje och tröst under de få lefnadsdagar, som ännu återstodo honom.

Vendela stred med sig själf. Den verksamhet, hon hade här i X., var för henne kär och full af tillfredsställelse; att lemna den skulle vara en långt större uppoffring än att försaka den yttre sorgfria ställning, som erbjöds henne; men å andra sidan ville hon gerna gifva hvad hon kunde af ljus och lugn åt den gamles ensamma och glädjelösa lifsafton.

Vi hade brevexlat flere gånger i ämnet. Råd hade blifvit begärda, råd hade blifvit gifna, och jag väntade hvarje dag och stund att få höra henne ha fattat ett afgörande beslut.

En vacker morgon på eftersommarn stod jag här i det öppna fönstret och syslade med ett par sjuklingar bland mina kära blommor. Det var en fuchsia och ett rosen-träd, båda unga, förut förhoppningsfulla plantor, som några dagar vållat mig rätt allvarliga bekymmer, men som nu började återhemta krafter och räta upp sina slokande blad. Sådana små fröjder verka välgörande på sinnet. Jag kände mig helt förnöjd och lutade mig ut i det fria, så att den ljumma vinden, som lyckligtvis ingen skilnad gör till person, skulle kunna komma åt att vänligt smeka min gamla, fårade kind, då jag plötsligt såg ett fruntimmer komma raskt gående uppför gatan. Hon blickade mot mina fönster, och när hon blef mig varse, nickade hon upprepade gånger, under det att ett riktigt gladt leende upplyste hennes drag. Var det möjligt? Kunde detta vara Vendela? Höstdagen strålade ju i fullt solsken! Jo, intet

tviffvel, det var verkligen hon, och några ögonblick der-
efteer stodo vi, helsande hvarandra, hand i hand.

Menniskohjertat är ett illfundigt ting, det är visst och
sant! Vet ni, det liksom smått mulnade till inom mig sjelf,
när jag såg henne så klar.

Herre Gud! tänkte jag med en liten anstrykning af
bittterhet, kan medgångens sol, kan redan hoppet om guld
förggylla till och med minnet af livvets förluster?

— Nu är jag åter här, sade hon och tryckte allt jemt
leernde min hand. I går afton kom jag, men för sent för
att söka upp eder då. Gud ske lof, ni är frisk, men rik-
tigt glad tycker jag ej ni ser ut. Hvad är det, min vän?

Jag var ond på mig sjelf, för det jag kände mig så obe-
hagligt berörd af, att hon log så lyckligt, och jag var äfven
bedröfvad öfver, att vi måhända inom kort skulle skiljas;
men då jag ej kunde uppriktigt uttala alla mina tankar,
svarrade jag undvikande:

— Jag vet ej rätt, hvad det är. Jag gläder mig visser-
ligen åt förändringen i edert lif, Vendela, men jag tänker
äfven sjelfviskt, att på hvad ni vinner förlorar jag.

— Ack nej, säg inte så! känner jag eder rätt, så kom-
mer ni framför någon annan att dela den vinst, jag gjort
genom onkel Fabians testamente.

— Hm, jag förstår sannerligen ej, huru det skulle gå
till, svarade jag något buttert.

— På det enklaste sätt i verlden. Jag har derigenom
blifvit — rik, om ni så vill, och minst af alla tviflar väl
jag på, att ni af denna rikedom skall taga eder del. Hon
tryckte liksom bekräftande min hand fastare i sin.

— Nej, Vendela, det blir då platt intet af, sade jag kort,
och ni känner mig för visso ej rätt, om ni tror så. Arf-
vet efter majoren...

Hon afbröt mig med ett skratt, ett riktigt godt skratt.

Jag trodde knappast mina öron och kände mig halft sjuk. Menniskan är sig ju ej lik, tänkte jag. Ack, du snöda mammon! Din makt är stor, när du kan fresta äfven de ädlaste att offra på ditt altare.

För att säga något frågade jag hastigt:

— När flyttar ni, Vendela?

— När Gud så vill, då flyttar jag, svarade hon, nu allvarlig och stilla som förr. Hon såg på mig forskande en stund och fortfor derpå, i det hon drog mig ned på soffan och tog plats vid min sida:

— Arfvet efter majoren, sade ni. Ja, det har åstadkommit underverk, ty det har skänkt mig verklig glädje, den första på långa år. Jag läser edra tankar; slå dem bort, min vän, ty de passa ej här. Hör mig nu. Ni vet, huru jag hade svårt att fatta mitt beslut, huru jag stred med mina egna själfviska tycken. Medan jag gick vacklande hit och dit, fick jag af en händelse veta, att det fans någon, onkel Fabian nära som ingen annan, ni förstår. Jag forskade vidare. Det var en son. För hans första barndom hade fadern nödtorftigt sörjt, själf okänd, på vanligt rättroget vis, och sedan lemnat honom att sörja för sig själf. Han hade blifvit en bra ung man, som valt sjömansyrket och nu förde skepp i fjerran land för att bereda medel till ett hem för sig och den brud han fäst. Nu såg jag min väg klart. Den gick rakt till den gamles hjerta. Jag klappade på, länge utan att vinna gehör för blodsbandets röst, för glömda pligter, för godtgörelse och för hans egen ålderdomsfrid; men jag lyckades till slut. Jag sökte upp den unga qvinnan, sonens trolofvade, och döm om min öfverraskning och glädje, då jag i henne kände igen min favoritlärjunge för år tillbaka, Regina P., ni mins, den vackra, goda flickan, som ej endast till namnet påminner om min oförgätliga mor. Hon sprider nu

solsken i onkel Fabians hem och i hans sinne; ni skulle ej känna igen honom mera, han är så vänlig och blid. Säg din vän, fru chose — hvad hon heter, sade han en dag, att hon hade rätt: 'huld och vård, rykt och ans' och, Gud signe dig! det bästa af allt, sinnesfrid. När nu till våren sonen återvänder, vänta honom en faders hjerta, ett erkänt namn och bruden i hans faders hem.

Hvad mig beträffar, så stannar jag här som förut. Arfvet efter majoren, ni vet nu, hvem det en gång tillkommer, och ni förstår, på hvad sätt det gjort mig rik. Skulle jag ej känna eder rätt, då jag tror, att ni med mig vill dela, hvad jag vunnit?

Jag slöt henne i min famn, mina tårar runno, och jag tog af glädjen min del.

Efter några dagar, innan hon på nytt skulle börja sin vanliga verksamhet, reste hon på ett kort besök till B. När hon återkom, kände hon sig ej väl och måste gå till sängs. Det blef en häftig bröstinflammation, och med sorg insåg jag snart, att intet var att hoppas. Jag omgaf hennes sjukbädd så mycket mina krafter tilläto och fann i hennes lugn och glädje tröst för min egen oro. Så kom en natt, som blef den sista.

Med hennes hand i min satt jag vakande vid bädden. När det led mot dagen och de små fåglarnas morgonfriska qvitter helsade det inbrytande ljuset, gled den kallnande handen sakta ur min, och jag hörde henne hviska:

— Öfverblifven ej längre... utlöst till sist... min Gud... jag tackar dig!

Två timmar senare var hon ej mer.

I det lilla kapellet på kyrkogården jordfästes hennes stof, innan det fördes till familjgravven i B. Jag stod

utanför och hörde skolgossarnes klara röster sjunga: »Jag går mot döden, hvar jag går», och i mitt hjerta bad jag, att jag måtte kunna gå så som hon.

— Hvem är det, som nu undfår den sista salvelsen? hörde jag en af zierbenglarnes tanketomma slägte fråga en annan, i det han, när de gingo förbi, sjelfsvåldigt slog af de närstående lindarnas blad med sin fina fiskbenskäpp.

— Den der fräkniga skolmamsellen med domkyrkominen, sade man mig nyss, svarade den andre; en af antiqviteterna på öfverblifna kartan.

Ni ser, att »den röda tråden genom hennes lif» räckte till in i döden.

Årsdagen af hennes bortgång gjorde jag ett besök i B. Jag tog in hos de gamle i klockargården och välkomnades hjertligt som Vendelas vän. Hustrun var en språksam gumma, som aldrig tröttnade att tala om pastor U:s familj, vid hvilken hon varit fäst med gammaldags, trofast tillgifvenhet, och vi hade därför mycket att meddela hvarandra.

— Och vet frun, öfver mamsell Vendela är nu rest det vackraste kors, berättade hon. Det sattes dit i går och har bekostats af gamle majoren. Det unga herskapet, frun vet, kommer hit i dagarna för att besöka hennes graf; de vilja väl liksom tacka för allt, hvad hon gjort för dem, kan tänka; det var ej litet, det, skulle jag tro; den kära mamsell Vendela!

Det led mot aftonen. Jag gick ensam ut till hennes »blomstergård», »jordagodset», som hon nu tagit i ständig besittning. Allt var mig så välbekant. Der stodo de, tårpilarna, och vinkade; der skimrade blommorna i qvällsolens guld, der talade stenen om de lidna förlusterna.

Och öfver hennes egen graf reste sig högt ett hvitt marmorkors, i hvars midt sågs uthuggen en fyrväpling, de trenne bladen mindre och utan inskrift, det fjerde stort nog för att ge rum åt namnet: Vendela U. Jag höll af majoren för denna tanke, ty den hade sprungit fram ur ett älskande, minnesgodt hjerta.

På bänken satt jag länge och drömde om de dagar, som flytt, och samlade i mitt minne dem, jag lefvat samman med henne, som jag aktat så högt, vännen, som nu sof i ro der nere.

— Det är här, Fabian, sade en qvinnoröst, och ett ungt par kom fram till grafplatsen utan att bli mig varse.

— Det är här, upprepade han och blottade sitt hufvud, i det han närmade sig minnesvården.

De unga böjde knä vid korsets fot, och tacksamheten lade der ned sin offergård, under det stjernorna skredo på fästet i stilla glans, månskenet bredde sig ljust och drömmande öfver nejden, och sjön slog sin rogifvande bölja mot bokomkransad strand. Men bland kära skuggor stod jag lyssnande i den sena qvällen, och af ödmjukt hjerta stämde jag in i lifvets och dödens: Jag tackar dig, min Gud!

Evas dotter.

Ofta har jag undrat, hvaraf det kommer, att man föredesvis kallar en fåfång qvinna för en »Evas dotter». Efter allt hvad historien förmåler, har jag ej kunnat bilda mig den föreställningen om vår stackars stammoder, att hon var synnerligen svag för toaletten; nej, det har tvärt om förefallit mig, som om hon i den vägen verkligen nöjde sig med bra litet. Förklaringen är väl således helt en-

kelt den, att man, och i synnerhet män, redan tidigt och en gång för alla, som vi nogsamnt veta, tagit för sed att låta henne gå och gälla för roten och upphofvet till världens alla dårskaper och lyten.

Stackars Eva! Ingen känner jag, som ligger så häcklad i sin graf som du! Det säges ju annars vara en kristlig dygd att glömma nästans fel och svagheter; likväl stafvar hela kristenheten dag ut och dag in på sin minneslexa om, huru den första qvinnan föll för frestelsen i lustgården. I det fallet lemnas henne så gerna företrädet. Jag vet ej, om det är detta eller det annars tilltalande i hennes urmoderliga och vetgiriga personlighet, som kommit mig att omfatta henne med ett visst medlidsamt intresse, hvilket Adam ej kunnat tillvinna sig. Den beskedlige Adam! Att han ej var med, när krutet fans upp, det tilltror jag mig kunna påstå vara en ovedersäglig sanning, och att han -- men nej! Man säger ju, att sjelfva väggarna ha öron; det är allt därför klokast att afbryta alla paradisiska funderingar. Jag kunde måhända eljest råka ut för en eller annan vaksam kerubs bart huggande svärd, och det vill jag naturligtvis helst undvika.

Vi lemna således Edens tillslutna portar långt bakom oss, hvilket jag af eder litet smått besvarade min ser, att äfven ni finner vara rådligast. Vi slå oss i stället till ro här vid aftonbrasans sken, med det kära hemmet slutet omkring oss på gammalt vänsällt vis; och om ni intet har deremot, så vill jag ge eder några drag af en Evas dotter, som i denna stund lifligt tränger sig på mitt minne.

Hon var en gång en ung qvinna af erkändt hög rang inom skönhetens mäktiga rike; men ack, hon var derjemte en fåfångans och modets tjenstvilliga slaf, och säg mig, tror ni väl, att en qvinna, som trälar i halfdunklet under dessa hennes köns förhatliga förtryckare, kan på samma

gång tjena som verkligt fri i det ädlas och godas ljusa värld? Jag för min del tror det ej.

Madame Staël säger någonstades: »Il n'y a que la vanité qui rende frivole», och från den ljusskimrande balsalens aristokratiska prakt ända ned i mörkrets uslaste nästen möter oss ständigt dessa ords sorgliga sanning. Men jag skulle vilja fråga: hvilket ondt åstadkommer ej fåfängan? Huru iskallt gör den ej hjertat, huru förkrymper den ej själ och håg, huru fräter den ej tankar och sinne med afundens gift eller drager dem ned i lumpenhetens bottenlösa dy, och hvad uppställer den väl som lifvets mål? Jag kan ej säga eder, huru det skär i mitt gamla hjerta, när jag ser så otaligt många qvinnor villigt förnedra sig till att bära modets brokigt utstyrda narrkåpa. I våra dagar är det mera tyranniskt och inkräktande än någonsin; och är väl, äfven hvad en sådan fiende beträffar, vårt försvar ordnad så, att vi med hopp om framgång kunna stå honom emot? Fins det ej äfven der vid lag en värnpligt att utöfva? Jag frågar bara.

Det är i sanning en ledsam, att ej säga olycksbringande omständighet, att männen blott allt för ofta äro ense med det svagare könet om den meningen, det lydnad under modet är ett bevis på, att man är »comme il faut» och af »fint folk», att man har bildning, odlad smak och förstår att följa med sin tid. Hvad tyckes om en sådan förvärd värld! Håll eder för god att offra åt fåfängans och modets Molok af aktning för eder sjelf och i känslan af det högre menskliga innehåll, åt hvilket ni gerna vill sträfva att ge ett uttryck i eder personlighet och edert lif, och huru mången skall ej medlidsamt se eder öfver axeln! Den allmänna måttstocken passar ej på eder, ni är långt ifrån »fin», ni!

Jag har sett, jag har hört omtalas, och jag har läst i

pränt om dessa lysande stjernor, dessa tjusande qvinnor, dessa modets drottningar, hvilka skönhet, qvickhet, yttre bildning och samhällsställning stämpla som de yppersta af deras kön; men är der ej en brist? Det tyckes mig, som om en verkligt ädel och vettig qvinna lika litet kan göra sig till modets drottning som till dess slaf.

Missförstå mig blott ej och låt inte min ifver komma eder att tro, det jag förbiser eller ringaktar de fordringar, som sällskapslifvet, seder och bruk, och hvad det allt heter, ställa på vårt kön, ty det gör jag för visso ej. Jag anser alla, män som qvinnor, skyldiga att söka behaga och tilldraga genom yttre prydlighet, finhet och vård, jag håller till och med före, att inre odling i viss mån betingar en sådan yttre vård. Men jag önskar också alla så mycket skönhetssinne och sjelfständig smak, att dessa båda och ej modet påtrycka dem sin prägel. Det är plågsamt, när man märker, att drägten är det, som mest syselsätter en qvinnas tankar, och att die modenwelt erbjuder de rymder, i hvilka hon helst vistas. Vet ni, jag anser modejournalen vara för qvinnan, hvad kortleken är för mannen: förslappande och ett hinder för allt verkligt högre sjäslif.

Ni småler, jag förstår eder; på min berättelsetråd har genast i början kommit en så betänkelig fnurra, att den rent af brustit i sär; tillgif mig!

Det var en afton i mars. De rika Y:s gáfvo en af sina lysande supeer, och äfven jag hade blifvit lyckliggjord med en inbjudning. I sjelfva verket älskar jag ej dessa stora notvarp, men jag följer likväl med i stemmet någon gång; man gör der sina små iakttagelser, och det har stundom sitt intresse att studera sällskapslifvet i praktband med guldsnitt och fina illustrationer.

Min gamla tjenarinna, som i allt mycket håller på mitt anseende, hade ifrat för, att jag ej i den snöslaskiga

qvällen skulle äfventyra både det och den hvita marabun, med hvilken modsömmerskan, festen till ära, prydt min »ståt- och kalasmössa», och jag rullade därför åstad i hyrvagn med galonerad körsven på kuskbocken och satt sedan en lång stund helt ärofull och frös bland den rad af vagnar, som i tur aflastade vår stads fina verld hos herskapet Y:s.

Mycket folk fylde redan den vackra, rikt upplysta våningen, när jag lyckligt hamnade der. Sedan jag undanstökat de oundgängliga helsningsbestyren och med värdinnan och ett par af gästerna utbytt träffande anmärkningar om väderleken, ja, till och med talat om den snö, som föll i fjor, sökte jag och fann en beqväm och temligen obemärkt plats, från hvilken jag kunde öfver-skåda det lifliga vimlet, som rörde sig i salongerna.

Huru lugnt det är att för alltid ha afträdt som egentlig medspelande från sällskapslifvets brokiga scen, man må nu för öfrigt der ha utfört en verklig eller endast en inbillad rol, det kände jag rätt, der jag satt i mitt fredliga hörn och såg på skådespelet framför mig, och huru de uppträdande hvar och en i sin mån sörjde för dess värdiga »mise en scène».

Teaterglitter och lånad ståt, både inre och yttre, fattas ej, tänkte jag vid mig sjelf; maskerade känslor och sminkadt tal samt då och då en och annan väl beräknad och utförd entré.

— Se nu går solen upp! hörde jag en röst säga i min närhet, och af en viss böljande rörelse omkring mig märkte jag, att någon ny gäst inträdde. Jag skulle just vända mig om för att se, hvem som var dagens stjärna, då det i det samma blef förmörkelse för mina ögon, af det obehagliga slag, som beredes en, när ett par breda ryggar stänga all utsigt. Det var två äldre herrar, som

stälde sig framför mig, arm i arm tätt sammanfogade till en ogenomtränglig mur. Smått förtretad, lutade jag mig tillbaka i emman, men när jag såg upp, byttes förtreten i skratlust, ty öfver den mörka fängelsemuren mötte min blick det melankoliska skenet från två fulla månar.

— Herre min Gud, så vacker hon är! utbrast den ene mångubben. Det är då det mest förtjusande, det graciösaste, ståtligaste och elegantaste man kan se för sina ögon!

Ni har kanske märkt, att när gamla herrar slå sig på ett visst slags soldyrkan, så elda de gerna under sina rökoffer med superlativ.

— Åh, hå, suckade den andre, blir man inte ung på nytt, när man ser en sådan syn? frågar jag. Jo, min själ, gör man så! Se en sådan växt! Hon är som gjuten, och halsens hvithet sen!

— Den som nu vore i sina fänriksår! Maken till hållning, hvar fins den? En riktig Diana, lätt som en gasell och . . .

— Och se en sådan toalett! Det är på en gång det smakfullaste och det stil . . . ja, det stilfullaste man gerna kan tänka sig.

— Ögon har hon de mest briljanta, och hvita äro, besitta mig, tänderna som de renaste perlor! Jo, jo, du gamle fyr, det värmer att titta på sådana naturens mästerstycken.

Just då fick jag en liten retsam hostattack; den kom väl till pass; qvinnans lof sjunget i den tonarten har aldrig behagat mig, och jag längtade efter afbrott.

Öfverste F., ty den ene af de lofsjungande var han, vände sig om, och när han fick se mig, utbrast han:

— Åh bevars, min nådiga, ursäkta! Sitter ni der så undangömd och gör edra betraktelser?

— Ja, jag gör det, sådana de erbjuda sig, svarade jag.

— Nå-å, och det är öfver...?

— Bland annat öfver naturens skälmsstycken.

— Hvad behagas? frågade öfversten och smålog litet förläget.

— Akta dig, nu kommer der något riktigt spetsigt, skall man få höra, det är så vanligt från det hållet, inföll den andre soldyrkaren, kammarjunkaren T., en påflugen, gammal narr, som alltid gerna ville inlåta sig i ordkrig, och som nu betraktade mig med utmanande blickar. Då någon i det samma kom och nödgade den godmodige öfversten bort till de väntande spelborden, fann jag mig oförhindrad att upptaga den kastade stridshandsken.

— Åh nej, spetsiga äro de just inte, snarare motsatsen, svarade jag. För öfrigt är det allt litet ovanligt att ha solförmörkelse vid skenet af två fullmånar på en gång.

— Mjuka tjenare, helsade kammarjunkaren, mörkröd i ansigtet som en kokad kräfta, och drog sig baklänges in bland mängden, der han försvann.

Jag säger ej gerna något för andra obehagligt eller sårande; men det fins människor, mot hvilka man ständigt får stå rustad till sjelfförsvar, och vid första utfall de göra, slår jag, så vidt jag kan, helst genast vapnet ur deras hand — och ibland kan det, ty värr, ej ske utan en eller annan stöt emot någon svag sida — för att sedan så fort som möjligt få njuta frid. Kammarjunkaren var en af dessa människor.

Utsigten var nu fri. Jag blickade åt solsidan, och som jag väntat, mötte mina ögon den vackra Hildegard E:s ståtliga gestalt. När hon blef mig varse, gjorde hon en lätt och förbindlig helsning; ty liksom den himmelsstjerna, med hvilken jag nyss hört henne jemförd, lyste hennes leende oföränderligt det samma öfver unga och gamla; men jag tyckte alltid, att det ej värmdes.

Dotter af ytliga och flärdfulla föräldrar, som i allt mera satte värde på yttre skal än inre kärna, hade hon företrädesvis blifvit uppfostrad till en sträfvan i lifvet, den nämligen, att genom alla de medel, som stodo henne till buds, och hon förfogade öfver ej få sådana, söka vinna en man, som i sanning kunde anses vara, hvad man, verldsligt menadt, kallar »ett godt parti». Att döma af de många beundrare, som ständigt funnos i hennes väg, och af hvilka de två, jag nyss presenterade för eder, tillhörde det gamla gardet, som alltid ger sig, men aldrig dör — ut åtminstone, kunde man snart väntat målet hunnet; men sjelf tycktes hon ej vilja brådska med att köra sin triumfvagn in under äktenskapets lugna skjul.

Ni vet, att med åren, när de lekamliga ögonen slappas och hvarken se synnerligen väl eller långt, skärpes ofta i lika mån den synförmåga, med hvilken man inifrån uppfattar människorna och lifvets alla förhållanden, och jag smickrar mig med att i så fall ha förvärfvat en skarpare blick, ju längre jag lefvat. På denna skyller jag, att jag så ofta om ett och annat har min mening för mig; och att min uppfattning af den vackra Hildegard i mycket ej sammanföll med många andras, det berodde helt visst också på denna min inre klarsyn.

För min del såg jag således i henne ej endast en vacker flicka med stor förmåga att genom ett böjligt och skiftande sätt tjusa och intaga, utan äfven hvad hon var i ännu högre grad: en nyckfull, behagsjuk och ytterligt fåfäng ung qvinna, i full besittning af koketteriets farliga makt, med många strängar på sin båge, af hvilka hon begagnade sig allt efter omständigheternas kraf, ständigt jägtande efter nya retelser i nya eröfringar och ständigt ledd af den hersklystnad, som till hvarje pris vill ha envælde och för sina fötter se en verld. Redan länge var hon,

som sagdt, omsvärmad af beundrare; men oberäknelig i allt, fortfor hon att korsa både sin mors väl anlagda planer, friarnes önsknings och den öfriga verldens många olikartade gissningar och förutsägelser.

Vid den tid, till hvilken min lilla skildring anknyter sig, drogs äfven den hyggelige och begåfvade doktor Edvard D. in i den farliga trollkrets, der Hildegard tyranniskt lekte med hjertan. Det gjorde mig ondt, ty för en sådan lek var han för god. Också hade han kort förut börjat egna sin uppmärksamhet åt ett honom värdigare föremål och stod nu ögonskenligen emellan tvenne »tycken», som det heter, af hvilka det ena helt visst hade mera rot i hans ädlare natur än det andra. Icke skulle jag stannat i tvifvel om, hvilketdera som slutligen måste afgå med segern, om ej åtskilliga tecken antydt, att ett varmare intresse för den framstående unge mannen började vakna inom Hildegard sjelf. Deri låg faran.

För honom hade hon denna afton hos Y:s sina mest förtrollande leenden; han syntes mer än någonsin tjusad och dröjde ofta i hennes närhet.

Jag satt och betraktade den unga flickan och hennes eleganta utstyrsel. Vår tids peruksmak hade då ej ännu gjort sig gällande, vi voro i början af rundbågen, krinolinnens minnesvärda tidhvarf. Kammarjunkaren, kännaren af toaletter, hade rätt: denna var det »stilfullaste» man kunde tänka sig. För öfrigt vill jag ej heller neka, att den utmärkte sig för en viss smak i ornering och färg, som klädde den mörkögda skönheten väl. Ett blekgult siden, öfver hvilket en tunika af det lättaste flor var fäst i mjuka festoner, omgaf henne, efter tidens mod, som en veckad balong. I hennes svarta hår framtittade rosor i samma milda färg, fasthållna öfver pannan af ett gnistrande smycke, och långa refvor af fina knoppar och blad smögo sig emel-

lan lockarna ned på halsens snö. Hon var vacker, hon visste det; och i hennes ögon glänste, på hennes läppar lekte detta obeskrifliga uttryck, som en behagsjuk qvinna får, när hon känner sig vara riktigt till sin fördel. Det talar om en segerglädje — hon intager ju hela världen! — som stämmer henne så blidt emot Gud och menniskor, och som gör henne så belåten med, så säker på sig sjelf.

Jag såg mig om efter Jenny H. Hon var slägt till värdinnan i huset, och jag väntade så mycket säkrare att finna henne der, men ännu åtminstone syntes hon ej. Dansen skulle börja och jag redde mig just till att söka en plats i danssalen för att se och glädja mig åt de unga, då Jenny trädde in, stödd på sin faders arm. Hon skyndade emot fru Y. och gjorde en ursäkt för sin sena ankomst. Pappa hade varit bortrest och kom sent hem, och hon måste naturligtvis invänta honom.

— Ja, naturligtvis, skämtade fadern; huru skulle det väl gå med rosen på gubbens hvita halsduk, om den ej sloge ut under hennes konsterfarna hand?

Hvad ett par ord ibland kunna säga mycket! Detta lilla skämt innebar en hel berättelse om allt, hvad den unga dottern var för den redan åldrige enklingen, och det för-rådade tillika så mycken stolt glädje öfver henne, den ljufva rosen på hans ensamma stig.

— Se der la grace plus belle que la beauté, utbrast löjtnant P., som slagit sig ned i en krets af damer strax bredvid mig. Jag tycker visst inte om honom annars, han är så fasligt snobbig, inbilsk och högmodig. Men han föreföll mig i det ögonblicket ovanligt hyggelig, ty aldrig hade han anført en sannare fras eller bättre på sin plats, än den han då egnade Jenny H.

En dyrbar drägt af ljusrödt siden, som tydligen bars för första gången och som föll omkring henne mjukt och

smidigt, framställde hennes fina växt i hela dess skönhet och behag. De litet oregelbundna anletsdragen hade som alltid något obeskrifligt intagande genom de glada, själfulla ögonen och det hjertegoda uttrycket omkring hennes välbildade mun. I det enkelt uppfästa håret bar hon konvaljer, blandade med hängande vippor af bandgräs. Äfven hon var vacker och af en ädlare skönhet än Hildegard E.; men i motsats till henne tänkte hon ej derpå, och det höjde ännu mera hennes behag.

Ni har visst, liksom jag, hört omtalas eller läst om, huru en skicklig fältherre med ett enda ögonkast tyckes i ett nu kunna öfverskåda ett slagfält, uppfatta och bedöma motståndarens ställning och mäta sina egna krafter. Det är hos honom det stora, att intet fins för litet för hans örnblick. Men hvad är väl det emot den snabbhet, med hvilken en fåfång qvinna i en blink, från hjessan till fotabjället, uppfattar, mäter och uppskattar en annan qvinnas toalett? Tro mig, ingenting undgår hennes dufvoöga, och för hennes litenhet fins ingen mångfald för stor.

I det ögonblick Jenny H. trädde in, hade min blick ovilkorligt fallit på Hildegard E. Jag såg ett underligt skarpt och forskande uttryck i hennes öga. En sådan der snabb, omfattande blick, som jag nyss antydt, sköt fram under hennes till hälften sänkta ögonlock; och det förekom mig, som om en mörk skugga bredde sig öfver hennes förut så strålande anlete.

Den dröjde likväl ej länge der. Liksom under inflytelse af en obehaglig ansträngning, syntes hon ett ögonblick hårdt sammanpressa sina läppar; men strax derpå öppnades de åter för att lemna rum för ett gladt litet utrop och ett leende, som blottade de hvita tandraderna, när hon ifrigt skyndade fram mot Jenny, kramade hennes hand och hviskade högt nog för att höras:

— Så förtjusande, att du äntligen kom, Jenny! Min Gud, hvad du är lyckad i afton!

— Ja, är hon icke? inföll en af de unga flickorna, till hvilkas krets Jenny slutit sig. Jag är alldeles förtjust i Jennys drägt. Det är den, som blifvit sydd för grefve V:s stora bal i nästa vecka. Man tror, att kronprinsen, som nu är i C., kommer dit.

— Ack ja, och bestämdt får Jenny dansa med honom, menade en af de andra flickorna och såg helt lycklig ut.

— För min klädning skull, sade Jenny småleende.

— Nej, för din älskvärda egen skull. Skall jag fråga doktor D., om inte han tror det samma? Han står der borta och håller alldeles på att tappa ögonen.

Jenny rodnade, och Hildegard bet sig hårdt i läppen.

— Aldrig har jag sett en skönare färg, fortsatte den unga, beundrande flickan. Den skimrar liksom en dagg af silfver öfver hela klädningen. Mätte du kunna akta den här i afton.

— Jag hoppas det; annars farväl med både bal och prins! skrattade Jenny.

— Men jag trodde, Jenny, att du skulle ha kjolen garnerad med den der vackra, dyrbara spetsen, som varit din mors? frågade vännen.

— Jag skall så hos V:s. Att min röda »glans» är på i afton, kommer sig deraf, att jag blef narrad af sömmerkan, som skulle litet ändra om och stufva upp min gamla blå; i den skulle jag lyst här. Jag hade nu intet annat val än att bära samma drägt, med någon liten förändring, två gånger å rad, ett olycksöde, som för öfrigt ej generar mig.

— Hos V:s äro ej många af societeten här, inföll Hildegard, och med ett riktigt strålande leende tillade hon: Der

som här skall man finna dig förtjusande. Söta Jenny, det är riktigt din «beau jour» i dag, och — jag är så glad!

Edvard D. hade just närmat sig för att föra henne ut i dansen. Orden träffade hans öra, och jag såg dem tända en varm, klar flamma i hans vackra, bruna ögon. Men jag tänkte på, huru förunderligt det är, att ofta, när afundens gift fräter hjertat, dryper honing från läpparna.

Jag följde med strömmen ut i balsalen, och der satt jag sedan, under det qvällen led, och beskådade både de unga och de gamla. Jag vet, att det är med ett visst medlidande eller stundom till och med löje, som man betraktar de äldre individer af vårt kön, hvilka i en balsal »kläda väggarna», som det på konstspråket heter.

Det är väl för det man vet så litet om och så föga tänker på, hvad som möjligen rör sig inom den gamla, der hon sitter vakande öfver de yngres nöje, under det nattens timmar långsamt skrida. Kanske när dansmusikens ömsom sprittande, ömsom veka och förtrollande toner klinga genom salen, väckes inom henne någon kär melodi, som kommer hjertats finaste strängar att ljuda, och hon »kläder» måhända väggarna, så att de skimra klart i ungdomsminnenas rikaste färgspel. Kanske sväfvar just då en inre syn fram för hennes själ: hon ser en ung qvinna, lycklig, fager och glad, rosig om kinden och full af lif och ljufva framtidsdrömmar. Musiken brusar och lockar, och hon flyger i valsen, som hade hon vingar; det är för det hans arm »för» henne så stadigt, så jemt och så aktsamt, det känns som vingar. O ja! Så skall det en gång gå genom lifvet.

— Stackars moder min, säger i det samma en ungdomlig, flämtande röst, och hon känner en varm hand smeka sin kind, är Ole Lukøie redan här?

Den gamla ser upp, stryker handen öfver ögonen och svarar leende: Ja, jag tror det nästan, — den skälmen!

Åh nej, han sitter ej så der glänsande i ögonvrån; men måntro lifvet höll, hvad ungdomen lofvade?

Klockan hade nyss slagit elfva, då en ljudlig fanfar tillkännagaf, att supeen skulle intagas. Den serverades i nedre våningen. Jag ämnade just laga så, att jag skulle bli bland eftertruppen och undslippa konvoj, då öfverste F. kom i min väg och bjöd mig armen. Han var känd som synnerligen svag för ett godt bord, han hade en lycklig erfarenhet af hvad fru Y. kunde åstadkomma i den vägen och såg nu helt förnöjd ut i tanken på den lukulliska anrättning, att ej säga förrättning, som väntade honom.

— Hur var det med de der skälmstyckena? frågade han och böjde sig förtroligt emot mig, under det vi gingo ned för trappan. Ni blef mig svaret skyldig.

— Gjorde jag? Då får jag bli så fortfarande, ty jag mins ej mer, hvad som endast var stundens hugskott, svarade jag i förlägenhet för hvad jag skulle säga.

— Hugskott eller ej, så måtte ni ha träffat hufvudet på spiken, att döma af vännen T:s generade uppsyn, då han lemnade eder.

Detta var verkligen komiskt.

— Huru jag än träffat, så öfverträffar ni likväl mig, svarade jag skattande åt öfverstens omedvetna ordlek. Den hederlige mannen skrattade med, och så hunno vi lyckligt matsalen.

Borden bokstafligen dignade under den dyrbaraste servering och den läckraste spis, och i öfverstens godmodiga ansigte såg jag ett uttryck, som tycktes säga: Se, detta är något värdt att lefva för! Med en förbindlig bugning lemnade han mig, och snart syntes han i spetsen för den fa-

lang af det käcka könet, som gick till storms mot herrarnes smörgåsbord.

De otaliga ljusen bröto sina strålar i regnbågens alla färger genom kronornas prismor och framstälde i hela deras fägring och prakt de vackra, lefvande blommor, som, fastän vi ännu voro i början af mars, prydde den stora uppsatsen på midten af bordet. Af denna anblick njöt jag långt mer än af något som helst för gommen smekande, ty jag älskar att se ljus och blommor. Hvar helst de smeka mitt öga, i sällskapslifvets vimmel eller ensamhetens frid, återföra de alltid i mitt minne kära bilder från flydda år och framfarna lyckliga dagar.

Jag satte mig nära en djup fönstersmyg, der jag nästan skymdes af ett nedhängande draperi, och der fortsatte jag mina iakttagelser och drömmar om ditt och datt, förlagdt både i närvarande, förfluten och tillkommande tid.

Det surrade som i en bikupa af alla dessa menniskor. Der var ett slamrande, ätande, pratande, skrattande, klingande och drickande, så man nästan kunde bli yr i hufvudet; men tafflan var så brokig och stämningen så hög, att jag snart glömde allt annat för att endast se på och lyssna till lifvet och glädjen omkring mig.

Då fångslades plötsligt min uppmärksamhet af Hildegard E., som trädde fram genom trängseln vid bordet med en tallrik i sin hand och stannade i min närhet. Som drabantten följer stjernan, hade Edvard D. följt henne senare delen af aftonen, ofta för att obemärkt försjunka i hennes åskådande, och jag såg honom nu tyst taga plats på motsatta sidan af den tunga gardin, vid hvilken jag satt.

Ljusen belyste starkt den unga qvinnan, som hög och smidig stod der i hela sin, den stunden verkligen bländande, skönhet. Hon log och pratade nästan ystert med Jenny H., som förtroendefullt lagt sin arm inom hennes

och beundrande blickade upp i hennes vackra ansigte. Med sina fina fingrar tog hon vingen af en kyckling, och handen, som höll den, täflade i hvithet med tanden, som borrade sig in i det tunna köttet.

— Det är behändigt att äta så här ociviliseradt, sade hon och log skalkaktigt, och jag tänkte, att till och med litet barbariskt sjelfsvåld kan ibland kläda en vacker qvinna.

Hon slutade. Jenny tog tallriken och skulle just närma sig bordet för att sätta bort den, då jag såg Hildegard göra en hastig rörelse. Ack ja, ni må tro mig eller ej, men jag bedrog mig icke: der satt musten af kycklingens vinge i stora fläckar på den tienstvilliga, intet ondt anande vännens ljusa dräkt!

Borta vid bordet slöt sig Jenny till en ny grupp af de uppymda gästerna, och Hildegard drog sig ett par steg tillbaka närmare mig. Allt detta var ett ögonblicks verk. Jag reste mig ofrivilligt upp, då jag plötsligt hörde en suck, tung, djup, ja, nästan klagande. I samma ögonblick vände hon sig om och såg liksom jag Edvard D:s bleka och sorgsna ansigte blicka sig till möte, i det han reste sig upp från sin undangömda plats och försvann. Han hade tydligen sett allt, och den förtrollning, som bundit honom, var bruten.

Hon stirrade på mig med en förvirring, som jag ej kan beskrifva, och grep i det lilla fönsterbordet efter stöd.

— Hörde ni den sucken? frågade jag ovilkorligt. Hvad brast der så hårdt?

Hon stod orörlig.

— »Norge ur dina händer, konung,» inföll en röst bredvid mig. Det var öfversten, som, välplågad och leende af vin och artighet, kom för att dricka ett glas med sin dam, och som hört och med historisk trohet besvarade mina sista ord.

— Åh ja, ni har rätt, ett kungarike, en ädel mans

tillit och tro, sade jag och gaf den unga flickan en hastig blick.

Hon ryckte till, en stark rodnad spred sig öfver hennes nyss färglösa ansigte. Med en stolt åtbörd kastade hon hufvudet tillbaka. Jag såg, att hon återvunnit sin själfbeherskning.

-- Hm, ni talar gerna i gåtor, svarade öfversten och blickade förstulet på mig, i det han höjde sitt glas emot mitt. Men som jag icke är någon Oedipus, så drager jag mig helst ur spelet med icke äfventyrad ära. Fröken Hildegard, fortfor han och vände sig emot henne, tillät mig att hemta eder ett glas af denna utsökta champanj; den är ädel och lifgifvande som ni sjelf, men mindre berusande. Han betraktade henne med nästan öm beundran och smålog belåtet åt sin egen artighet.

Hon svarade med ett nervöst litet skratt och gjorde en afböjande rörelse.

— Jag mår ej rätt väl, sade hon slutligen, häftigt flåktande med solfjädern. Värmen här är tryckande, och jag längtar att komma hem. Gif mig eder arm, öfverste F., och hjelp mig att söka upp min mor.

Öfversten bjöd henne armen och förde henne bort. En stund derefter såg jag henne och hennes mor utbyta några ord med värdinnan, och sedan syntes de ej mera under aftonen.

Den sorgliga scen jag bevitnat störde mig mer, än jag kan säga, och tyst vandrade jag efter supeens slut åter upp för trappan vid öfverstens sida. Han deremot var meddelksam, som männen vanligen äro, när vinet fröjdar deras hjertan; och glad att sjelf få tiga, låtsade jag deremot ett lifligt intresse för hans muntra prat.

Så fort gästerna åter hunnit upp i öfre våningen, började »angläsen på maten», och kammarjunkaren förde

Jenny H., som, omedveten om det vänskapsprof hon fått röna, glad och behaglig sväfvade fram i dansen.

Vid sin kavaljers arm närmade hon sig efter angläsens slut den plats, der jag satt. Jag skulle just erbjuda henne en stol vid min sida — jag ville gerna komma i tillfälle att undersöka, i hvad mån skadan på klädningen kunde repareras — då jag hörde kammarjunkaren, hvilken sällan någon brist i toalettväg undföll, förfärad utropa:

— Åh, du gode Gud, fröken Jenny, så ni blifvit mal-träterad! Jag skulle velat likna eder vackra skrud vid den skäraste morgonrodnad, och nu — hvilka skuggor! Åh, det var för illa!

Den unga flickan böjde sig åt sidan och såg på sin förstörda klädning med ett uttryck af djup bedröfvelse; ja, jag tyckte till och med, att en tår glimmade i hennes öga. Och det var ju ej underligt. Hennes far egde intet öfverflöd, och fastän denna drägt, efter hvad jag hörde, var en gåfva af en tant, hade hon ej så lätt att få den ersatt.

— Lefve Brönners fläckvatten, fröken Jenny! Det är såsfläckar, sade kammarjunkaren.

— Död åt qvinnans fåfänga! Det är solfläckar, inföll jag.

Jag ångrade genast mitt ofrivilliga uttryck, ty, å ena sidan: kunde ej Jenny taga det som ett oförklarligt anfall emot sig? Och å den andra ville jag för intet pris anklaga den verkligt skyldiga; men skulle ej möjligen de båda herrarne, som hört mina ord, försöka att tyda deras rätta mening? Jag blef emellertid snart lugnad med afseende på detta senare.

Öfversten, som stått i närheten och genom sin binokel åskådat dansen, såg på mig, som trodde han mig vara litet galen eller åtminstone fattad af en affekterad vurm att spela sfinx. Från det hållet var intet att frukta. Kam-

marjunkaren vände sig emot mig med öfverlägsen hållning och min.

— Är det nu åter igen något i den högre stilen, en ny luminös idé? frågade han försmädligt.

— Inte så vidt jag vet, svarade jag; men skulle det så vara, så tillkommer äran deraf eder. Dessutom, eder beskuggade morgonrodnad kom mig att tänka på en likadan sol; intet är naturligare.

Jag vände honom ryggen, öfverlemnande åt hans eget val att tänka hvad han ville, och tog den unga flickans arm.

— Låt mig hjälpa eder att dölja skadan på eder klädning genom att fästa in den i ett par veck, föreslog jag. Hon följde mig in i nästa rum.

— Mitt kära barn, sade jag allvarligt, hos eder fins intet, som jag skulle vilja mörda; förblif alltid så ren och god som nu.

Hon såg på mig med en skygg och undrande blick, men då jag smekande lade min hand emot hennes kind och kysste hennes panna, möttes jag af ett tillitsfullt leende, och med några förbindliga ord tackade hon mig för den hjälp jag lemnat henne.

Trött och längtande efter hvila, gick jag ut i tamburdörren för att spana efter Stina, och till min glädje såg jag henne stå der med min pelis på armen och nicka till mig, att »vår vagn var framme».

Var jag väl nöjd med min afton, då jag åter i hemmets frid öfvertänkte, hvad jag derunder upplefvat? Ack nej! Jag var nedstämd, till och med bedröfvad, och länge dröjde det, innan jag å nyo kände håg att följa med i stämnet igen eller att studera sällskapslifvet i praktband.

Så förflöt ungefär ett och ett halft år. Jag tänkte lyckligtvis allt mera sällan på denna lilla episod ur en fåfång qvinnas lif, och jag kom ej heller i vidare beröring med någon af de personer, som jag deri skildrat för eder. Hildegard vistades oftast hos aflägset boende släktingar. Jag hade en och annan gång återsett henne efter supeen hos Y:s; hon var sig då lik och som om intet förefallit. Hon log sitt vackra, förbindliga leende; men mer än någonsin visste jag, att värma kunde det ej. Jenny H. lefde nästan uteslutande med och för sin far, och Edvard D. vistades på resor utomlands.

En dag erhöll jag per postu ett litet bref af det der mystiska slaget, som, det första ni tager det i eder hand, sqvallrar om, att det innehåller notisen om en förlofning, och som ovilkorligt utöfvar ett visst lifvande inflytande på oss äldre fruntimmer. När jag känner mig så der smått nyfiken, söker jag gerna att straffa mig sjelf med att gå dubbelt lugnt och eftertänksamt tillväga, med ett ord att, som en af mina vänner brukar säga, »gymnastisera mina känslor», och jag slet därför ej upp kuvertet qvinligt brådskande, utan letade helt stilla i arbetskorgen efter en sax för att med manlig sans och måtta bringa nyheten i dagen förmedelst en betänksam klippning, under det jag likväl i tankarna bland mina bekanta ifrigt spanade efter kontrahenterna.

Riktigt! Jag läste på kortet just de namn jag hoppades finna: Edvard D. — Jenny H., och jag kände mig hjertligt glad, ty säkert skulle dessa två älskvärda och hyggliga unga människor så väl passa för hvarandra. Nyheten gaf mig naturligtvis anledning till många funderingar både i allmänhet och i synnerhet. Den der aftonen hos Y:s stod åter lifligt för mitt minne, och mina tankar dröjde länge hos de båda unga qvinnorna, som der så

uteslutande tagit mitt intresse i anspråk. Helt visst hade Edvard D. i den stund, blindheten med afseende på den enas inbillade värde försvann, fått blicken dubbelt skärpt för verkligheten i den andras, och ur misstagets smärta hade en glad tro på livvets glädje åter spirat upp.

Med sorg tänkte jag på Hildegard. Huru skulle väl hennes framtid komma att gestalta sig? Ett fåfängt, ytligt hem, som intet gaf att nära eller värna hjertat med; ett flärdfullt, verldsligt sinne, evigt jägtande efter sällskapslivets sken, tomma nöjen och tvifvelaktiga triumfer: stackars flicka, det bådade intet godt! När den skimrande såpbubblan brister och de granna färgerna förblekna, när segerjublet tystnar och ungdomen flyr, då skall hon ha kvar endast ett: tomhet, utsäglig tomhet. Hade hon måhända en gång dunkelt anat, att livvets bästa fullhet och lycka ligger i en verklig och ädel kärlek, så var då allt detta förbi och den drömda lyckan var en annans. Hon skulle nu utan tvifvel hasta mot sitt föresatta mål, och — hon gjorde så.

Då jag några dagar senare gjorde min visit hos H:s för att lyckönska till den glada händelsen inom familjen, hörde jag, att de båda nyförlofvade under den förlidna sommarn träffats vid en utländsk badort, det vackra S., der major H. i sällskap med sin dotter sökte bot för en envis reumatisk krämpe. Det oundvikliga ödet styrde så till, att doktor D. äfven kom att vistas der, och under det dagliga, otvungna umgänget på en främmande ort, i en härlig natur öfvergick snart »tycket» till en djup ömsesidig tillgifvenhet, och innan de unga återvände till hemlandet, voro de ouplösligt fästa vid hvarandra.

Bröllopet tillrustades följande vår, och fastän jag ej var intim med familjen, kom jag händelsevis att vara med om att ordna stickningen af Jennys brudtäckte. Jag hade näm-

ligen själf ett verkligt konststycke till tacks, som jag ärft efter min salig mor, och detta gammaldags mönster, eklöf med ållon inom en bred bård af smakfulla arabesker, hade mer än något annat af modernare stil anslagit Jennys artistiskt odlade skönhetsinne.

Jag kunde knappast återhålla ett litet utrop, då jag en dag kom dit och såg den välkända ljusröda sidenklädnin-gen uppspänd i stiekbågen.

— Ni känner igen tyget, sade Jenny leende; men ser ni, de fula fläckarna, som ni en gång så vänligt hjälpte mig att dölja, och som jag aldrig kunnat fullkomligt ut-plåna, de äro ej med här; jag har klipt bort dem. Och kan ni tänka så löjligt, Edvard tog nyss tygremsan som ett minne, säger han, af första gången han såg »morgon-rodnaden». Ni mins väl kammarjunkarens poetiska uttryck? Det har ofta anförts sedan.

— Eller kanske snarare till hågkomst af den stund, då dagens stjerna gick ned, sade jag.

Doktor D., som stod bredvid med sin fästmö's hand i sin, såg upp på mig. Vi utbytte en blick, och i den låg ett löfte, att vår gemensamma hemlighet aldrig skulle komma vidare. Det har den ej heller gjort, med undan-tag af eder, förstås; men på eder och eder tystlåtenhet li-tar jag ju som på mig själf.

— A propos, inföll Jennys tant, har ni hört ryktet, att kammarjunkaren i vinter å nyo friat till Hildegard E. och fått ja? För min del har jag svårt att tro derpå: hon, en så vacker och firad flicka, och han, en så narraktig och redan temligen gammal man. E:s ha allt sedan i höstas vistats hos sina släktingar uppåt landet, och kammarjun-karen, som väl på senare tiden haft mera hopp — här blinkade tanten litet småslugt — reste dit och lyckades, efter hvad man säger. Tycker ni ej, att det låter otroligt?

Jenny syslade ifrigt med att i krita utföra konturerna till täckets bård. Det förvånade mig strax, att hon ej hade ett enda ord att säga i en fråga, som så nära rörde en vän, umgängesvän åtminstone, men jag insåg snart, att grannlagenheten band hennes tunga; hennes fästman hade ju en gång egnat Hildegard en omiskänlig hyllning och hon —? Ja, det var ett ömtåligt ämne.

För min egen del kunde jag ju ej tycka, att ryktet var så otroligt, och den meningen uttalade jag också. Så, som jag kände Hildegard, var just något sådant att vänta. Hon valde nu ej mera, hon helt enkelt gifte sig »par dépit», och kanske just därför med en äldre man, som var förälskad uppöfver öronen, och som hon skulle beherska. Kammarjunkaren egde dessutom förmögenhet och bar ett adligt namn, allt medel för tillfredsställandet af hennes skötesynd, fäfan.

Jag blef därför ej, som många andra, öfverraskad, när ryktet befans ha talat sant. Men jag beklagade henne mer än någonsin och af uppriktigt hjerta, ty vid sidan af en sådan man stod ju föga eller ingen förädling att vinna.

Några månader efter Jennys bröllop firade Hildegard och kammarjunkaren sitt, och äfven de äro bosatta här i X. Från mitt sängkammarfönster inåt gården kan jag se deras bostad skyldra öfver planteringen bortom hagtorns-häckarna. Den är, som ni vet, prydd med tinnar och torn och mångahanda utsprång och sirater, på slättbygden ett slags Stolzenfels, som tyckes stå helt handfallet och bestört öfver att nödgas undvara fotapallen, klippan, och spegeln, floden. Der lefver nu den för modets alla skiftningar alltid lika vakne kammarjunkaren, delad emellan tvenne lifsintressen: sin hustrus toaletter och gammalt porslin. Hvarje sommar resa de utomlands, och det har sports, att

öfver allt väcker fru T. uppseende genom sin dyrbara, att ej säga öfverdådiga elegans.

Jag har sett bättre män än kammarjunkaren offra åt sin egen fåfänga genom att uppmuntra en vacker hustrus; jag har sett dem skatta åt sin egen svaghet i hennes lysande toaletter; och det är då ej underligt, att han, som i hela sitt lif med förkärlek studerat modjurnalen och som på sina fem fingrar känner till dess alla fordringar, det är då ej underligt, menar jag, att han vill se sin hustru företrädesvis i allt lefva, som den lär.

Flere år äro nu förrunna sedan den der ledsamma af-tonen hos Y:s. Från mitt observatorium här uppe i höganloftsburen, der jag så väl kan iakttaga både himmelns och jordens stjernor, har jag ofta sett Hildegard sväfva framåt gatan på väg till eller från sitt hem, ståtlig och »stilfull» som alltid. Och så voro äfven de båda bleka, elfrika små flickorna vid hennes sida. Stackars små, klädda ej efter klimatet, utan efter modet, med bara armar och ben, med blommor, bjefs och band, men utan en enda liten helsans ros på sina kinder! Hvilka motsatser till Jennys knubbiga och blomstrande barn! De båda hemmens historia har jag mången gång läst i dessa små uttrycksfulla barnansigten. En moders kärlek egde de alla; men ack, huru olika fostrades de ej af den!

För några månader sedan rasade, som ni ju mins, en svår skarlakansfeber här i X. och sköflade glädjen och förhoppningarna i många familjer. Då lössleto sig äfven de bleka små elfvorna från sin moder och flögo till ett bättre hem.

Först helt nyligen återsåg jag Hildegard efter hennes stora och svåra förlust; det var på väg till kyrkan. Hennes sorgtoalett var utsökt; dock, inte vill jag döma! Jag vill hellre så tyda det oroliga och sorgsna uttrycket i

hennes öga, att hvad ej en moders lycka kunde göra, det skall måhända en moders smärftulla tårar förmå: tvätta flärdens fläckar från hennes hjerta. Ty jag tror på sorgens renande kraft och jag vet, att genom den vans för ett ädlare lif mången Evas dotter.

Trubaduren.

1.

I mina yngre dagar — ni kan då förstå, att jag går tillbaka till en länge sedan förfluten tid — och under helt andra förhållanden än nu hade jag mitt hemvist i en annan, mera bullersam del af staden. I stället för de kära, gamla lönnarnas vidt famnande grenar och om sommarn rika löfverk möttes mitt öga af den mångfärgade husraden midt öfver gatan, och huru årstiderna än vaxlade, tronade »pelikanen» i orubbligt lugn gent emot mina fönster. Jag kunde ej som nu dag efter dag i svällande knoppar och små, ljusgröna blad följa med vårens framsteg; men jag såg, huru snö smälte för sol på den stora träfågels utbredda vingar, och huru svalorna bygde sig bo der inunder. Ej vet jag, om det bokstafligen är sant, som man säger, att pelikanen när sina ungar med sitt eget blod, men hvad jag för visso vet ej hör till fabelns område, det är, att apoteket af detta namn i vår goda stad rikligen födde sin män samt med hustru och en talrik barnskara.

Något umgänge med dessa mina grannar plögade jag ej, men jag träffade familjen någon gång på nyårsbudningen hos doktors; och att äldsta dottern, Laura, var en vacker flicka, det såg jag både då och hvarje dag, när hon satt vid fönstret med sitt arbete, emellanåt lutande sitt täcka

ansigte till rutan för att i reflexionsspegeln iakttaga verdens gång. Jag såg också, att hon sjelf derunder var föremål för mångas iakttagande och beundrande blickar, och jag fann detta helt naturligt. Dessutom kände jag för henne det intresse, man så lätt får för den, som man sett utveckla sig från ett rosenkindadt, glädtigt barn till en fager ung tärna, om också utvecklingen ej kunnat följas på närmare håll än genom fönsterrutan.

Ett år i början af hösten fick jag besök af en rätt behaglig ung flicka från landet, Lotten B., dotter till en af mina barndomsvänner. Hon kom dels för att helsa på sin tvillingbror, Ludvig, som idkade studier här, dels för att genom det gladare lifvet i staden få litet omvexling i de för en ung menniska kanske väl enformiga dagarna i ett tyst hem på landsbygden. I följd af den lätthet att knyta vänskapsförbindelser, som de flesta unga damer fått af naturen, blef hon på en af stadens assembleer bekant med och inom kort intim vän till Laura F.; och på detta sätt hände det sig slutligen, att jag ej endast hemtade mitt kylande pulver från Pelikanen, utan äfven umgänget med en vacker, älskvärd och hjertans glad flicka, och det är egenskaper, hvilka i mitt tycke utgöra rätt en värmande mixtur.

Inne öfver gården till det hus jag bebodde låg en smal, åldrig bygnad, hvars trappgafvel bildade den egentliga fasaden, och som var så hög, att man från dess öfre fönster hade öfver taket på min lägre boning utsigt till grannarna på andra sidan gatan. Denna qvarlefva af gammal bygnadsstil kallades gemenligen »tornet», och der öfverst uppe vid trappgafvelns spets logerade hjelten i min berättelse.

Det var först sedan jag fått all den der ungdomen i huset, som jag gjorde hans personliga bekantskap, fastän

jag visst under ett par års tid dagligen sett och äfven hört honom. Ty ni skall veta, att han var ett slags musikaliskt geni, derjemte framstående sångare och i den egenkapen med öfver allt, sjungande både bittida och sent. Dertill var han en så kallad »vacker karl», och detta ej endast i sitt eget tycke — det fins näppeligen någon man, som ej anser sig sjelf för en vacker karl! — utan äfven allmänna meningen nämde honom så. För min egen del tänkte jag alltid, när jag såg honom, på myten om Narcissus. Det var tydligt, att han en dag sett sin egen skönhet i någon spegelkälla och sedan aldrig kunnat förglömma den. Nog ville han också gerna dermed imponera på andra, det syntes så väl af hela hans skick, när han skred ned för gatan putsad och stel, med slängkappans plastiska veck draperade öfver sina axlar och en togaklädd romares allvar i sin hållning. Jag vill medge, att han såg bra nog ut med sina glänsande mörka lockar, sina fina, uppvridda mustascher, den rödlätta hyn och de stora, blå, drömmande, ja, nästan ömma ögonen. Men ack, hvad ändå en sådan der »vacker karl», som påminner om Narcissus, oftast derjemte påminner om en narr!

Det sades, att han studerade »på presten»; men hvad mig sjelf beträffar, så trodde jag alltid, att han trägnast skötte de »källstudier» jag nyss antydde och dernäst sin sång.

De tider, om hvilka jag talar, tillhörde dem, som man ibland med en viss vemodig saknad kallar »oskyldiga». Med detta uttryck åsyftar man egentligen den enklare form, under hvilken sällskapslifvet då rörde sig och bjöd så väl sina förströelser som ock öfriga medel för nöjsam samfärdsel menniskor emellan. Så fans till exempel ett ting, som på den tiden spelade en vigtig rol, ett lätthandterligt, anspråkslöst och gladt litet ting, gitarren. Hvar enda

ung människa med någon tillstymmelse till röst förstod att traktera detta behändiga instrument, och i all sin förmenta obetydlighet blef det snart en tolk för och en förtrogen i de ungas skiftande känsloverld. Om sommarn ute i det fria hörde gitarren till bland gröngräs, blomdoft, skämt och lekar, och om vintern klingade den muntert i hemmen, hvar helst ungdom samlades för att göra sig lifvet gladt. Man sjöng, man dansade, man roade sig af hjertans grund vid dess ljud, ja, de funnos, af manliga könet, förstås, som med fast otrolig konstnärlighet känslosamt hvisslade till den samma. Någonstädes i modets skräpkammare står den nu undanskjuten och glömd, och om den åter vågade sig fram på scenen, skulle helt säkert vår tid hvissla ut den, ej till den i oskyldiga tidens anda. Det penningdryga, solida pianot med sina salongsmanér har alldeles skrämt bort det sorglösa, okonstlade naturbarnet från södern, och med det samma försvann äfven en hel del romantiskt och erotiskt tycke, om jag så får säga, ur ungdomslifvet. Med gitarren på sin arm vandrade man ut i Guds fria, härliga natur, och när dess skönhet och poesi värmdde sinnet och stämde det ömsom gladt, ömsom vemodigt, då grep man hänförd i strängarna och sjöng till deras enkla toner om glädje och ve och kärlekens makt, tillsammans med luftens och skogens sångkör. Vår tids moderna kammarmusik, i bokstaflig bemärkelse, har intet att bjuda i ersättning för dessa förlorade matineer och soareer i medeltidsstil. Och vidare: vill en ung man nu för tiden i en serenad ge sin hyllning åt en tärna, skall han först, ofta med rätt mycket spring och bråk, båda upp en kvartett att efter stämgaffel och taktpinne och öfverenskommet program »tolka uti sånger hans hjertas känslor då». Och sedan, detta är bland många andra tidens tecken också ett, skall han se dessa tolkar på

middag eller supé, dit de taga med sig både hunger och törst, och der hans kassa, om han har någon, visserligen också blir medtagen. I den oskyldiga tiden tog han utan synnerlig möda gitarren från spiken i sin kammarvägg, lade det breda, vidhängande taftsbandet omkring sin hals och gick ensam och obemärkt i sena qvällen till ungmöns fönster. Några vackra, känslofulla preludier klingade först i den stilla natten ett blygt: gif akt! Och så sjöng han efter eget val och eget kraf sin hyllning till henne. Han sjöng solo — som sig bör — till den enda!

Emellertid kan ju allting missbrukas här i världen. Liksom det nu fins en viss sort pianomusik, som i främsta rummet tyckes egnad att pröfva en stackars människas styrka och uthållighet i fråga om nerver, örhinnor och tålmod, så fans det förr ett visst slags erotiskt qvintilerande på gitarr, som genom sin ihärdighet likaledes hårdt frestade långmodigheten och dertill satte myror, riktiga arbetsmyror, som släpade och sleto bittida och sent, i hufvudet på den myndighet, hvilken under det subtila namnet »förkläde» vakade, liksom den ännu vakar, i närheten af de unga.

Inom min egen erfarenhet ligga i detta fall åtskilliga rön, som jag skämtvis brukar kalla mina »myriader». Miss-tyck ej, att genaste vägen till bekantskap med min hjelte i dag går genom dessa barnsligheter.

Vi återvända nu till honom. Som sagdt, i »tornet» logerade han, på presten studerade han och sång och spel exeqverade han.

Så snart det blifvit vår, såg jag honom ofta långt ut på nätterna sitta i sitt fönster och knäppa på gitarren med konstfärdig hand, under det hans vackra stämma klingade full och välljudande genom rymden, och mången afton har jag också vaggats in i en ljuffig blund vid tonerna af:

Slumra, slumra, slumra, varma hjerta,
 bort från qval och smärta,
 slumra vid min sång o. s. v.

hvilket var hans älsklingsqväde. Att se och höra honomsjunga: »I tornets djup fördold för verdens öga», när han de ljumma våraftnarna satt i skjortärmarna med fönstret på vid gafvel högt uppe i tornets topp, det var något värdt och af stor komisk effekt. Det är en ganska rörande sång, den der lilla romansen, det tycker jag visst, och den hade sin åhörarkrets, som lyssnade rörd, med köksdörren på glänt och förklädessnibben då och då tryckt mot tårade ögon; men jag tycker också, att när det från det rörande till det löjliga ej fins ens så mycket som ett steg, så har man lof att skratta, och det gjorde jag.

Han var också poet och skickade, efter hvad man sade, allt emellanåt ett litet snillefoster ut i verlden med »Kuriren». Det var vid den tiden vår stads enda tidning, hvilken, i parentes sagdt, af ett visst parti kallades »Sengångaren», kanske ej så alldeles utan skäl, sedt från framåtskridandets synpunkt.

I sin egenskap af god förste tenor kom den unge mannen någon gång med i den krets af ungdom, som under Lottens besök i mitt hem brukade samlas der. De glada flickorna benämde honom ömsom »tornväktaren», ömsom »trubaduren», och slutligen kom jag sjelf liksom de i vana att, när jag talade om honom, sällan begagna något annat namn än det senare. Det är också under detta namn, som jag framställer honom för eder.

Ofta fick jag anledning misstänka, att de nattliga serenaderna, som ibland ljödo äfven nedifrån gatan, och som buro en omisskänlig prägel af stundens inspiration, gälde någon särskild; men hvilken af de två, som mina tankar naturligtvis föllo på? Var det för den vackra Laura, i hvars skönhet sjelfva pelikanen stolt tycktes sola sina stela

vingar, eller var det för Lotten, blygt gömd i skuggan af mina, som Trubaduren svärmade, diktade och sjöng? Detta var just frågan; jag kunde ej tillfredsställande reda den, och nu, min vän, äro vi inne i »myriadernas» oroliga period.

Af alla tecken att döma, tycktes det mig, som kunde hans ömma låga aldrig brinna mera förgäfves, än om den brann för Laura F., ty hon visade oftast likgiltighet och en olycksbådande benägenhet att skämta öfver och litet smått retas med Trubaduren. En och annan qvinnlig Argus påstod, att detta var intet annat än idel koketteri, men det trodde jag aldrig på. Också glunkade man om, att hennes hjerta och hand redan voro bortlofvade till hennes kusin, Alfred P., en hygglig och bra ung man, som var förste provisor på faderns apotek, och som just då låg i underhandling om att sätta sig ned för egen räkning i en af våra grannstäder. Men sjelf hade hon aldrig med ett enda ord antydtt något i ämnet, och naturligtvis hade jag å min sida heller aldrig gjort några anspelningar. Jag ogillar i hög grad dem, som »prata i hop» partier; man kan allt ha tillräckligt på sitt samvete ändå här i verlden.

Hvad Lotten beträffar, hade jag länge känt mig orolig och visst försökt vara på min vakt. Hon tillhörde dessa stilla, blida naturer, hvilkas känslor sällan återspegla sig på ytan, och som kunna älska eller vara likgiltiga, utan att hvarken det ena eller andra stör deras yttre ro, huru skiftande och brokigt det för öfrigt må se ut i deras inre verld. Att komma under fund med hennes känslor hade således sina svårigheter, men jag måste ju försöka utgrunda dem, kosta hvad det ville. Hon var ett dyrbart, mig anförtrödt gods, och om möjligen också hennes mor i hoppets fjerrglas sett en man och en tryggad framtid — mödrar ha ju så många funderingar i den vägen — som

resultat af vinstandet i staden, så huru skulle jag väl kunna försvara, om hon återvände hem, fäst vid en sådan — i tvetydig mening — framtidens man som Trubaduren! Slog han verkligen sina näktergalsslag för henne, så måste jag ej spara på försigtighetsmått, utan hålla vakt om det unga hjertat så noga som möjligt. Till att börja med upphörde jag därför att bjuda honom i vår krets.

Sommarn hade det året varit kall och ruskig, men till ersättning fingo vi en höst, så blid, härlig och grön, att man gerna kunnat tro oktober vara en bortbyting från någon aflägsen blidare zon. I trädgården blommade sommarns sista rosor emellan astrar, resedor och penseer, och löfsalen af lind sköt nya skott, så fylliga och friska, som hade de varit ammade af en solrik maj.

En vacker eftermiddag satt jag vid halföppet fönster i rummet utåt trädgården. Jag var ensam — Lotten var bjuden in till en länge omtalad fest på Pelikanen — och jag passade på tillfället att stöka undan en hel del försummad korrespondens. Solen låg på och såg mig väl varmt in i ögonen, hvarför jag fälde ned rullgardinen, innan jag började skriva; men länge fick jag ej vara ostörd. Vid sidan af fönstret stod en bänk, ett commune bonum för hyresgästerna i gården, och hvilken de strax framför doftande rabatternas yppiga blomsterflor gjorde dubbelt eftersökt. Jag hörde, att någon tog plats der, och att man talade; och då rösterna kommo från vindsidan, blef samtalet, som fördes, ingen hemlighet för brefskrifverskan bakom gardinen.

— Det är främmande i dag igen inne på Pelikanen, sade Trubaduren, ty den ene af de samtalande var han.

Jag lät min penna sjunka och lyssnade intresserad. Skulle måhända slumpen bli min bundsförvandt och leda mig i rätt spår?

— Det är en fördömd otur, fortfor han, att den der pil-
lerfabrikanten, provisor, skall sjunga en god tenor! Be-
vars, man behöfs ej, och då bjudes man ej heller! Höga
vederbörande börja bli mig gramse, tyckes det.

Hvem menade han? »Höga vederbörande» kunde vara
en artighet, som gälde både fru F. och mig.

— Nå, men flickan, är du säker på henne? sporde
den andre, i hvilken jag igenkände en ung man, som dit-
tills gjort till sin förnämsta uppgift i lifvet att dricka öl
och sjunga bas.

— Ja, så säker man kan vara utan att ha friat och
fått ja.

— Men, vet du, uppriktigt sagdt, Filip, så tyckes hon
mig ej vidare tillmötesgående.

Det passade in på både Laura och Lotten.

— Åh, ingen nöd! svarade Trubaduren tillitsfullt; det
har jag mina skäl att tro vara maskeradt spel. Du vet ju,
flickor ibland bruka sådant.

— Nå, gå då ej längre på det här sättet och häng med
hufvudet, utan bruka du i stället rent spel och sjung ut
ditt hjertas mening, tillrådde basisten.

— Sjunga ut! Det har jag gjort oförtrutet.

Ja, både arla och serla, intygade jag i mina tankar.

— Rid inte på ord, Filip; fria ordentligt, menar jag.
Hon flyger kanske annars sin kos, och då är det väl sent.

Lotten skulle resa i slutet af månaden, det var då hon.

— Fria! Det är min själ lättare sagdt än gjordt, klagade
Trubaduren.

Det var en tröst att höra. Med mitt goda minne skulle
ej heller svårigheterna minskas, men väl tillväxa.

— Tyst, jag tyckte något rörde sig bakom gardinen
der! menade basisten. Man hör oss kanske.

— Åh nej, det var vinden; der är ingen hemma, de äro

alla bjudna dit in, alla utom mig. Jag har gjort många visiter och inviter med, men förgäfves; »ödet har ej blifvit min lott», svarade Trubaduren och suckade.

Ovillkorligt suckade äfven jag, när jag hörde den fadda frasen, och jag tänkte, att berodde det på mig, så skulle helt visst heller aldrig Lotten bli hans öde.

— Hör nu på ett godt råd, fortsatte vännen, stäm upp din lyra på nytt i Kuriren, Filip; men gör det fint. I vers kan mycket sägas på en gång maskeradt och oförblomme-radt. Välj en genomskinlig rubrik, och vill du ej direkt ge dig tillkänna, så tag en äfvenledes genomskinlig signatur, så att hon kan förstå, hvem det är, som slår strängarna. Iakttag noga verkan af denna din första, bestämda operation. Märker du oråd — du får ursäkta, att jag har mina tvifvelsmål om flammans gunst — är ju alltid reträtten betäckt; ty att rimma litet hjertnupet i Kuriren till en vacker flicka, det kan man göra nu som hittills opåtaladt.

Hvad Trubaduren svarade, undgick mitt öra, ty de lemnade bänken i det samma. Snart derefter hörde jag trädgårdsgrinden knarra på sina gångjern, och när jag försigtigt tittade ut, voro de försvunna. Slumpen hade endast bekräftat mina gissningar och ökat mina farhågor; för öfrigt visste jag lika litet som förut.

Någon tid derefter sutto vi, flickorna och jag, en afton i mitt förmak, flitigt arbetande vid lampan. Lottens besök i staden hade blifvit förlängdt. Hon begagnade sig deraf för att i ro tillverka julgåfvor åt de hemmavarande och höll nu på med att i både sätta upp ett tapisseri, ämnadt till en pirat åt mormor, stor som en liten säck. Den gamla frun älskade granna färger, och att döma af den mångfald zefirgarn, som i lysande schatteringar låg uppstaplad på bordet, tycktes Lotten vilja göra allt för att tillfredsställa hennes mera brokiga än fina smak.

— Nå, men mönstret, Lotten? frågade jag. Med hvad skall du pryda denna ofantliga yta af mörkröd stramalj? Gunman kommer ju att lysa som en hel fyrbåk med den der tingesten på armen.

— Jo, du skall se, tant, så granna saker vi valt, inföll Laura och log skälmaktigt, i det hon bland garnet letade fram en rulle mönster. Se här en papegoja i regnbågens alla färger, och ändå några till, på en mossig gren. Den skall göra effekt, det var den ena sidan. Och så här en sångfågel, en trubadur, om du så vill, lilla tant, stödd mot en pelare af brunrutig sten, med citrongul cittra i handen, hvit turban, blå jacka och gräsgröna etcetera, på den andra sidan. Detta är ju både färgrikt och iderikt, kan man mer begära?

— Ne-nej, vet du, jag tycker snarare, man kunde begära mycket mindre. Hör, Lotten, hvad tror du mormor skall tycka om att gå och släpa på de der båda — olycksfågeln, jag må ej bättre säga?

Lotten såg upp på mig med en lugn blick och sade endast: Bra, hoppas jag, hvarpå hon fortfor att fästa stramaljen till bågens lister.

Men var väl jag lugn? Ack nej, allting annat! En trubadur, om du så vill, lilla tant, hade Laura sagt; och i en blink läste jag hela historien som i en öppen bok. Trubaduren och Lotten svärmade för hvarandra, och nu var det meningen att liksom skön jungfrun fordomtima sitta och sömma och drömma den älskades bild och bedrifter in i duken. Intet tvifvel! Der stod han ju lifslevvande med gitarren i hand och sina uppvridna mustascher! Och så skulle oskyldiga, gamla mormor och hennes pirat tjena som förevändning, som ram för porträttet! Jag tyckte nästan, att det var ovärdigt, och jag visste ej råd. Men då jag var rädd att genom något uttaladt, obetänkt ord gjuta olja

på elden eller göra ondt värre, så teg jag och tänkte så mycket mer.

— Ser du, tant, började Laura på nytt, om man syr ansigtet — det ser ju bra ut? blå ögon, röda kinder och mörka mustascher — öfver en tråd och med silke, så blir det visst rätt fint och vackert, nästan som måladt. Eller hur?

— Det hade varit bättre, svarade jag undvikande och så likgiltigt som möjligt, om ni valt någon vacker bukett eller blommor i ymnighetshorn eller . . .

— Åh, tant, komma med de eviga, gamla blommorna och hornen nu, då just denna genre är modern! afbröt Lotten förebrående och såg upp från bågen med en ovanligt liflig blick.

— Modern, ja, det är möjligt, kära Lotten; men för min ringa del så finner jag mera smak i »eviga, gamla blommor», och horn med, än i denna sorts genrestycken.

Jag kunde ej hjälpa, att en viss liten skärpa gömde sig i mina ord, och jag märkte, att den ej undgick flickorna. Lyckligtvis kom man i det samma och räckte mig Kuriren. Jag låtsade snart vara ifrigt syselsatt med den, fastän jag visst icke såg eller läste en enda rad, upptagen som jag var af mina egna tankar och planer. Så förflöt en lång stund.

Slutligen inträdde ett behagligt afbrott genom Ludvig B:s ankomst. Jag lade bort tidningen, tog min sticksöm och deltog, i början förströdd, men sedan verkligen upplifvad, i de ungas samtal. Ludvig var en särdeles älskvärd ung man med sinne för skämt och löjen, när så skulle vara; men derjemte var han både arbetsam och allvarlig och full af godhet och känsla, allt till sin rätta tid. Jag såg honom alltid gerna, och säkert är, att en

sådan der hyggelig och vettig ung man bidrager oändligt mycket till ett hems trefnad.

— Hvad nytt i Kuriren? frågade Ludvig, när samtalet för en stund mattades af och hans blick föll på bladet, som låg på bordet. Han tog det i handen och började bläddra i de glesa spalterna.

— Fråga snarare: hvad gammalt? sade Laura. Men på intetdera kan jag svara. Tant deremot vet visst besked, åtminstone om första sidan, i hvilken hon länge varit djupt försjunken. Det plär också vara den intressantaste.

— Åh, kors! utropade Ludvig plötsligt; detta var klasiskt! En formlig kärleksförklaring till — gissa hvem?

Jag spratt till och blef så blossande röd, som om jag gissat mig sjelf vara föremålet. Ögonblicket var då nu kommet med det både i början och slutet »genomskinliga»! En af mina strumpstickor föll i golfvet, om ej händelsevis, så åtminstone lyckligtvis, och jag lutade mig ned för att upptaga den, glad att i dunklet under bordet kunna dölja min löjligen förlägenhet. Der bar det sig likväl ej bättre, eller snarare det bar sig så bra, att min panna hårdt törnade emot Ludvigs hufvud. Den artige gossen hade nämligen skyndat sig att vara mig behjelpig med stickan, och han blef det i det andra afseendet också, ty när man får en smäll så eftertrycklig, att ögonen rinna, så undrar visst heller ingen öfver, om kinderna få högre färg. Flickorna kapades att söka lindrande medel och gjorde mera affär af det skenbara lilla missödet, än jag under andra förhållanden skulle ha tillåtit. Lotten höll med deltagande min en stor nyckelknippa mot min värkande panna, och Laura blåste derpå af alla krafter. Nå ja, både det ena och det andra svalkade rätt godt.

— Förlåt, söta tant, bad Ludvig och såg högst olycklig ut.

— Ja, hjertans gerna, kära du, svarade jag. Och der-till skall du ha tack för hjälpen.

Nyfiken, som jag var, på utgjutelsen i Kuriren, ville jag likväl ej, af lätt förklarliga skäl, å nyo bringa detta ömtåliga ämne å bane, hvarför jag började att med tal om ditt och datt försöka leda uppmärksamheten åt annat håll. Men förgäfvets! Inom ett par ögonblick var det olycksaliga tidningsbladet åter i Ludvigs hand, och han upprepade:

— Gissa — gissa hvem! under det tusen skalkar lekte i hans ögon.

— Nej, jag tackar för min del. Ingenting i verlden är dummare än att inlåta sig på gissningar, i synnerhet när det gäller saker, som platt inte röra en, förklarade Laura bestämdt, trädde i en tapisserinål och började sy ifrigt.

— Det är sant, det är fullkomligt rätt, bekräftade jag och gaf strumpstickorna ökad fart.

— Nå, då gissar jag väl sjelf, svarade Ludvig, reste sig upp, gjorde en djup bugning för Laura och läste:

Till L—.

Strålar solen från fästet höga,
tindrar stjernan i qvällens prakt:
dag och natt ser mitt tjusta öga
dig, blott dig, som med kärleks makt
har mitt hjerta i bojer lagt.

— Usch, så dumt och osmakligt! afbröt Laura; men färg på kinderna hade hon som en mörkröd ros.

'Till L—', till Laura! jublade det inom mig. Må Trubaduren gå på, det båtar till intet och skadar ej heller.

— Vidare Ludvig, sade jag högt.

Och Ludvig fortfor:

Sällt det är att din fånge vara,
ljufva bojorna, som du ger;
och när mild ur din blick, den klara,
hoppets engel emot mig ler,
öppnad himmel jag hänryckt ser.

— Nej, Ludvig, du komponerar bestämdt sjelf! utbrast Laura. Till och med Sengångaren skulle skämmas för en så tungfotad pegas.

— Tackar för komplimangen, skrattade Ludvig. Men hör nu, nu kommer finalen, det är det finaste:

Sköna flicka, skall jag väl våga
bedja så: Ack, mitt lif nu är
tempel blott för den altarlåga,
guden tände så ren och skär!
Blif, du hulda, prestinna der!

Prestinna, tänkte jag muntert vid mig sjelf. Jo, jo men, kanske en gång prostinna till och med, om allt går väl.

— Detta är ju vackert och bevekande, Laura. Du bör vara stolt öfver att så kunna inspirera din skald, skämtade Ludvig.

— Min — nej, alldeles icke. Hvarför inte lika gerna någon annans? 'Till L—', det kan lika gerna vara och är troligen — gissa hvem? skrattade hon. Och vändande sig till mig med en skalkaktig min, sade hon: Tant, du ser så ofantligt menande ut, du har nog funnit den rätta.

Mitt utseende i den stunden lemnar jag derhän; ej tror jag, att det var synnerligen fördelaktigt. Var jag menande nu, så hade jag i sanning varit menlös förut, och det tillräckligt ändå; ty, kan ni tro det, jag hade så omfattet Ludvigs skämt med Laura, och att stora L med sitt streck efter ej afsåg någon annan än henne, att jag alldeles förgätit tänka på denna initial som början äfven till Lottens namn. Ack, jag hade tyckt det så genomskinligt som något i verlden, och nu sväfvade jag i samma oviss-
hetens dunkel som förut.

Förstulet blickade jag bort till Lotten. Hon var upp-

tagen af att som bäst räkna ut stingen i trubadurens hvita turban och böjde sig envist öfver bågen.

Ett lätt buller i det yttre rummet fängslade i det samma min uppmärksamhet, och jag ämnade just stiga upp för att taga kännedom derom, då Ludvig fortfor:

— Vidare gissningar äro öfverflödiga, Laura, de äro redan undanstökade; nu återstår att taga reda på författaren. Poemet är undertecknadt 'Pilihp.'

— Pilihp?

— Jaha, Pilihp.

— Får jag se, sade jag och tog tidningen. Ja, der står verkligen så, men det är naturligtvis tryckfel. Det skall tydligen vara Philip; h:et har kommit på orätt plats.

— Philip! Då är det utan tvifvel den välsignade Trubaduren, sade Laura och gjorde en föraktlig min. Tryckfel! Åh ja, det kan rätt vara en passande signatur, ty af tryckfel öfverflödar han sjelf, den ledsamma menniskan.

På en gång såg jag alldeles tvärt igenom det genomskinliga, och huru orolig jag än var, brast jag ut i ett godt skratt. Läs på hebreisk fason, från höger till venster, sade jag, och der står redigt: Philip. Han är med ett ord bakvänd.

— Der ha vi det! utropade Laura. Du är den fiffigaste af oss alla, tant. Bakvänd, ja, det vet Gud! Och tänk, så snillrik han är och så egenkär sen! Inte är han den, som vill sjunga fördold för världens öga.

Nu hörde jag tydligt, att någon rörde sig i mörkret ute i det yttre rummet. Jag tog ett ljus och gick ut. I samma ögonblick smög någon genom den yttre dörren, men jag var ej sen: i ett nu hade jag öppnat den och stod i förstugan ansigte mot ansigte med — Trubaduren! Han var visitklädd, och jag förstod, att han kommit för att iakttaga verkan af sin operation.

Aldrig skall jag förgäta hans ytterliga blekhet och det uttryck af smärta, som talade ur hans vackra drag. Han lade fingret på munnen och hviskade:

— Af godhet, min fru, ej ett ord om att jag varit här! Jag kom för att . . . nog af, jag hörde allt och har fått min dom. Hon ej allenast icke älskar mig, hon hånar min kärlek och mig med isande köld.

Han tryckte handen mot sin panna och störtade bort.

Alla mina farhågor voro nu lugnade, och jag hade fått den visshet, jag så länge önskat och sökt; men jag kände ett sting i mitt hjerta, när jag tänkte på den unge mannen, som nyss stått härute och hört sig vara föremål för löje och skämt, under det att hans förhoppningar så bittert krossades. Han såg så manlig ut i sin sorg, och något inom mig sade, att han dock var för god att såras på detta sätt.

Lauras glada prat och klingande skratt, som hördes från förmaket, skar mig i öra och sinne, och med dröjande steg återvändande jag till de unga.

— Var der någon, tant? frågade hon i samma ögonblick jag trädde in. Jag tyckte du talade?

— Ja . . . det var en stackare, som . . . som tagit miste, sade jag förströdd.

— Om hvad? Om dörr?

— Om person . . . ja . . . det vill säga . . . som mist det lilla han egde.

— Åh! Genom eld?

— Ne-nej . . . genom köld tror jag det var.

— Så besynnerligt! sade hon; och alla tre, till och med Lotten, blickade på mig med undran.

— Det var framför allt sorgligt, tycker jag. Men intet vidare om det, tillade jag kort.

— Vet du, tant, Lotten påstår, att jag är elak.

— Ja så. Nå, hvad påstår du sjelf?

— Att man ej är elak, för det man skrattar åt menniskornas dårskaper.

— Kära Laura, de förtjena snarare tårar.

— Det är som man tager det. Inte tycker du, att jag skulle sätta mig och gråta öfver hebreiskan här i Kuriren?

— Se så, nu sluta vi med det der. Tag hit det otäckta bladet, sade jag och lade så tidningen ned i bordlådan.

Under den återstående delen af aftonen var jag tyst och frånvarande och lät mina unga gäster i det närmaste sköta sig sjelfva. Äfven hos dem hade munterheten efterföljts af en viss tyngd, hvilken jag under andra omständigheter skulle som artig värdinna haft all möda ospard att aflyfta, men som jag nu ej orkade röra vid. Ludvig bladdrade i en bok, ur hvilken han stundtals läste högt en och annan bit, och de båda flickorna sydde med ifver. Jag såg nu utan oro, huru citterspelaren i all sin brokiga glans trädde fram på den lysande botten, och jag tänkte, att om det också i Lottens stilla sinne grydde någon liten böjelse för Trubaduren, så skulle den nog snart fläktas bort af de friska vindarna på landet, i all synnerhet som hon utan tvifvel länge insett hans tycke för den glada, vackra Laura.

Klockan tutade tio i det gamla ärevördiga kyrktornet, då vi skildes åt, och jag kände mig nöjd att äntligen vara ensam.

Det var en mörk och tyst natt, men jag kunde ej sofva. Den ena timmen förrann efter den andra, och allt jemt vakade jag med mina tankar förebrående riktade både mot mig sjelf och menniskor i allmänhet för den lätthet, med hvilken man på nog lösa grunder dömer sina likar, helst när det är fråga om att fälla en förklenande dom. Tyckte jag mig ej ha vetat så visst som något i verlden, att Tru-

baduren var intet annat än en »vacker karl», en skenets man och en narr, och hade jag ej nyss sett en protest emot detta omdöme i ett uttryck af så mycken sanning och djup, innerlig känsla i hans sorgsna ansigte, att jag var tvungen inom mig sjelf afbedja min orättvisa och erkänna, att om han också i viss mån var enfaldig, så nog hade han ett hjerta och -- hvarför icke på rätta stället? I hvad grad detta senare var fallet, skulle jag inom kort få erfaras.

Fastän sent, kom dock sömnen slutligen, och jag öfverlemnade mig i dess hägn, tillitsfull som ett barn.

När jag åter vaknade, skedde det plötsligt. Jag hörde buller från gatan, och genom den öppna dörren till för-maket tyckte jag mig se, att morgonbrasan redan lyste derute. Det var således tid att börja en ny dag, och jag tände ljus för att se på klockan. Jag förde handen öfver ögonen, ty — såg jag ej miste? — den visade endast tre. Frågande lade jag uret till örat: »tick, tack, tick, tack», svarade det oförtrutet, och 3 utpekade visaren lika bestämdt, då jag å nyo fäste blicken på urtaflan.

— Hvad tänker Stina på, som i dag är så före sin tid! sade jag vid mig sjelf och grep efter klocksträngen.

På en gång nådde ropet: »eld, eld!» mitt öra, bullret från gatan växte, blandades med skrik och larmsignaler, och jag förstod nu, att det fladdrande, obestämda sken, som genom förmaksdörren föll in på den gröna tapeten i sängkammaren, kom från en annan och större brasa än kakelugnens. Aldrig har jag hastigare än då förvandlat min yttre människa, och många sekunder hunno ej förflyga, innan jag, insvept i min morgonrock, störtade ut i förmaket. Mina yrvakna ögon bländades af ett starkt sken, och det var först efter en stund, jag hann klart fatta, att från Pelikanens tak frässande lågor slogo ut, som brunno

högt i himmelns sky emellan väldiga pelare af eldfärgad rök.

Jag kan ej för eder skildra min förfäran. Jag visste, att apotekets hela vind var fylld med torra droger och andra brännbara ämnen, och, värst af allt, jag visste, att Laura hade sitt sofrum i en af vindskuporna deruppe. Den arma flickan! Hade hon blifvit väckt i tid eller...? Jag kunde ej tänka den förskräckliga tanken till slut, och om ej Stina i det samma kommit mig till hjälp, åtföljd af Lotten, som var upplöst i tårar, så tror jag, att all besinning öfvergifvit mig. Vatten och eau de luce återgafvo mig likväl snart jemvigt, och utan att rätt veta, hvad jag ville, skyndade jag ned på gatan.

Ej heller kan jag skildra den förskräckande villervalla, som rådde der. Menniskor kommo störtande halfklädda från alla håll, och kunde skrik och skrån släcka eld, så hade Pelikanen snart varit räddad.

Lyckligtvis var spruthuset ej långt aflägsset. Inom kort hann brandredskapen anlända, och snart rullade vagnar dånande genom gatorna, från alla hus upptagande de utlagda fyllda vattentunnorna.

Jag skulle just ställa mig med till tjänst i den kedja, som från en rikt gifvande brunn i närheten började langa det våta elementet spann efter spann till sprutslangarna, då jag såg fru F., följd af en hel liten barnflock, komma utspringande från det brinnande huset. Jag skyndade fram till henne för att om möjligt vara henne till stöd och hjälp.

— Min flicka! ropade hon med hjertskärande stämma, min arma flicka, hvem räddar henne? Trappan till vinden brinner! Min Laura! Den stackars qvinnan förmådde ej mera och föll afsvimmad i mina armar.

I detta ögonblick skymtade Lauras bleka ansigte fram i vindskupans fönster, men försvann lika hastigt. Den kära,

olyckliga flickan! Huru tackade jag ej Gud, att hennes mor ej kunde se, hvad jag såg, och ej känna i tiofaldigt mått den förtviflans ångest, som brände i mitt hjerta!

Fräsande föllo vattenstrålarna in bland de rasande lågorna, som här och der, dämpade för en stund eller qväfda under massor af rök, snart åter hoppade smattrande fram att söka sig väg och näring på något nytt ställe. Ljudet af elden, af fallande bjelkar och klingande takpannor blandade sig med skriket och kommandropen från gatan samman till ett ohyggligt, bedöfvande larm, genom hvilket likväl plötsligt tonen af en ensam människoröst, i närheten af det ställe, der jag stod, stödjande den vanmäktiga, trängde tydlig och befallande fram: gif plats, gif plats!

Jag vände mig åt sidan och såg en man bana sig väg genom den tätt sammanpackade människohopen. I bara skjortärmarna, med håret i vild oordning fladdrande kring det blottade hufvudet och genomdränkt af vatten, skred han oemotståndligt fram, delande mängden framför sig med stegen, som han bar på sina starka armar. Det var Trubaduren, i detta fasans ögonblick verkligen imponerande både genom sitt vackra utseende och det uttryck af ädel beslutsamhet, som stod måladt i hans bleka drag.

— Gif plats! ljöd det på nytt, och då hans blickar föllo på mig och den allt jemt medvetlösa fru F., hviskade han, hörbart endast för mitt öra: Jag räddar — eller förgås med henne!

Ögonblicket derefter hade han hunnit fram till den brinnande bygnaden, rest stegen mot träfågelns breda vingar, svingat sig upp och försvunnit bland eld och rök. Jag vågade knappast andas, som man gör i väntan på något afgörande, något förfärligt — frälsning eller död, och ovilkorligt lade jag handen öfver ögonen, ty jag vågade ej heller se.

Ett samfäldt rop: »der är han!» från människomassan omkring mig kom mig att å nyo blicka upp. Med den liflösa Laura i sina armar syntes Trubaduren springande emellan lågorna. Skulle han hinna fram till pelikanen, som stödde den räddande stegen och i hvars närhet sprutslangarna nu göto sina tätt fallande strålar? Hvem visste det? Endast han, som håller frälsning eller död i sin mäktiga hand.

Tjockare och tjockare vältrade sig röken under de dämpande vattenskurarna och insvepte för en stund den hemska scenen i ett ogenomträngligt töcken. Det hade blifvit nästan tyst omkring mig, der hundratals hjertan klappade i ångestfull, andlös väntan. Då bröt på en gång en storm af glädjerop lös, ty Trubaduren syntes på nytt närma sig det ställe, från hvilket han börjat sin farliga färd. Han syntes vackla ett ögonblick, men gjorde en sista ansträngning och lade strax derpå sin dyrbara börda ned mot pelikanens breda rygg. En man från hopen hade sprungit upp för stegen och mottog den unga flickan i sina armar. Ett par sekunder till, och hon var räddad.

Räddarens krafter voro emellertid uttömda, han liksom sjönk tillsammans, i det han fattade tag i träfågeln halfspända vinge, hans lemmar skälfde under de förbrända, sönderrifna kläderna, och ansigtets ytterliga blekhet lyste hemsk emellan de skuggor, som sot och rök lagt deröfver. Skynda eder, ropade man ängsligt till honom, eller den brinnande bjelken der öfver edert hufvud träffar eder i sitt fall!

Han såg sig omkring med förvirrad blick och började långsamt gå ned för stegen, då, ack! bjelken föll, och träffad dignade den unge mannen afdånad till jorden.

På tillskyndande kamraters armar bars han bort, och vid

efterfrågan fick jag senare veta, att han svårt skadad blifvit förd till stadens sjukhus.

Huru gerna skulle jag ej, om annars omständigheterna kunnat medgifva det, velat vara med om att egna honom deltagande och vård! Jag såg i honom ej endast en lidande medmänniska; dertill kom ännu ett intresse: Trubaduren hade med ens blifvit så att säga min hjälte.

Några timmar derefter var man fullkomligt herre öfver elden, hvars uppkomst man tillskref en bristfällig rörledning. Lyckligtvis var vinden ej hård och kom sydost ifrån, hvilket, jemte det ihärdiga och väl utförda släckningsarbetet, bidrog att undan lågorna rädda södra delen af bygnaden, der sjelfva apoteket med hela sin dyrbara utredning var beläget. Norra hälften deremot, der familjen hade sin vackra våning, blef till största delen förstörd. Pelikanen var ett hörnhus, med en temligen vid öppen plats emot norr, och denna omständighet, så väl som gatans bredd emellan det brinnande huset och byggnaderna midt öfver, stälde dessa senare lyckligtvis utom all fara. Jag kunde således i mitt lilla hem ge någorlunda trefnad åt de husvilla, till dess de fingo bostad ombesörjd på annat håll. Händelsen fogade så väl, att en våning i närheten, som blifvit ledig första oktober, ej fått nya hyresgäster och därför stod obebodd. Efter någon liten tid, sedan fru F. och Laura hunnit hemta sig efter den utståndna förskräckelsen, och den stackars flickan, hvars nerver blifvit i betänklig grad skakade, fått hvila och ro nog för återvinnandet af krafter och sinnesspänstighet, flyttade familjen till den nya bostaden, hvilken så lyckligt stod dem till buds under den tid, som kräfdes för att återställa deras förhärjade gamla hem.

Man har sagt, att kärlek kan förbytas i hat, lika kallt och obevekligt, som den första känslan varit glödande och böjlig. Jag vet ej, om detta är sant — nog tycker jag, det låter fast otroligt. Att det deremot fins ett slags så kallad kärlek, som kan öfvergå i isande, dödande, ja, nästan omenskelig likgiltighet, det har jag med smärta sett på nära håll. Skulle då ej likgiltighet, om också länge närd, kunna så småningom förbytas i kärlek, i all synnerhet om en djup tacksamhets vackra känsla väckte den till lif? Denna fråga gjorde jag mig många gånger, då jag hörde Lauras varma ord om sitt lifs räddare. Under bittra tårar förebrådde hon sig sitt förra sätt emot Trubaduren, och med verklig tyngd låg på hennes hjerta minnet af det skämt och hån, för hvilket hon senast gjort honom till föremål, endast några få timmar innan han så oförfäradt och ädelmodigt vågade sitt lif för att rädda hennes. Stackars ångerfulla flicka! Huru ännu mycket djupare skulle ej sjelfförebräelserna ha stungit hennes sinne, hade hon haft den minsta aning om, att han hört hvart enda af hennes hånande ord!

Hvad som nu månde ha händt, om Laura varit fri, kan jag ju emellertid ej afgöra. Åt Alfred P. hade hon gifvit sin tro, och jag fann, sedan jag blifvit närmare invigd i hennes hjertas historia, att denna tillgifvenhet vuxit upp med henne sjelf och att hon höll fast dervid som sin bästa lycka.

Dagen innan familjen F. lemnade mitt hem, sade Laura, som nu åter blifvit lik sig sjelf:

— Ack, det är så mycket jag har att afbedja! Äfven mot dig, tant, har jag att förebrå mig svaghetsynder, för hvilka jag måste söka aflösning. Jag har ibland varit litet skålmaktig...

— Det hör till dina arfsynder, det ligger i din natur.

— Ja, det är just det, det ligger verkligen i min natur, och därför var frestelsen så öfvermäktig. Men jag vill ärligt bikta. Ser du, jag märkte dina många funderingar med afseende på oss, särskildt Lotten; jag vet ej riktigt, hur jag skall säga, men när du ibland såg så genomroligt oroligt ut, så kunde jag ej låta bli att litet smått...

Jag satte på mig en min af sårad värdighet och inföll:

— Du kunde ej låta bli att glömma, hvad du var skyldig min erfarenhet och mina äldre år?

Hon såg upp på mig med ett frågande, nästan litet förskräckt uttryck och sade:

— Ack nej, tant, säg inte så, då blir jag ängslig. Du vet nog, att näst min egen raraste, lilla mamma fins det ingen fru på hela jorden, som jag så håller af och aktar som dig. Var ej missnöjd!

— Nå, efter som du nu sjelf ser så genomroligt oroligt ut, så kan ej heller jag låta bli att litet smått — för-låta dig.

Hon kysste mig och påstod, att det kändes, som om en mycket stor sten fallit från hennes hjerta.

— Då vi nu kommit det der ömtåliga ämnet på tal, sade jag, så kan du rätt säga mig, hvad du sjelf tror om ... jag menar om Lotten?

— Det skall jag ärligt säga dig, svarade hon med en viss högtidlighet, under det likväl hennes ögon lyste af någon ny skalkaktig tanke; om Lotten tror jag att ... efter som hon just kommer der, så är det bäst du spørjer henne, hvad hon tror sjelf.

Lotten trädde in, och den skålmaktiga flickan sprang ut; men med det samma foro naturligtvis också mina spörs-mål sin kos.

Trubaduren hade, som jag nyss sade, blifvit svårt ska-

dad. Hans lif sväfvade väl ej i någon egentlig fara, men hans syn och hans vackra utseende så mycket mera. Inom kort fick man dock höra, att den förra lyckligtvis skulle kunna räddas, men deremot hade det senare för alltid gått förloradt. Det brinnande trästycket hade nämligen träffat och illa förbränt hans ansigte, och detta var en pröfning till, som den unge mannen hade svårt att bära. Han förföll i ett djupt svårmod, och under någon tid fruktade man, att det skulle öfvergå till verklig sinnesförvirring.

Lauras föräldrar slösade på honom den ömmaste omvårdnad, och Alfred P., som varit borta från staden, då olyckan hände, var outtröttlig i att lägga i dagen, huru stor och olöslig han ansåg den skuld vara, som band honom vid Trubaduren. Han gick hvarje dag att se om den sjuke; men då dessa besök, efter hvad jag fick veta, i hög grad tycktes förvärra dennes sinnestillstånd, gaf jag Alfred del af den sorgliga kärlekshistorien och förhindrade sålunda, att den lycklige rivalen skulle, sig sjelf ovetande, öka den försmåddes qual.

Inom familjen F. rådgjorde man ofta om medlen att på delikataste sätt visa, i hvilken stor förbindelse man ansåg sig stå till Lauras räddare. Man sökte närmare upplysningar om hans lefnads- och släktförhållanden och fick om dem ungefär följande korta meddelanden. Han var ende sonen till en landtbrukare i liten skala, som jemte sin hustru var bördig från någon nordligare trakt. Om släktingar för öfrigt visste man intet. Båda föräldrarne voro döda och hade lemnat efter sig ett mindre arf, på hvilket han nu lefde och tärde under sin studietid. Mycket kunde ej vara qvar, och att träda till med bistånd under en eller annan form, som ej skulle kunna sära eller kännas tryckande, var naturligtvis den tanke, som i främsta rummet erbjöd sig. Emellertid var just största svårig-

heten att finna denna rätta form, och man beslöt att lämpa den efter som förhållandena skulle gestalta sig längre fram, då de dubbla brännsåren, i all synnerhet hjertats, hunnit läkas och växa igen.

Ett par månader hade sålunda förflutit. Bulletinerna om Trubaduren antogo en allt hoppfullare ton. Hans förbättring framskred långsamt, men säkert, och för hans sinnes-tillstånd var nu intet att frukta. Visserligen förekom han allt jemt slutet och svårmodig, men dessa yttringar af genomlevvad smärta voro ju helt naturliga och hade ej längre någon oroande karakter.

I mitt hem var nu åter tyst och stilla. Lotten var för länge sedan rest, och de bref, jag stundom erhöll från henne, andades, jemte varmt deltagande, ej annat än tillfredsställelse och ro.

Julen hade kommit och åter gått. Det var en klar, frisk vintermorgon. Rimfrosten låg ännu här och der glittrande på taken, men för hvarje stund solen steg högre, upplöstes de glänsande isperlorna till rinnande små bäckar, som muntert begåfvo sig genaste vägen ned i taktännorna och vidare porlade ut på gatan. Jag satt och lyssnade till det behagliga plasket, i hvilket jag tyckte mig höra ett vårligt tonfall, som gjorde mig glad. Ljusa, vänliga syner hägrade för min själ både från minnets och hoppets verld, och jag tänkte, huru lyckligt det dock är att ega ett litet glädjekapital i dem båda. Sviker också den senares löften — hvad mer? Det, den förra gifvit i vinst, är ju ovanskligt.

Framför mig doftade en vacker hyacint. Den bar mitt eget värda namn, och jag smålog för mig sjelf öfver den stora olikheten emellan min namne och mig. En så finhyllt kind har jag aldrig egt, tänkte jag; en så rak och

dock yppig växt ej heller. Har måntro något doft från mitt väsens inre lif någonsin gladt en annan? Åh ja, kanske. Nej, helt visst, hviska de vänliga synerna från minnets verld. Och de ha rätt. Den vissheten är just af det der ovanskliga, jag talade om nyss.

Jag blickade upp mot den molnfria himmeln; den var ljus och ren, och ingenstädes såg jag en enda skugga hota det goda löfte, morgonen gaf om en härlig dag. Inom mig sjelf rörde sig också en ovanligt morgonfrisk känsla af lefnadshåg, och jag tyckte, att jämmerdalen härnere tog sig bättre ut än annars, sedd från de höjder af harmoniskt, godt lynne, till hvilka jag lyckats uppstiga. Stugan kändes mig för trång. Jag vill gå ut på vägar och stigar, tänkte jag, långt utom stadens störande inverkan och se, huru rinfrostens sådd glänser i solljuset på de bara tegarna, och höra vattnet sjunga uppfriskande visor i dikena bredvid. I dag får intet störa den frid och glädje jag känner.

Några småsyslor i hemmet voro snart undanstökade, och jag stod framför spegeln, beredande mig till min föresatta promenad, då någon hastigt tog i dörren; och när jag vände mig om, mötte mig Stinas vid den tiden unga och rödblommiga anlete.

— Har frun hört det? frågade hon.

— Nej, hvilket?

— Han är försvunnen som en rök!

— Hvem, kära barn?

— Inte kan jag precis säga hans namn, det är ju så lärdt. Trubben, frun vet, den granne herrn, som gick genom elden med mamsell Laura.

— Hvad säger du, menniska! ropade jag bestört och föll i ett nu ned från mitt goda lynes höjder.

— Ja, är det inte faseligt? En doktor och en annan lasarettskar! kommo farandes, så att de nästan mist andan.

Han hade försvunnit i går qväll, trodde de, strax efter sista runden, och de ville nu upp i tornet och se, om han fans der. Men der var tomt. Han hade varit der, det kunde man se, och tagit med sig sitt. Till och med hans stora fiol så var den borta.

Så lydde Stinas brådskande berättelse. Den befans emellertid vara sann. Trubaduren hade verkligen spårlost försvunnit. Skälet till denna underliga flykt? Ingen visste det. Man gissade, att någon kamrat varit honom behjelpig att förbereda och verkställa den. Han hade dagen förut varit sig lik; men ofta under senare tider hade han uttalat en otålig längtan att slippa ifrån sjukvårdens tvång, och nu hade han gjort sig fri, efter att likväl först ha på runstycket räknat ut och kvarlemnadt den summa, som han enligt gällande taxa ansåg sig skyldig för den vård han åtnjutit. Han ville dermed liksom låta förstå, att han ej ville emottaga något slags understöd eller tacksamhetsbevis. Familjen F. var detta oakadt outtröttlig i sina efterspaningar och fortsatte dem länge och väl; men, som sagdt, intet spår stod att finna.

Mulen morgon gör en klar dag, heter det. Nog är det sant, att dagen ofta ej håller, hvad den klara morgonen lofvar i naturen och i människohjertat. Liksom Trubadurens ovissa öde kastade en bred skugga öfver mitt nyss så soliga sinne, stego äfven mörka moln småningom upp och gjorde den förut rena himmeln mulen och grå. Ack, hvad vi dock litet veta! Innan den dagen nådde sitt slut, rasade en yrande snöstorm derute, och genom mitt lif hade gått en storm, som gjorde mig bankrutt åtminstone i hoppets verld.

Men det är ju Trubadurens historia jag förtäljer. Här är dess första afdelning slut.

Innan jag går vidare fram, vill jag stanna en stund och tillsammans med eder kasta en afskedsblick på deras lefnadsöden, som ni med vänligt intresse följt allt hitintills, och som vi ej mera skola återse i andra afdelningens blad.

»Pelikanen» uppstod på nytt likt en Fenix ur sin aska, och så snart familjen F. hunnit ordna och med ännu större omsorg och trefnad än förut styra ut sin nya boning, invigdes den med Lauras lysande och glada bröllopsfest. Hon flyttade med sin man till L., der hon, ännu den dag i dag är, lefver lycklig och nöjd. Söner och döttrar växa upp och blomstra omkring henne; glad och god är hon som förr. Men lifvets allvar, som nu äfven hon fått göra bekantskap med, har skrämt skälmen i hennes natur på flykten. Då hennes far för några år tillbaka gick hädan, öfvertog äldste sonen den guldvärpande »Pelikanen», och sedan dess framlefver hennes »rareste lilla mamma» sina gamla dagar älskad och omhuldad i dotterns lyckliga hem.

Ödet gaf Lotten, hvad jag minst af allt skulle ha trott, åt en lefnadsglad, hederlig »löjtnant med kaptens afsked». De ha landtbruk någonstädes uppåt landet och lära ega mer än nog af denna verdens goda. Han är lika uppsluppen och bullersam, som hon är stilla och fåordig; men detta oaktadt lär det gå förträffligt med den husliga harmonien. Hon tiger och nickar leende bifall, när han för ordet, och har, efter hvad jag hört, sålunda rikligt tillfälle att öfva sig i tystnadens vältalighet; och när hon någon gång höjer sin lugna röst för att i korthet bära fram sina förståndiga, husmoderliga tankar, så ler han med en bifallande nick och tycker, att hans Lotten är dock en klok qvinna. Deras hem är välsignadt med önskebarn, som det heter, af hvilka sonen lär följa sin moders jemna fotspar och dottern vara sin pappas afbild. Jag hoppas, det går dem båda väl ändå.

Ludvig B. har blifvit en framstående man i staten; det spådde jag alltid, och andra spå nu, att inom kort sitter han på en taburett. Dessa lära vara ljetet obehväma och tröttsamma att hålla sig uppe på i längden; men han gör väl han som andra, tänker jag: håller sig rak så länge han kan, stackars gosse, och glider sedan ned till hvila i en biskopsstol eller en länstol.

Kort efter de händelser, jag i det föregående skildrat för eder, lemnade jag mitt hem i den bullersamma delen af staden och hamnade, en ensam, vingskjuten fågel, i mitt lilla undangömda näste här.

2.

Fem och tjugu år hade böljorna stigit och fallit på tidens haf, der min farkost gungade fram emellan de dyningar stormen framkallat, och fem och tjugu somrar hade lönnarna gladt mitt hjerta med sin grönska, sin fågring och sin fågelsång.

Jag har förut någon gång nämt, huru jag på iakttagelsens och deltagandets väg kommit i beröring med åtskilliga menniskor, och att det särskildt är denna väg, som fört mig till bekantskap med en och annan af dem, som bygga och bo i denna fredliga trakt, der jag sjelf nu är att betrakta som ett slags ålderspresident eller annat gammalt inventarium.

Hvar och en har ju sina egenheter, och till mina hör att hvarje vår de första dagarna af april och hvarje höst en vecka fram i oktober hålla mönstring här i granskapet. Ja, det vill säga, jag gör det i all tysthet genom fön-

sterrutan. Ni kan ej tro, hvad ett så kalladt »flyttlass» är för ett märkligt studium. Det är en bit kulturhistoria i smått, och för den, som är road af öfningar i menniskokännedom, lemnar det derjemte månet värderikt stoff till både förutsättningar och slutledningar angående egarens stånd, vilkor, vanor och ljusare eller mörkare lefnadsöden. Dernäst komma mina iakttagelser som fysionomist, och när jag sammanställer det ena med det andra, får jag i de flesta fall en någorlunda bestämd och sann föreställning om de arter af menskliga flyttfåglar, hvilka sålunda de nämnda årstiderna anlända till eller draga bort från granskapet här. Jag kan just icke säga, att dessa mina studier synnerligen ofta komma i tillfälle att omfatta de i lysande fjäderklädnad prunkande, de af lyckan och verdens framgångar gynnade — de äro i allmänhet så stora, att de ej gerna kunna rymmas i de mera anspråkslösa nästena här — utan är det snarast deras motsatser, jag syselsätter mig med, liksom de också, sanningen att säga, i främsta rummet väcka mitt intresse.

Det började våras på nytt. Solen kändes varm, och trädens knoppar svälde. April hade ingått mindre ombytlig än vanligt, och Stina hade polerat fönsterrutorna klara som vatten. Jag satt på min mönstringsplats, och min sticksöm växte under tiden både på längd och bredd; ty företeelserna blefvo ej många och voro så litet invecklade som möjligt.

Den unga qvinnan, som kommer der med den lille bleke gossen vid handen, se på henne och det bohag, hon så troget bevakar: en tarflig byrå, två stolar och ett bord, några torftiga sängkläder och en rankig soffa; dock, der är ju ännu något, öfverhöljdt, ombonadt och vårdadt, som vore det den största klenod, det är en symaskin. Detta och barnet vid hennes hand, det är hvad hon eger i lifvet.

Kasta ännu en blick i hennes tärda ansigte, der ser ni allt, hvad hon icke eger, och äfven hvad hon förlorat.

Det der stora lasset, som långsamt närmar sig, det tyckes mera innehållsrikt. Ja visst! Det är ett riktigt kaleidoskop, det företer idel bitar af krossad lycka. Der sticker en och annan möbel fram, dyrbar en gång och äfven grann; det är en qvarlefva från framfarna, bättre dagar. Men ack, den kan ej mera sprida någon glans, den kan ej ens mildra den omgifvande fattigdomen; tvärt om, af denas mögel är den redan sjelf angripen. Det är en sorglig anblick: det ligger något så vårdslösadt och slarfvigt öfver det hela, som gör en ondt; och sjelfförvålladt skeppsbrott läser ni i anletsdragen på de båda, som tillsammans styrde kurs ut i lifvet och nu följa vraket af hvad som en gång var ett prydligt hem. Se, huru bitter, hänsynslös och fordrande han ser ut, huru liknöjd, tröttad och dock stolt och fäfäng hon! Ni ser nog, att den qvinnan ej förstod att rätt bära lyckan, liksom hon nu ej förstår att tåligt böja sig under eller med härdigt sinne kämpa emot olyckan.

Men der nalkas en annan lifsbild. Gud ske lof så klar den är! Det är också två, som samfäldt arbeta på att göra den ljus. Det tyckes vara rätt ett väl försedt litet bo, deras. Det är ej grant, men trefnad lyser ur hvart enda stort eller litet ting, som möter edert öga; och ni ser nog, att den ej skall kunna skiljas derifrån, bunden, som den är, af två varma, fasta viljor och två älskande hjertan. Det ser verkligen ut, som hade ej ett enda damkorn någonstädes fått lägga sig till ro för henne, och jag tycker just, hvad han skall finna för en ljuftig ro i den renhetens atmosfer, hvarmed hon omgifver sig. Der är ett skrifbord, tydligen hans, det är så stort: lådor och uppsatser, som sig bör, för att rymma tillbehöret för en mans verksamhet och tankar. Der ett till! Det kan ni

se är hennes, en dverg bredvid en jätte. Är han mán-
tro skrifkarl? Bankmenniska, kamrer eller hvad? Nej, jag
tror, han är läskarl, ty se hvilken mängd hyllor, och der
kommer han sjelf bredvid hela laster af böcker. Han ser
ej ut som en bokmal, det är sant, men den tiden är ju
också förbi, då bokmalarna sjelfva sågo malätna ut. Vet
ni, en sådan der reslig, fetlagd, vårdad och hygglig ung
man kan mycket väl vara docent, adjunkt, ja, till och med
professor. Mig förefaller det, som vore han docent,
tidigt förälskad, tidigt gift, och jag hoppas, att han också
måtte bli tidigt befordrad. Der ha vi en liten barnsäng
och en vagga, således växa redan två telningar i deras
lyckas blomstergård. Det lider mot skymningen, och nu
komma de små, en ljuslockig flicka vid sin pappas hand
och en liten af okänt genus i »bärklädning» på sköter-
skans arm. Jag skulle vilja gissa, att det är en blifvande
man, ty den lilla tingesten ser så omåttligt tvärsäker ut.
Den unga frun kommer lyckligt småleende bakom; det
är ett behagligt utseende hon har, och hon möblerar nu i
tankarna den nya bostaden, der hon vet med sig sjelf, att
hon skall förmå ställa treffligt och fint; hon kan ej an-
norlunda, det hör helt enkelt till hennes natur.

De försvinna ur min synkrets, och ingen af dem anar,
att en okänd, gammal qvinna sitter häruppe bland träd-
topparna och manar frid och lycka öfver deras nya hem.

Men hvarthän förirrar jag mig? Som sagdt, den ordinarie
generalmönstringen var slut, och jag satt som vanligt vid
mitt arbete, allt emellanåt läggande nya rön till de redan
gjorda.

Då föll min blick dag efter annan på en äldre man, som
jag förut ej sett, men som tydligen hade hem någonstä-
des här i närheten. Hvar han kommit ifrån — jag visste
det ej; och under hvilka yttre kännetecken hade han tagit

bostad här? Under inga alls, eller också hade de fullkomligt undgått mitt mönstrande öga. Sedan någon tid såg jag honom hvarje dag på bestämda timmar vandra framåt gatan. Han var snygt, till och med omsorgsfullt klädd, förde det ena benet något styft och bar en bredbrämig hatt, som nästan dolde anletsdragen. Ett tunt, grånadt hår, ett gråsprängdt skägg och en starkt rödfärgad näsa förmådde den likväl ej alldeles undangömma. I ena handen bar han en pappersrulle och en käpp, i den andra en — flaska. Så utrustad såg jag honom dagligen utan undantag, och jag sammanställde helt naturligt näsans yttre röda färg och flaskans inre must och merg som verkan och orsak. Likväl föreföll han mig ej som en drinkare i större skala, han gick sin väg alltid lika styfbent och tyst, men att han var det i smått, det vill säga en så kallad »smuttare», det kunde man ju tydligen se af den dubbla skylten. Stackars gamle man! Hvad var det för minnen, han sökte dränka i flaskans Lete? Eller hvilka ljusa bilder framgycklades för hans själ af trolldrycken der? Det gjorde mig ondt om honom som om alla, hvilka gå på sned här i verlden, och han förekom mig så bittert ensam med sin flaska och sin pappersrulle: han hade måhända ingen enda smula tröst utan genom dessa båda. Tydligen var han renskrifvare; pennan hjälpte honom att döda tid och hunger, och dessutom törst med. Det fans dock något hos honom, som ovilkorligt väckte mitt intresse, nästan emot min egen vilja; men jag var ej i stånd att göra mig reda för, hvaruti det bestod.

Maj hade kommit med värme, grönska, blommor och nyvaknadt lif i all naturen. Våren, som stärker och lifvar de ungas blod och ger dem en fri och glad känsla af kraft, mod och håg, verkar oftast nedstämmande, »sökande», som man säger, på oss gamla. Jag fann mig ej väl, fick

slutligen gå till sängs och tänkte verkligen på, att denna vackra uppståndelsens tid kanske skulle bädda min graf. Men det gick ej så. Jag blef snart bättre och kunde, innan maj lidit till slut, stundtals åter vara uppe eller hvila påklädd på min soffa.

Der låg jag en afton. Luften var tryckande varm i rummet, der solen gästade hela eftermiddagen, och Stina, som aldrig försummade att troget tänka på och vaka öfver mitt välbefinnande, hade öppnat fönstret på glänt för att ge mig ett grand af den friska, stilla aftonens svalka.

Jag slumrade in, och drömmar började gyckla omkring mig, sammanblandande förr och nu i ett förunderligt virrvarr. Jag tyckte mig höra Lauras skämt och skratt och Trubadurens ömma sånger:

Slumra, slumra, slumra, varma hjerta,
ljöd för mitt öra. Ni vet, huru litet, som är rätt helt i
drömmen, huru förvändt och brustet det mesta. Det var
också med nästan sprucken stämma Trubaduren sjöng,
tyckte jag, och det gjorde mig ledsen. Jag vaknade upp;
åh nej, nog drömdé jag allt ännu, ty sången fortfor:

bort från qual och smärta,
slumra vid min sång.

Hur var det väl fatt? Jag gned mina ögon, såg mig omkring i rummet och nöp mig sjelf eftertryckligt i armen. Sof gjorde jag icke, det var då klart; och ej i drömmen, men deremot i verkligheten och utifrån tonade tydligt:

Hvila, hvil, ljuft i drömmar hvil
och till himmeln ila...

Nej, ingen hvil, inga drömmar mera. Jag reste mig upp och »ilade», så fort jag det förmådde, fram till fönstret. Der såg jag i huset på andra sidan trädgården och just öfver de rum, der stackars fru M., ni vet, lefde och dog, ett öppet fönster och i detta en man med gitarr på

armen, och i den mannen igenkände jag den okände med pappersrullen och flaskan, och i en blink såg jag också, att denne okände var ingen annan än — Trubaduren.

Jag erfor en plötslig känsla af mattighet — öfverraskningen var så stor, min sjukdom hade dessutom gjort mig nervös — och jag måste sätta mig för att ej vackla. Men äfven om jag varit vid full helsa och styrka, skulle jag känt det samma som nu, när jag böjde ned mitt hufvud och grät uppriktiga tårar af medlidande och sorg öfver att finna honom ha seglat så ur kurs och veta, att med flaskan till kompass han aldrig skulle komma rätt igen.

Sången tystnade, och han försvann från fönstret, der jag länge satt försjunken i vemodiga tankar öfver livvets alla vexlingar. Hvilken skilnad emellan denne förtidige gubbe med de brännmärkta anletsdragen och den brustna stämman samt den unge mannen, som en gång med sina yttre personliga företräden och sin vackra röst vållat mig så många bekymmer! Och hvilken förunderlig ödets lek, att han på nytt blifvit förd i min närhet! Gerna skulle jag velat kasta en blick bakom den förlåt, som dolde den långa tid han genomlevvat, sedan jag såg honom ännu i sin fulla kraft, modig och uppoffrande, våga sitt lif för den kvinna han älskade. Men icke hvarken kunde eller ville jag taga något steg för att å nyo komma i beröring med honom. Och hvartill skulle det väl tjena? Okänd, obemärkt och utan intrång af andra önskade han tydligen gå sin egen väg, och det borde väl ingen förmena honom.

Tiden gick. Den ena dagen liknade den andra, och efter hvad jag kunde döma af det yttre, förde Trubaduren, liksom jag, ett lif af regelbundna vanor — jag skulle nästan önskat, att han i vissa fall varit litet mindre punktlig.

Någon gång hände det, att han såg verkligen »salig» ut. Han gick då rakare än annars, bar kappen helt spottskt

som jag tyckte, öfver ena axeln och till och med smågnolade muntert — det hörde jag en gång jag mötte honom. Jag lade märke till, att detta hans morska mod i synnerhet framträdde de dagar, jag sett brefbäraren gå in till honom med bref, och jag gissade helt naturligt, att han genom någons deruti inneslutna kontanta godhet sattes i tillfälle — hvilket han heller aldrig tycktes försumma — att intaga någon mer än vanligt lifvande och saliggörande stimulus.

Jag nämde, att jag mött honom. Naturligtvis låtsade jag då om intet. Men ena gången inbillade jag mig se ett uttryck af igenkännande i den hastiga blick, han kastade på mig. Huru vida så var fallet, visste jag emellertid ej.

Några musikaliska aftonunderhållningar förekommo ej oftare. Sedan den första och enda jag nyss omtalat, då det blef klart för mig, hvem han var, hörde jag ej en ton hvarken från honom sjelf eller från hans gitarr.

Månader voro förflutna. Vintern hade gjort sitt inträde, och till mina dagliga nöjen hörde nu att se barnen slå kana på den anspråkslösa isbanan i rännstenen och glädja mig åt de friska rosor, som med det samma slogo ut på deras runda kinder.

En dag föll det vädret in att hastigt skifta humör. Det regnade fint och tätt en stund på eftermiddagen, och på aftonen frös det igen rätt dugtigt, så att gatstenarna lyste i lyktskenet, som om de varit af glas, och människorna gingo som på nålar. När jag kom upp följande morgon, var marken öfverdragen med en lätt bädd af snö, som gjorde halkan ännu mera svår och förrädisk.

Det är lyckligt att ej behöfva äfventyra sina egna gamla ben och veta skafferiet så försedt, att ej heller min redliga Stina måste ut på det hala, tänkte jag och blickade

ned på gatan. Der såg jag Trubaduren i det samma komma från sin vanliga morgontur. Han går långsamt och försigtigt, tänkte jag vidare, och någon liten flors-hufva kan naturligtvis så här dags på dagen ej skymma hans blick — det är väl just med material till en sådan, han nu varit och försett sig. Jag hoppas, han kommer lyckligt...

Jag hann ej ens tänka mina förhoppningar till slut, förrän den stackars mannen snafvade och tungt föll till marken strax utanför trappan till min boning.

Ett snille har sagt, att »två ting äro hvita — oskuld och arsenik». Hvita äro också oskuld och mjölk, det såg jag tydligt, der de lågo utspilda på gatan, täflande i hvithet med hvarandra och med sjelfva den nyfallna snön.

Jag stod en stund som fastnaglad vid fönstret och stirrade på den sönderslagna flaskan, hvars innehåll qvälde fram som en mild anklagelse mot mig sjelf; och om någonsin genom detta oskyldiga innehåll ett anlete kunde få högre färg, så var det mitt i den stunden, ty jag kände mina kinder rodna af blygsel öfver att ha tänkt illa om min nästa och af glädje att åter få tänka väl.

För andra gången hade jag att afbedja en oförrätt mot Trubaduren, och jag gjorde det uppriktigt i mitt hjerta.

Emellertid var ej ett ögonblick att förlora, ty han hade synbarligen stort behof af hjälp. Ett par gånger hade han gjort fåfänga försök att resa sig upp och låg nu orörlig.

Jag ropade på Stina, satte på mig en sjal, och så fort vi kunde, skyndade vi ned för trapporna. När vi hunno ut, hade redan ett par förbigående arbetare stannat och hjälpt upp den fallne. Han klagade öfver en häftig smärta i sin rygg och venstra arm, hvilken senare också hängde, som det tycktes, obrukbar vid hans sida. Hatten hade fallit af honom, och jag såg nu på nära håll de breda,

röda ärr, som sträckte sig tvärt öfver hans panna, näsa och ena kind, och som gjorde honom nästan oigenkänlig. De vackra blå ögonen voro sig temligen lika, men hade nu ett lidande och förläget uttryck, som gjorde mig ondt.

— Jag är eder granne, sade jag utan att låtsas om, att jag känt igen honom. Låt mig nu få visa mig som en god sådan och lemna eder det bistånd, ni är i behof af. Min tjenarinna här skall visa den korta vägen in till eder bostad, och de hederliga män, som redan gifvit eder sin hjälp, föra eder utan tvifvel i godt behåll dit? Ja, jag visste ju det. Det var en lycka, att olyckan ej var framme på längre afstånd derifrån. Gå försigtigt, Stina, jag kommer så smått efter.

— Jag tackar eder, min fru, svarade Trubaduren undvikande; men ni skall ej besvära eder för min skull. Jag försäkrar eder, att det är en obetydlig...

Han kunde ej fortsätta, utan var nära att svimma vid det försök, han gjorde att synas vara utan vank. Likväl repade han sig snart, och de började sakta föra honom framåt gatan, förbi den lilla trädgården, som skilde våra boningar.

Nu inträffade, hvad som ibland händer, att menniskor komma, som om de vore kallade.

— God morgon, fru * *! Hvad står här på? frågade en röst bredvid mig.

— Åh, doktor E., är det ni! ropade jag och höll på att taga honom i famn.

— Nej, hvad nu? Sakta! Håll eder vackert på trappan. Det är ej väglag för det täcka könet i dag, allra minst för...

— Gummorna, menar ni? Nå ja, ni kan ha rätt. Men det är ej nu fråga om mig...

— Nej, så mycket skarpblick har jag, att det är mig klart. Ni ser ut som ett vinterny...

— Och ni som en himmelns engel. Det gören I doktorer för öfrigt ofta, dock allra mest, när I kommen som sända från höjden. Men allvarsamt nu, gamle vän...

— Ja så, 'engeln' var således...

— Liksom vinternyet, en vänlig bild för något godt. Den gamle mannen, som de leda der borta, har behof af hjälp. Jag ser, att ni förstår mig. Ja, ni plär vara den mest begripliga menniska i verlden. Gör som vanligt edert bästa och kom sedan och säg mig, om han behöfver något, som jag kan bistå med. Spring ej fort och bryt ej benen af eder sjelf, utan laga vackert, att ni kan komma upp i tredje våningen med eder rapport.

— Alltid skall ni lägga eder i andras missöden.

— Det har jag lärt af eder.

— Ni står och blir kall. Gå in med eder, så jag slipper att som i våras slita ut mig med att klifva i edra otäcka trappor, ropade han till mig och hotade med sin käpp, i det han gick.

Jag såg efter honom med en tacksam blick. Han var min vän sedan flere år tillbaka, och en af det slaget, som stiger i värde, ju äldre bekantskapen blir. Väl brukade vi att gnabbas allt ibland; men, som ni vet, skadar sådant aldrig grand, förutsatt, att man litet smått håller af hvarandra.

Sedan jag suttit väntande omkring en half timmes tid, hörde jag hans steg knarra i trappan, och jag tog emot honom i dörren.

— Nå, doktor? Fastän, välkommen först och sitt ned, sade jag. Länstolen väntar eder der borta, ni brukar ju säga, att ni finner »gammaldags hvila» der.

— Nej, tack! Rapporten får allt lemnas på stående fot. Stackars sjuke N. ligger och väntar. Flere sådana här extra fall, och jag kommer alldeles på efterkälken med

programmet för dagen. Känner ni eder granne, Salamandern? Han tyckes ej ha kunnat leka med eld obränd; det var pocker till fula minnesbetor han fått. Nu har han vrickat ena armen ur led. Jag trodde först, att det var fråga om ett brott; men det är, som sagdt, en vrickning, elak nog, förstås, men det hjälper sig snart, tänker jag. Värre är, att ett refben fått en svår törn.

— Stackars man!

— Han tyckes vara en alldeles ensam fågel på taket. Värdfolket sade, att han skötte sig helt och hållet sjelf; de veta ej annat om honom, än att han är en stilla, beskedlig hyresgäst, och på den grunden se de nu till honom litet. Han får allt en hel del feber; en läskande dryck, en soppa med saft och citron kunde vara bra. Det ställer ni om?

— Ack ja, det gör jag visst, ingenting hellre än det, och hvad annars jag förmår. Hur ser det ut hos honom? Mycket fattigt?

— Åh nej, snygt, hyggligt. Ett rasande vackert fruntimmersporträtt, måladt i olja, hängde öfver hans säng. Det klädde upp hela rummet och väckte dessutom minnen...

— Hvad säger ni? Ett rasande vackert...? Hm... Det hastar kanske med soppan, doktor? Det är nog också bäst, att jag sjelf går in och...

— Tager notis om det der porträttet, menar ni. Jaha, det tål på min ära att ses. Han smålog illparigt. Ni känner honom således, märker jag. Hvad är det för en figur?

— Jo, det skall jag anförtro eder, det är en trubadur.

Doktorn såg på mig undrande, nästan litet nyfiket, och tog ett steg framåt. Hvad vill detta säga? frågade

han. Derpå granskade han uppmärksamt sitt ur och satte ifrån sig sin hatt. En vacker qvinna och en trubadur — bjuder ni på en bit riddartid med dess »glada vetenskap», och tjenstgör ni måhända sjelf i någon »kärleksdomstol»? sade han och tog fatt i länstolens ena arm. Ögonblicket derefter satt han helt makligt tillbakalutad der. Det var nu min tur att småle, också en smula illparigt. Jag kände hans lilla svaghet.

— Jag har nu fått min lilla hämd, doktor, sade jag. Medgif, att ni är lika nyfiken på Salamandern-Trubaduren som jag, och ni sjelf med för öfrigt, på det rasande vackra porträttet. Med afseende på den förre kan jag till en del tillfredsställa eder; hvad det senare beträffar...

— Så ger jag mig hin på, att inom kort så känner ni också hela dess historia och ger eder ingen ro, förrän ni plågat mig till att sitta och lyssna på edra romantiska utläggningar.

— Nej, naturligtvis. Och så gaf jag honom i korthet del af hvad jag sjelf visste om min hjelte; och när jag slutat, utbrast han, i det han reste sig och tog sin hatt:

— Och för detta snicksnack har jag nu suttit här och förslösat en dyrbar tid! Jag tvår emellertid mina händer; följderna drabbe eder talande tunga och förföriska länstol. Koka nu soppan, lägg ut edra nät, utransaka eder nästas hjerta och njurar bäst ni gitter. Jag skuddar stoftet af mina fötter och — tittar väl hit någon gång, när det bär till.

Han lemnade mig, och när jag blifvit ensam och i ro fått öfvertänka alla för och mot med afseende på det tillämnade besöket hos min granne, fann jag naturligtvis de förra vida öfverväga de senare; men jag beslöt att vänta till fram på eftermiddagen. Först ville jag nämligen skicka in soppan och med den en förfrågan, huru den sjuke befann sig, med mera. Detta kunde tjena som en förmed-

lande omständighet emellan honom och mitt besök. Ty huru det var, så fruktade jag, att ett alldeles oförberedt sådant skulle kunna förefalla honom som ett intrång, och jag ville ju dock endast vara en hjälp i nöden och dessutom visa det oskrymtade intresse, jag kände för honom och hans senare lefnadsöden. Inte vill jag neka, att det der porträttet väckte, jag kan säga min undran; och har man först börjat att undra öfver något, så vet ni, huru lätt man förledes till gissningar, och detta är vanskligt, ty gissningarnas fält är så vidsträckt, att man der också lätt får vill.

Soppan tillreddes så läcker, läskande och len som möjligt. Saft af skogshallon och frisk, doftande citron gåfvo den en angenäm smak och färg — ni förstår, jag satte en ära i, att feberdrycken från mitt laboratorium skulle vara den ej minst välgörande — och Stina fick order att skaffa den till sin bestämelse, så snart vår enkla middag hörde till dagens fullgjorda pligter.

En vän, som min höga ålder gjort för mig ousbärlig, är middagsblunden. Jag satte mig i länstolen för att emottaga hans kärkomna besök, och smekta af hans vänliga inflytande, föllö snart mina ögon igen. Godt och lugnt slumrade jag en stund, men vaknade slutligen till vid ett lätt buller; och fastän mina ögon ännu voro slutna, förnam jag, att Stina trädde in.

Man talar om människors olika »ölsinne». Jag undrar, om någon gifvit akt på människors olika sofsinne, det vill säga det sinnelag de visa, när de störas eller väckas upp ur sömnens hvila, synnerligast den alldeles särskilda, ljufviga, som njutes strax efter middagen? Många bli knarriga, retliga och ledsamma, andra åter mildt sorgsna, godmodiga eller fromt dåsiga, alldeles som när drufvans safter stiga smått åt hufvudet. Sjelf har jag alltid tillhört den senare

kategorien: en viss vemodig beskedlighet ligger som en lätt slöja öfver mitt uppvaknande; och så var fallet äfven nu, då Stina kom och störde min ro.

— Herre Gud, frun! sade hon ifrigt, jag tror, det är Trupp ... Tupp ... lu ... Tuppluren!

— Ja men, är det så, Stina, svarade jag stilla och vänligt utan att se upp. Det är en sådan vederqvickelse för mina gamla, trötta ögon.

— Åh kors! Inte tycker jag det är mycket bevändt med den ögonfågeln nu.

— Säg inte det. Den vännen blir mig för hvarje dag kärare, outhärligare; och sjelf har du ju också din lilla svaghet i det fallet.

— Åh, frun, det är så länge sen, och då tyckte jag bara, att han var så...

— Det är ej länge sen, Stina; senast i förgår såg jag dig sitta och nicka så godt som någon.

— Nej, frun, det skall då ingen kunna komma och skylla mig för, det är både synd och skam! Jag sitter ej och nickar åt någon, det vet jag då visst.

— Tag ej illa vid dig för det, kära barn, du som jag är gammal och kan så väl behöfva det.

— Ja, nog är jag gammal alltid, men inte behöfver jag nicka för det, och jag har ej vetat, det var han, förrän jag kom in till honom med soppan. Huru grimasig han än blifvit i ansigtet, kände jag likväl igen honom och lika så basfiolen på väggen.

Jag blef i hast så vaken och pigg som en ärla och skrattade af hjertans grund. Hade det ej varit för den kära respektens skull, är jag säker på, att min Stina riktigt tagit humör. Nu stod hon och såg på mig med ett uttryck af förvåning och sårad värdighet i sitt ärliga ansigte. Den goda, kloka, trogna själen, som hade ett så

fint öra och godt minne för sin matmoders minsta ord, ja, till och med för hennes outtalade önskingar, kunde dock aldrig lära sig rätt uppfatta eller komma i häg ett främmande uttryck. Men då jag visste, att hon var ömtålig i detta fall och ej gerna ville kännas vid slika små misstag, hade jag lärt mig sättet att i kritiska ögonblick öfverskylla dem.

— Tänk så tokigt, Stina! Der står du och talar om vår granne och gamle bekante, Trubaduren, och här sitter jag och tror, att du menar lilla middagsluren! Hvad tycker du väl? Men du förstår, att när man halft sofver, är man ofta helt enfaldig.

Nu blef det Stinas tur att skratta, och hon gjorde det ej mindre hjertligt än jag nyss förut.

— Du har rätt, Stina, fortfor jag, det är verkligen han, jag har känt igen honom allt sedan i våras. Alltid är han ute för motgångar. Vi få nu, du och jag, söka att ställa och styra litet för honom; det är svårt att lida och vara ensam. Men säg mig, huru ditt ärende aflupit, du har varit med soppan, nämde du? Huru finner han sig, och hvad sade han?

— Jag helsade och frågade, som frun sagt. Han svarade ej mycket, utan låg och blundade. Usch, så elden graverat honom, det kunde jag riktigt se! Det var sömmar i ansigtet, röda som fruns sjal och tjocka som snören. »Tack, och helsa så mycket. Det är klent med mig, tror jag», sade han. Så drack han ett par tag af soppan och sade, att den »smakade som necken», och så blundade han igen. Hvad en litet vet sitt öde i denna verlden, det tänkte jag riktigt, när jag såg honom nu och mindes, huru grann han varit!

— Nå, du nämde väl, att jag tänkte se om honom?

— Ja, men det svarade han inte på. Men det gör allt

det samma. Jag har strött sand på gatan längs åt planket, så frun kan gå, när hon vill, lika säkert som på golfvet här.

— Tack, Stina! Du är dig alltid lik, gamla vän!

När jag närmare tänkte på saken, beslöt jag emellertid att uppskjuta mitt besök till nästa dag och skickade endast på aftonen bud för att hos värdinnan efterhöra, om något särskildt behöfdes för den sjuke. Några småsaker nämndes som önskvärda, och jag var glad att kunna bistå honom med dem.

Följande förmiddag vandrade jag, stödd mot Stinas arm, den korta biten in i granngården. Doktor E. hade nyss varit der, sade värdinnan, och funnit den sjuke till och med bättre, än han väntat.

Då jag öppnade dörren och trädde in, kände jag mig litet obeslutsam, huru vida jag skulle genast återropa gammal bekantskap eller ännu allt jemt låtsa, som vore han okänd. Men när jag såg det uttryck af plågsam förlägenhet, som å nyo stämplade hans drag, då hans blickar vändes emot mig, insåg jag, att ju förr vi förstodo hvarandra, desto bättre, åtminstone för hans skull.

— Ni får ej döma mig som påträngande, sade jag vänligt, i det jag trädde fram till hans säng och satte mig ned på den der bredvid stående stolen. Det är under två förutsättningar, som mitt besök hos eder faller sig för mig så naturligt. Den ena är, att ni ej vill neka en åldrig, ensam qvinna tillfredsställelsen att känna sig litet nyttig för någon; den andra, att en så gammal bekantskap eller rättare sagdt vän som jag väl har någon liten rättighet att, då ni behöfver deltagande, få ge det framför dem, som äro främmande. Ty, ser ni, oakadt de sex och tjugu år, som farit fram öfver oss båda, har jag länge sedan känt igen eder, något, som ni kanske ej kan

sanningsenligt bekänna med afseende på mig, som numera är en gumma med snö i sitt hår och tidens många fula krumilurer i sitt anlete.

— Åh, min fru, ni är...

Han sökte efter ord, märkte jag, troligen för att svarfva till någon liten artighet åt mig; och i akt och mening att bespara honom ett så stort besvär, fortfor jag muntert:

— Således äro vi åter, liksom förr i verlden, goda vänner, trogna grannar och mera sådant. Dessutom är ni nu, till följd af det spratt, som halkan spelade eder i går, skyldig och pliktig att ställa eder under mitt och doktors förmynderskap. Vi skola nog förvalta eder helsa så, att ni snart kommer på fötter igen.

— Det är visst eder jag har att tacka för doktor E:s omvårdnad, svarade han och tycktes känna sig något mera fri och obesvärad. Jag vet ej, huru jag skall kunna visa eder min erkänsla...

— Det vet jag och skall lära eder det: genom att blindt öfverlemna edra krämpor åt doktorn och att för öfrigt ha förtroende till mig som hans biträdande hjälpreda.

Han smålog och räckte mig sin hand, men jag märkte det knappast, ty mina blickar hade nu fastnat vid porträttet, som hängde vid sidan om mig på väggen öfver sängen.

Min första tanke var en protest mot doktors uttryck: »rasande vackert». Män ha då intet sundt omdöme, när det gäller qvinnors skönhet, åtminstone uttrycka de sig ofta som ena riktiga vettvillingar, menade jag förtrytsamt inom mig sjelf. Inte ser en »rasande vacker» qvinna så ut. Alldeles motsatsen, skulle jag tro. Detta djupa, klara, lugnt strålande öga; denna mun, mindre förtjusande genom sin form än genom det barnligt goda och ändå vedomodfulla uttryck, som hvilar deröfver; denna fint formade näsa med sina ädelt vidgade och böjda näsborrar:

hade allt detta den minsta skymt af frändskap med hvad som kan kallas eller ge intryck af något »rasande»? Nej, raka motsatsen, doktor E.! Man kan bättre välja sina ord. Ett mera själfvullt och harmoniskt qvinnoansigte såg aldrig hvarken ni eller jag.

Min blick vände ovilkorligt tillbaka till Trubaduren. Hans ögon hade följt mina och hvilade äfven på den unga, sköna bilden framför oss — med hvilket uttryck af kärlek och stolthet, kan jag ej beskrifva. Jag sökte efter likhet emellan dem båda, ty det kunde ju vara en dotter; något annat? Nej, omöjligt! Han såg min oförställda beundran, och han njöt synbarligen deraf. Ett lyckligt leende krusade för ett ögonblick hans läppar, men han sade ej ett ord, utan suckade blott och strök den friska handen upprepade gånger öfver sin höga, ärriga panna, som män bruka, när många tankar trängas derinne.

Aldrig i mitt lif har jag känt mig mera vetgirig. Kunskapens träd på nästans enskilda små angelägenheter vinkar en allestädes här i verlden, och ormen, som besviker, bär man inom sig sjelf. Det är godt att ha ett skydd i »det passande». Tänk, hvad man annars, ännu oftare än som sker, skulle vara ferm att bita i den förbjudna frukten!

Nu bet jag mig sjelf i tungan och qväfde på detta sätt den fråga, som redan ville bana sig väg öfver mina läppar, och på samma gång erinrade jag mig min uraktlåtenhet att ännu ej ha sport honom om hans befinnande.

— Doktor E. var nöjd med eder i dag, hörde jag; huru finner ni eder sjelf?

— Bättre, lugnare och ej så plågad som i går, svarade han. Doktorn är visst en trollkarl, och den sköna soppan, ni så godhetsfullt tillredt, tyckes vara ett verkligt lifselixir; den svalkar behagligt och smakar så väl.

— Det fagnar mig. Vi skola sörja för att nektarn ej tryter. Låt se, ni måste dricka flitigare, så jag får den förnöjelsen att skicka eder förstärkning innan aftonen; annars misstror jag uppriktigheten i edra ord.

— Men jag kan ju ej missbruka eder godhet...

— Nej, naturligtvis; ni skall blott bruka den. Således äro vi ense.

Jag såg mig omkring i det lilla rummet. Det var verkligen både snygt och hyggligt, fastän ytterst tarfligt. I hörnet på fönsterväggen hängde gitarren. Jag tyckte det var, som om den sagt: tack för länge sen.

— Der, sade jag och pekade på instrumentet, återser jag också en gammal bekant, som i eder hand beredt mig mången glad stund, värd att minnas.

— Knappast, svarade han vemodigt, och hans läppar darrade som af undertryckt rörelse.

Efter en stund fortfor han: Den är, liksom jag, gammal och utan ton; tjenstgör numera endast som ett stumt vitne, att det fans en ungdomstid en gång.

— Åh nej, I sjungen båda ännu om den; det hörde jag i våras.

— Men heller aldrig mera sedan. Det var en afton strax efter min ankomst hit igen. Det låg något i sjelfva luften, som påminde om forna dagar, och jag kunde ej motstå lusten att en flygtig stund drömma mig tillbaka till ungdomen igen, sade han sorgset.

— Ni lockade också mig att drömma. Jag såg eder...

— Och jag såg eder, min fru, i fönstret här midt öfver.

— Och funderade kanske liksom jag öfver ödets lek att ännu en gång ha gjort oss till grannar? Men, jag tröttar eder måhända och skall ej dröja längre nu. Tillåt mig ännu en fråga: har ni ingen, som passar upp eder?

— Nej, för mina enkla lefnadsvanor sörjer jag sjelf.

Mina dagliga små förnödenheter, litet färskt bröd och mjölk, hemtar jag i källaren här bortom hörnet; min middag får jag från värdfolket hit upp på mitt rum, och min bädd ger mig bäst hvila, när jag sjelf reder den.

— Ja, men nu under eder sjukdom borde ni ha någon, som egnade eder litet mera omsorg, någon i eder närhet.

— Åh nej, ensamheten är mig kär. Dessutom tittar den beskedliga värdinnan hit upp allt som oftast, och sjelf har ni ju nu gifvit mig ett nytt prof på deltagande och välvilja. Jag hoppas snart komma upp, och med en hand, när denna är den högra, reder jag mig nog för en tid.

Jag tog afsked, och när jag kom i dörren, mötte jag brefbäraren med ett bref i handen. Det bar utländsk poststämpel, såg således helt mystiskt ut, tyckte jag, och ökade ännu vidare de gåtor, jag fått att spekulera öfver.

— Ändtligen! Tack, min vän! hörde jag Trubaduren utropa med glad röst. Vännen-brefbäraren rusade förbi mig utför trappan, der han höll på att alldeles storma ned Stina, som kom för att taga mig om hand under den korta vägen hem.

Ett par dagar derefter förnyade jag mitt besök hos min granne och fann hans förbättring ha gått framåt med stora steg. Dertill låg öfver hela hans personlighet ett uttryck af glädje och lycka, som tycktes mig vara allt för innerligt för att kunna härflyta ensamt från minskad plåga i hans sjuka sida och arm. Ovilkorligt tänkte jag på det hemlighetsfulla brefvet och på de iakttagelser jag förut gjort. Han såg å nyo »salig» ut; men för mina förra, svarta misstankar var han, som ni vet, för alltid rentvådd i oskyldig mjölk, och att den spiritus, som nu kom hans ögon att glänsa så lifligt och hans läppar att le, var af andlig art, det kunde jag ingalunda betvifla, när jag såg honom på nära håll.

Jag hade knapt hunnit mer än helsa, kasta en blick på det hemlighetsfulla porträttet, sätta mig ned och utbyta några ord med sjuklingen om hans synbarligen tillfredsställande tillstånd, då doktor E. trädde in.

— Nå se, här träffar jag min ärade kollega, soppdoktorinnan par excellence! God dag! Vi ha heder af vår patient, icke sant?

— Vi, det vill säga edert eget höga jag, hedersdoktor ex professo, som ni är, här och allestädes, svarade jag, hjertligt skakande hans hand.

— Jag hade verkligen tänkt mig upp till eder i dag, men kan nu slippa eder besvärliga himlastege. Nå, min herr konvalescent, intet att klaga öfver, märker jag? Ni ser ut, som sig bör, när man uppvaktas af en representant af mensklighetens bättre hälft: ni är mild som en morgonmjölk och putsad och blank utan och innan som ett söndagsbarn.

— Jag känner mig så väl, svarade Trubaduren och log, i det han räckte doktorn sin hand, och — så lycklig, tillade han dröjande.

— Ja, det tror jag, det! Der hör ni, fru * *, kan man svara ridderligare?

— Nej, det är ett erkännande åt eder konst, med hvilket ni bör vara nöjd, store Eskulap, svarade jag afvisande. Jag skall säga, doktorn skämtade ibland litet pojkaktigt, så der likt och olik, med gammal och ung, och för slikt ser man sig vid min ålder ej gerna vara föremål.

Han såg på mig. Hitintill, men icke vidare, mumlade han småmysande. Derpå vände han sig till sin patient och sade, i det han drog upp några tidningar ur sin rockficka: Här är den lektyr, om hvilken ni bedt mig. Mycket af intresse är der ej, men är det endast fråga om att fylla tiden, så fins der det, som går på både längd och bredd.

Under det han talade, höll han blicken fäst på porträttet öfver sängen, och ett underligt, vemodfullt uttryck, som jag aldrig förr sett i hans ansigte, hvilade nu deröfver.

Trubaduren tog tidningarna med en viss ifver, men hejdade sig och suckade.

— Glutta ni i tidningarna, fortfor doktorn, som märkte hans oro. Jag språkar en stund med vår gemensamma väninna här . . . eller, tillade han mera för sig sjelf, drömer en stund om igen ett och annat kapitel ur min ungdomssaga. Och dermed fortfor han att betrakta porträttet som förut.

Jag följde hans exempel, inom mig undrande, huru jag skulle komma ut ur den labyrinth af gåtfulla omständigheter, i hvilken jag nu befann mig.

— Nå, utbrast han plötsligt med dämpad röst, hvad har ni gjort för rön? Hvad känner ni om detta?

— Inga rön, svarade jag, och »om detta» intet annat än det samma som ni: att det är beundransvärdt, men alldeles icke »rasande».

— Inte det?

— Nej.

— Hm, »inga rön». Ni är således mindre skicklig för att vara fruntimmer, än jag trodde.

— Och ni likaledes mera nyfiken för att vara man, än jag visste.

Tystnad för en stund. Trubaduren vände på tidningsbladen, och doktorn satt i ro och drömde. För att säga något frågade jag slutligen:

— Har ni, doktor E., som är en sådan musikvurm och känner till alla stjernorna på tonkonstens himmel, sett, att en ny sådan uppgått, som tyckes komma att öfverstråla alla andra?

— Ja; och dertill är hon en landsmaninna, fastän nam-

net ej klingar synnerligen svenskt: Felicia Bentonati. Hon alldeles förrycker de granntyckta parisarne; det vill säga något, det, svarade han. Hennes debut på italienska operan har varit en verklig succès pyramidale. Röst och apparition lika förtjusande och en dramatisk förmåga af första rang.

— Står det här? frågade Trubaduren sakta med darande röst.

— Jaha, se här, sade doktorn och bläddrade i bladen; låt se, här är det: Lysande debut af en svensk sångerska i utlandet. Felicia Bentonati är namnet på den unga...

— Får jag läsa sjelf? bad Trubaduren och tog i tidningen med skälfvande hand.

— Gerna det, svarade doktorn och stirrade, liksom jag, förvånad på den upprörde mannen framför oss.

Han tycktes snart alldeles ha glömt, att vi funnos till. Hans läppar framhvisade sakta de ord han läste, under det tårar småningom började tillra utför hans kinder. Slutligen bröt den qväfda sinnesrörelsen ut i höga snyftningar, och han gömde sitt ansigte i hufvudkudden.

Då han åter såg upp, riktigt strålade han af glädje, och hans blickar sökte bilden, som hängde vid hans sida.

— Kan det vara hon? tänkte jag plötsligt, och samma tanke läste jag i doktor E:s uppmärksamma öga.

— Förlåt mig, sade Trubaduren och såg bedjande på oss; gerna ville jag vara ensam nu. En annan gång, om I så önsken, vill jag förklara mitt barnsliga beteende. Misstyck ej, haf öfverseende...

— Ni behöfver ej någons öfverseende, min vän, men ni behöfver ro. Farväl för i dag, sade doktorn; och sedan äfven jag tagit afsked, lemnade vi honom allena med sin glädje och sin hemlighet.

— Nu, sade doktorn, då vi hunnit ned på gatan, har ni fått knuten riktigt i eder hand och löser den nog con amore. Det är just det trassligt mångfaldiga och konstiga i slika härfvor, som är så lockande för eder, qvinnor. Farväl!

— Ja, det är det. Men lyckas ej jag, så vet jag, hvar jag skall finna min store Alexander. Farväl!

Det var en dag i skymningsstunden. En vänlig brasa kastade sitt sken öfver föremålen i Trubadurens boning, der han nu hvilade påklädd i sin soffa med samma uttryck af glädje och lycka, som senaste tiden likt ett solsken legat utbreddt öfver hans drag. Jag satt i en korgstol nära brasan och lyssnade, när han, med blicken drömmande fäst på den flammande elden, sålunda klädde sitt förflutna lif i ord:

— Det är med så mycken hjertats vänlighet, som ni har uttryckt eder önskan, att jag ej bör tveka att göra mig sjelf till föremål för eder uppmärksamhet en stund; på edert intresse har ni både nu och fordom gifvit mig månget oskattbart prof. Väl manar jag ej gerna fram förra, länge sedan flyddå tider; men — må ske, må de komma ännu en gång och sedan för alltid slutas inne i sin gömma.

Ni, som länge lefvat och lärt af egen och andras erfarenhet, ni vet, att det stundom inträffar vändpunkter i en människas inre lif, då det ledes in i nya riktningar, på nya banor, och att detta snarast eger rum, när de känslor, sträfvanden och förhoppningar, af hvilka hon förut beherskats och som dittills bestämt hennes utveckling, ligga framför henne ohjelpigt krossade och tillintetgjorda.

Den der aftonen — ni vet, hvilken jag menar — blef för mig en sådan vändpunkt. Jag visste ej förr än då,

huru djupt jag älskade henne, som försmädde mig; jag visste ej heller, huru hårdt jag varit bunden i själfkärlekens och fåfångans garn. Nej, icke förr än då, när jag vanställd, plågad och hopplös såg mig beröfvad äfven de bräckliga, yttre företräden, i hvilka jag tanklöst trodde mig ega ett värde, en styrka, som skulle göra mig verlden så lätt. Jag ser nu mer än väl, huru de i själfva verket utgjorde just min svaghet.

Hon hade rätt: »tryckfelen» öfverflödade. Ack, under plågans och förtviflans långa timmar natt och dag vände jag rastlöst bladen i mitt inres bok och läste korrektur så, som jag aldrig förr gjort det! Det kom en tid, då mörker föll in öfver min själ, och jag höll på att gå förlorad deri. Jag led och kämpade, och när jag återkom till klarhet igen, var mycket ändradt, rättadt och struket: det fans i inre mening en ny, förbättrad upplaga af mig sjelf.

Och min yttre bana, hvartåt låg den nu? Föga hade jag ditills med allvar och kraft egnat mig åt den; tiden hade jag blott allt för lättsinnigt låtit förgå, obekymrad om, huru litet jag sådde och skördade i ungdomsårens sommar. Jag vet, att hennes kärlek äfven skulle ha åstadkommit en vändpunkt i mitt lif; dock, detta är drömmar, länge sedan skingrade, ej att tala om nu.

Hvad återstod för mig? Hvart skulle jag vända mig, nedbruten, som jag var, till själ och kropp? Hvilken väg skulle jag gå, der den ringa kraft, som stod mig åter, kunde finna ett mål? Hvar fans den undangömda vrå, der jag kunde lefva obemärkt och glömd utan att vara till skrämsel eller hånlöje för andra, och der ej nya förödmjukelser och nya sår ständigt skulle drabba mig? Ack, fåfängt är att söka tydliggöra eller beskrifva den ömtålighet, som i allt detta beherskade mig! Det var den, som

till en tid stälde mig på gränsen af vanvett; ty, ser ni, djupast var jag träffad i min svaghet, och verlden skulle nu blifva mig så tung, så tung.

Mitt lilla fädernearf var i det närmaste förtärdt. Tanken att möjligen bli erbjuden hjälp från det håll, hvarifrån jag minst af alla kunde emottaga den, bragte mitt blod i feberglöd och kom min länge närda längtan att slippa undan från allt, som påminde om hvad som varit, hvad som ännu var, att öfvergå till ett brinnande, fullmoget beslut, från hvilket intet på jorden skulle kunnat vända mitt upprörda sinne. Väl var jag ännu så svag, att jag äfventyrade det enda jag egde kvar: mitt sorgliga, förödda lif; men på min viljas framgång i detta fall berodde allt. Det måste ske, jag måste bort, eller — jag kände det så visst — skulle jag andligen död komma att lefvande begravas i ett dårhus.

Med hjälp af en tillgifven vän verkstälde jag mitt beslut, och som en förskjuten, en förbannad smög jag härifrån. Under en tid vistades jag i den bygd, der min vaggera stätt, hos min barndoms trogna vårdarinna, min amma, och med hennes bistånd höll jag mig dold för alla efterforskningar; och under hennes vård började mina hårdt nedsatta krafter så småningom att återvända. Men jag hade ingen ro. Från denna tillflykt skref jag till den enda släkting, jag visste mig ega, min faders syster, skildrade min olyckliga ställning och bad om en tids hvila i hennes aflägsna hem. Hennes svar var kärft och kantigt, men jag tyckte mig dock läsa emellan raderna en bättre välkomst, än sjelfva orden inneburo; och när våren kommit, stälde jag min färd till den nordligare trakt, der hon lefde ensam och skild från verlden i ett litet enkelt landthus, nära en större stad vid kusten. Hon var en äldre, ogift

qvinna, egen i sina vanor och med en sträf yta; men hennes hjerta var ömt och godt, mer än de flestas.

I sin ungdom besviken af den man hon älskade, hade hon misstro till allt hvad män hette; och det var endast pligtkänsla och tillgifvenhet för min fars minne, som nu förmådde henne att öppna sitt hem för hans son. Jag fann dock hos henne just hvad jag mest hade af nöden: medlidande och fördrag med mitt sjukliga sinne samt der-till en verksamhet, som helande och stärkande inverkade på detta senare.

Hennes lilla boning och ett den samma omgifvande större jordstycke voro henne mot en ringa afgift på lifstidsarrende förlånade från ett greffligt gods, der hennes far under många år varit en trogen förvaltare. Jorden använde hon endast till trädgårdsodling och skötte den utslutande med qvinliga biträden. I den närbelägna staden hade »mamsell Jeanna på Torpås» en god marknad för sina välkända produkter; och så vidt man visste, var hon ekonomiskt oberoende och välbehållen.

Tiden skulle blifvit min värste fiende, ty min syn tålde ännu ingen ansträngning, om ej min faster förstätt att rycka mig från mig sjelf och intressera mig för den selsättning, som nu upptog henne under dagens alla stunder. Hon tålde ej, att jag klagade. Då hette det: Gnäll inte, pojke, utan tacka i stället din Gud, att han lät dig behålla synen och ett par arbetsföra armar. Med en spade kan du pröfva, hvad de senare duga till, och öfva ditt styfva ben; och dina ögon kan du stärka med att se, huru allting gror, växer och skjuter på i trädgården.

Det gick trögt i början med mitt ovanliga arbete, men småningom fann jag tillfredsställelse deri. Snart sköter du dig så bra som ett fruntimmer, sade faster Jeanna uppmuntrande, der hon i spetsen för en trupp äldre och

yngre qvinnor af traktens fattiga befolkning, tystlåten och bestämd, ordnade allt, sådde och satte, rensade och vattnade grönsakssängar och blomsterrabatter.

Denna tid af afskildhet och ett stärkande lif med måttligt kroppsarbete i fria luften blef för mig en sann välsignelse. Blomsterverlden är en vänlig verld. Jag lärde att för många små fröjder der skjuta undan de förut oupphörligt gnagande tankarna på min egen olycka och genom månget hopp, fäst vid en plantas lif, en blommas fågring, mildra smärtan öfver mitt eget lufs svikna förhoppningar och göra mitt sinne tillgängligt för de vexlande, milda intryck, som denna oskyldiga verld gaf mig.

Hösten och vintern emotsåg jag med ängslan, ty med hvad skulle jag då hålla mig uppe? Den kraftfulla ande, under hvars inflytande jag nu stod, visste likväl råd därför.

— Annars köper jag min ved sågad och huggen, sade hon; nu kan du så smått roa dig med att ställa om den saken. Och så började jag öfva mig i en vedsågares pligter. Äfven detta tog emot den första tiden, men sant är, att »man vänjer sig vid allt». På vintern knöt jag nät till skydd för sådden om våren, under det faster och hennes trotjenarinna snurrade sina spinnrockar i kapp; och hvarje afton, när brasan flammade i spiseln, lade hon gitarren i mitt knä och bad mig sjunga — »blott inga kärleksvisor».

Jag mins, att första gången, hon satte instrumentet i min hand, brast jag ut i gråt. Jag hade ej rört dess strängar, ej sjungit en ton, sedan min lyckas sol gick ned. Men jag öfvervann mig sjelf och var sedan glad öfver att å nyo ha blifvit väckt till tanke på den gåfva, hvarmed naturen utrustat mig.

Som sagdt, det lif jag förde hade stärkt mig till kropp och själ. Det kunde och borde dock ej tillfredsställa mig

i längden, och jag tärdes ofta af längtan efter något annat. En sjelfständig, om än aldrig så tarflig ställning, hvar skulle jag väl söka den? Så frågade jag mig med oro och började på nytt grubbla öfver, att ingenstädes skulle finnas plats för en sådan vanställd, onyttig figur som jag.

Redan tidigt följande året var min syn så förbättrad, att jag utan fara kunde börja syselsätta mig med litet studier; och jag valde nu dem, åt hvilka min håg och mina anlag alltid legat: de musikaliska, fast besluten att, om möjligt, genom dem söka tillvinna mig en anspråkslös bergning. Att jag någonsin tänkt bereda mig för den presterliga banan, berodde ensamt på min fars önskan; sjelf hade jag aldrig känt kallelse dertill och tyckte mig nu med skäl vara för alltid utestängd derifrån.

Ännu en sommar tillbragte jag på det lugna Torpås. Men när hösten kom, blef den gnagande oron i mitt inre allt djupare, och då jag en dag läste i den närbelägna stadens tidning, att orkester- och sånganförrarplatsen vid en der gästande ansedd teatertrupp genom dödsfall plötsligt blifvit ledig, beslöt jag ögonblickligen att anmäla mig som sökande. Der kunde jag ju passa. Med ryggen vänd åt den stora, ständigt vexlande publiken skulle jag helt visst af ingen på scenen röna någon sårande uppmärksamhet; ty der är man van att se och genom konstens medel framställa det fulas mask lika ofta som det skönas.

— Gör som dig lyster, svarade min faster helt kort, då jag meddelade henne min afsigt.

Jag instälde mig hos teaterdirektören, blef antagen på prof, ty någon rekommendation hade jag ej att framvisa, och då den första under min ledning inöfvade sångpjesen gått öfver scenen, fick jag fast anställning med en för mina anspråk mer än tillräcklig aflöning.

Med djup rörelse skildes jag från den goda gamla, som så kärleksfullt stödt mig, då jag bäst behöfde det och så klokt vetat att välja läkemedlen för mitt sjuka sinne. Jag tackade henne af hela mitt hjerta och fick till svar en tår i hennes öga och ett sakta uttaladt: »det blir tomt».

Jag kommer nu till ett nytt skede af mitt lif, men jag ser, att brasan är snart nedbrunnen. Jag är för omständlig och tröttar eder måhända?

— Nej, helt visst icke, svarade jag. Jag lägger till ännu några träd att belysa detta nya skede.

Han nickade småleende och fortfor:

— Min verksamhet gaf mig all den tillfredsställelse jag kunde vänta, och af lifvet för öfrigt begärde jag numera ej mycket. Omgifven af många olikartade och stridiga element, hade jag ej alltid så lätt att hålla harmonien vid makt; men jag lyckades åtminstone så pass, att dissonanserna stannade emellan kulisserna.

Så förgingo ett par tre år.

Helt säkert skulle jag likväl mången gång haft svårt att komma till rätta med de besvärligheter, som stälde sig i min väg, och af hvilka mitt eget, stundom rätt svårt återkommande tungsinne ej var det minsta, om ej under denna tid ett nytt innehåll blifvit lagdt i mitt glädjetomma lif, ett nytt flöde från en förut obekant känsloverld blifvit der injutet; det kom från en ren barnasjäl.

En fyraårig, vek och öm liten flicka var hon, sina föräldrars enda skatt och hela truppens älskling.

— Du är lik min guttaperkaman, sade hon första gången hon såg mig, i det hon förtroendefullt smög sin lilla fina hand i min; och snart blef jag för denna lilla hand böjlig och lätthandterlig som den lekboll, vid hvilken hon liknat mig.

Barnets vänskap tillförde mig äfven föräldrarnes, ett

konstnärspår, som väl förtjent att pryda en större scen. Men en bruten helsa tillstädjer inga storhetsdrömmar, och båda buro de inom sig den vissheten, att lifvets rol snart skulle vara utspelad.

Det var endast sällan, som William Y. vid den tiden uppträdde på scenen. Sin nödtorft och en mindre ansträngande verksamhet fann han på en annan kant af det dramatiska området: han tjenstgjorde som öfversättare och bearbetare och var som sådan högt skattad af både trupp och publik. Det hände ibland, att vi derigenom kommo att arbeta gemensamt, i det jag gaf tonernas drägt åt hans lätta, lekande kupletter eller någon vemodsfull romans. Och så blefvo vi småningom slutna till hvarandra i tillitsfull vänskap.

Hans maka — hennes namn har ni nog hört nämnas förut; ty det fans en tid, då hela världen talade om Amanda G., aktrisen, om hennes skönhet och talang, och visste, att sjelfva afund- och tadelsjukan ej lyckats sätta den minsta fläck på hennes rykte...

— Och detta oakadt all ospard möda, afbröt en röst. Det var doktor E., som hade öppnat dörren och trädt in utan buller; åtminstone var det ohörbart för både berättaren och den intresserade lyssnerskan.

— Fortsätt, sade doktorn. Jag kommer just i rätta ögonblicket och är både ett vitne från den tid, om hvilken ni talar, och en bråkdelen af den hela verlden, som lofsjöng Amanda G:s skönhet och talang. Jag visste det ju, fortfarande han, i det han vände sig till mig, böjde sig öfver elden och värmdes sina händer; jag visste det ju. Snart, min fru, löper den sista tråden i härfvan fri och ledig ut ur eder redande hand.

— Ja, den gör så, till eder tjänst, svarade jag. Doktorn satte sig, och Trubaduren återtog sin berättelse:

— Redan vid sitt första uppträdande som en ännu helt ung flicka väckte Amanda G. en storm af förtjusning och förblef från den dagen intill sin sista stund publikens förklarade gunstling. Jag har sett henne på nära håll, och hon var pris värd, ej som skådespelerska allenast, utan äfven som qvinna.

Man har gjort till en trosartikel, att i den lilla verld, som rymmes inom Talias tempel, inga qvinliga dygder kunna få något varaktigt rotfäste, emedan lättsinnets förödande vinddrag ständigt blåser emellan kulisserna och förstör all god grodd. Man kastar därför gerna fördomarnas och tviflets förhatliga skugga öfver prestinnorna der. Ack, emellan kulisserna i den stora, så kallade fina verlden brusa lidelsernas stormar, och lättsinnet dansar fram mången gång för öppen ridå! Hvad mer? Man ser det utan fördom, man faller ingen dom, när blott det, som de på sin väg härja och föröda, döljes under en tvifvelaktig anständighets förvillande sken.

Hon var väl omkring ett par och tjugu år, då hon blef föremål för en liflig ung mans passionerade böjelse, och hon gaf honom sitt hela hjerta i utbyte. Han var af god familj och hade egnat sig åt vetenskapliga studier; men sedan han lärt känna, beundra och älska Amanda, drogs han med oemotståndlig håg från studerkammarens lugna framtidsdrömmar till det närvarandes bedårande verklighet. Och då han trodde sig snarast hinna målet för sin högsta önskan, ett lif vid hennes sida, genom att följa henne på konstens bana, beslöt han att erbjuda henne hjerta och hand, lemna allt, som förut syntts honom eftersträfvansvärdt, och göra skådespelarens yrke till sitt.

Fäfånga voro fränders och vänners föreställningar, fäfånga äfven Amandas böner att ej genom ett öfveriladt steg, som han en gång, kanske för sent, skulle ångra,

bringa henne offret af en löftesrik framtid. Sjelf ville hon vid den samma fästa sitt bästa hopp och glad bida deras kärleks och trohets segerdag. Men envist slöt han sitt öra till för allt annat än passionens röst.

I sin förtviflan öfver sin sons, som hon tyckte, vanvettiga kärlek uppsökte hans moder Amanda. Fördomen mot aktrisen kämpade med den beundran och aktning, som den sköna och älskvärda qvinnan ingaf, men ville ej låta sig öfvervinnas och kräfde å sin sida offret af hennes framtida lycka.

Ni kan nog gissa till upplösningen på denna sorgliga förveckling. Amandas ädla hjerta gaf blödande det begärda offret. Hon flydde den man hon älskade och reste kort derpå en öfverstiglig mur emellan sig sjelf och honom genom att bli en annans maka.

Den unge mannen — jag vet ej annat om honom, än att, när den första känslostormen var öfver, han återvände till lugnet i studerkammaren och fortsatte sina afbrutna framtidsdrömmar. Måhända dömde han henne trolös och glömde kanske sedan lätt nog...

— Åh nej, jag kände honom, han glömde lika litet, som han dömde, afbröt doktorn stilla och lutade sitt hufvud i handen. Af det sorgsna och förunderligt blida uttrycket i hans upprörda ansigte började jag nu förstå honom och hvad han menat med kapitlet ur sin ungdomssaga.

Trubaduren gjorde ett uppehåll och såg forskande på doktorn; men när intet vidare blef sagdt, fortsatte han:

— Lyckades hon att bryta med sina minnen, bröts hon dock sjelf med det samma. Som jag förut nämt, blef jag deras vän och barnets. Amanda hade då sju år varit William Y:s maka, och fem år hade den lilla Felicia knutit ömhetens band allt starkare till emellan henne och den

man, mot hvars kärlek hon först trodde sig ej ha annat att gifva än ett krossadt hjerta. Jag såg henne som maka och moder; och jag vet, att på scenen och utom den samma hade det qvinligt ädla och goda alltid i henne en värdig tolk.

Jag sade det nyss — för båda skulle lifvets rol snart vara utspelad. Den blef det för honom först. Några dagar blott led han; och innan han gick bort, gaf han mig i vår vänskaps namn pligten att skydda och stödja dem han efterlemnade.

Amandas saknad var innerlig och djup; men länge skulle hon ej vänta på återföreningen. På scenen, der man lika träget arbetar för bröd som någon annanstädes i världen, är föga tid eller rum för den enskilda sorgen, snarare mindre. Oaktadt sina svaga, mer och mer svigtande krafter unnade sig därför Amanda endast en kort hvila, innan hon åter uppträdde, efter den förlust hon gjort.

En afton var teatersalongen i G., der vi då gästade, till trängsel fylld; ty hon skulle som recettagerska gifva en af sina mest glänsande roller. Huru skön hon var, huru härligt hon spelade, glömmes helt visst aldrig någon, som var vitne till denna hennes nya och sista triumf. En storm af handklappningar och bravorop ljöd genom salongen, under det ridån långsamt gled ned efter den sista framropningen, och med flämtande andedrägt, blixtrande ögon och famnen full af doftande buketter stod hon länge kvar, liksom lyssnande till den bortdöende hyllningen. Plötsligt öppnades hennes armar, och händerna slöto sig krampaktigt mot bröstet. Jag såg henne vackla, och då jag skyndade fram, forsade en klar blodström öfver hennes bleknande läppar, och hon dignade sanslös ned på den blomsterhöljda tiljan.

Jag bar henne bort, hastade efter läkare och vakade sedan vid hennes bädd till det sista. Sedan hon åter-

kommit till sans, försökte hon förgäfvnes att tala. Hvarje bemödande att yttra det minsta ord framkallade en våldsam hostattack, som färgade hennes läppar med blod. Jag såg en outhärlig ångest i hennes blick, som ständigt sökte den gråtande flickan vid hennes sida; och då jag gissade orsaken till denna oro och visste med mig sjelf, hvad jag ville, slöt jag barnet ömt i mina armar och sade: Denna skatt ger ni mig ju till arf och eget? Jag svär eder att vaka öfver och skydda henne, att sträfva och lefva för henne, att omhulda och älska henne som det dyrbaraste, lifvet ännu gaf mig. Ni och William kunnen lita på mig. Ett mildt och lyckligt leende kom nu i orons ställe, det dröjde allt jemt qvar de dagar, hon fortfor att andas, och det låg som ett solljus öfver hennes drag, äfven sedan de stelnat i döden.

Han tystnade på nytt och stirrade tankfull in i elden, under det ett uttryck af vemod, att ej säga smärta, smög öfver hans ansigte. Så satt han tyst försjunken i sig sjelf en stund, tills plötsligt bränderna föllo samman och sände ut några sprakande gnistor emellan den allt mattare flämtande lågan. Då spratt han upp ur sina tankar och strök med handen öfver ögonen, liksom för att aflägsna någon sorglig syn.

— Tiden lider, ser jag, och jag glömmet nuet för det, som är förflutet, sade han. De lida också mot sitt slut, mina minnen; men krönt med framgång strålar nu skönt mitt hopp. Han blickade mot porträttet och fortfor:

— En älsklig och god liten flicka var hon, sin moders afbild. Vi hade nu blott hvarandra i verlden, hon och jag. Hon fylde mitt lif med en förut aldrig anad lycka: den att lefva och arbeta för en annan, och jag gaf henne i utbyte hvad af glädje min ömhet mäktade gifva. Måhända skulle hon allt för mycket ha lidit men af att sakna

den qvinliga vårdens förutseende omtanke och mjuka handgrepp, om ej truppens »garderobsfru», ett äldre, redbart fruntimmer, varit mig till hjälp, der min goda vilja ej rådde på min oerfarenhet och min sträfva hand. Likväl lärde jag mig många små konster, som annars höra qvinnor till, och ej tror jag, att de, förvärfvade så i kärlekens tjänst, nedsätta någon mans värde. Mig gjorde de lycklig, ty de bidrogo att sluta barnet allt närmare till mig i förtroende och kärlek, och ej kan jag beskrifva den nya, rika verld, som öppnade sig för mig, när jag, med hennes knubbiga små armar slingrade om min hals och hennes fina kind tillitsfullt tryckt intill mitt härjade, ärriga anlete, undrande lyssnade till hennes ljufva joller.

Redan tidigt förmärktes, att hon var utrustad med den rikaste musikaliska begåfning. Under sångrepetitionerna, till hvilka hon alltid var mig följaktig, hördes ofta hennes spåda stämma med klockrena toner snabbt och säkert återgifva ett och annat af de partier, som voro under inöfning, och aldrig var hon lyckligare, än då hon fick sitta i skymningsstunden, knäppa på gitarren och sakta smågnola någon barnslig älsklingssång.

Så lefde vi med hvarandra några lugna år, de lyckligaste jag har att minnas. Men det kom en tid, då vi borde skiljas. Ty för att en gång kunna utveckla all den skönhet, naturen nedlagt inom henne, fordrade den unga plantan bättre näring och rikare solljus, än ensamt jag förmådde gifva. Genom små umbäranden för egen del — jag nämner dessa endast som förklarande omständighet — hoppades jag att småningom kunna bereda henne tillfälle att utveckla sina härliga anlag; och min första omsorg borde då blifva att söka förskaffa henne ett godt hem att trygga sig vid under den tid, hon fullbordade sin uppfostran.

Tanken på en skilsmässa tycktes likväl vara för henne

lika smärtande som för mig sjelf; och jag vet ej, huru jag skulle kommit till rätta med mina planer, om ej en händelse då inträffat, som, ehuru sorglig i sig sjelf, för oss jemnade alla svårigheter. Det var min goda gamla fasters död. Genom hennes testamente insatt till arfving af hvad hon efterlemnade, nämligen hennes lilla bo och tolf tusen kronor i reda penningar, såg jag mig i stånd att fullfölja den plan, som ofta föresväfvat mig såsom den önskvärdaste, men för hvilken jag dittills ej sett någon möjlighet: den att följa Felicia till hufvudstaden, inackordera henne i någon ansedd pension och för egen del söka min utkomst, huru och hvar helst jag kunde finna den, blott jag fick vara i hennes närhet. Räntan af min fasters kapital skulle nämligen afses för hennes närmaste uppfostran; kapitalet sjelft borde först anlitas, i fall de löften om konstnärlig kallelse, som barnet gifvit, hölles af den unga qvinnan.

Året derpå lemnade jag den plats jag hade och satte min nyss nämnda plan i verkställighet. Jag lät Felicia tro, att vi egde rikedom, och i tysthet arbetade jag för mitt bröd som sånglärare, som notskrifvare och sist som violoncellist i kungliga teaterns kapell. Under tiden utvecklade hon sig till en skön och älsklig ung qvinna, hvars härliga stämma, utbildad under skickliga lärare, snart väckte uppseende och ingaf förhoppningar om en lysande framtid på den bana, dit hennes själ trädde — konstens.

Sedan några år har hon studerat i Italien, i Paris, och det är der Felicia Bentonati — hon har antagit detta senare namn efter sin italienske mästare — nu, som ni nyss sade, lyser som en strålande stjärna på konstens himmel. Om sin framgång yttrar hon sig sjelf förbehållsamt, anspråkslös, som hon är; och därför tackar jag eder, doktor E., som beredt mig tillfälle att se den genom allmänna

meningens ögon. Hon har sin moders dramatiska talang, och denna, i förening med hennes sköna stämma och yttre fägring, har skaffat henne ett lysande engagement. Framtiden ligger nu framför henne i ljus.

Detta är historien om originalet till den bild ni ser der, slutade han och lyfte handen, beledsagad af en kärleksfull blick, mot porträttet.

— Och ni sjelf? frågade jag. Eder egen historia är ännu ej slut.

— Hvad mera om mig sjelf? Här, der jag tillbragt mina ungdomsår, har jag hamnat till sist, jag vet ej rätt hvarför. Kanske för gamla minnens skull, kanske för det väglängden emellan mig och henne tyckes mig kortare här. Min förra syselsättning har jag lemnat; mitt öra är ej mera det samma som förr, och dessutom behöfver jag ro. Hon vet intet om min ställning nu, och mitt svek emot henne der vid lag tynger ej mitt sinne; nej, jag är nöjd. Under det min hand mekaniskt renskrifver de torra protokoll, med hvilka min vän, härads-höfding G., förser mig — bassångaren, ni mins nog honom, min fru? — dväljes min själ i andra rymder. Jag känner ett par mjuka barnarmar om min hals, jag hör den lillas ljufva joller, jag ser den rena, jungfruliga blicken i ett djupblått strålände öga, jag hör hennes sköna stämmas klara tonfall klinga för mitt öra, jag följer henne på hennes triumftåg i konstens verld, och — jag är lycklig. Hon säger sin enda längtan vara, att vi åter skola lefva tillsammans, hon ber mig komma, men jag låter henne tro, att jag ej utan uppoffring kan lemna min syselsättning här. Ej passar jag bredvid henne, ej skall jag som en skugga falla öfver hennes ljusa dag, ack nej!

Det är sålunda tvenne varelser, som utöfvat ett afgörande inflytande på mitt lif: den qvinna, jag älskade och

som ej blef min; det barn, jag fostrade och som ej var mitt. Det är för det goda, de båda gjort mig, som jag vågar hoppas, att domen skall falla mild öfver mitt lifs errata, när de en gång föras till boks deruppe.

Han tystnade.

— »Bakvändt, det vet Gud,» hviskade jag och räckte honom rörd min hand.

Doktorn gick tyst vid min sida den lilla vägen till mitt hem.

— Stig på, sade han kort, då jag stannade vid trappan för att bjuda honom farväl. Jag får väl se till, att ni kommer helbregda upp i edert luftkastell.

— Det är ädelt tänkt och taladt, svarade jag. Handla nu också i stil dermed, kom upp och språka en stund vid en kopp te.

— Jag känner till edra »stunder», de växa till små iverigheter, men får gå.

— Äro de så långdragna? Ni är ej artig, doktor, men »får gå» för det också.

Doktorn pustade och smågrälade öfver trapporna.

— Tålmod, doktor E.! Härnäst jag ger anledning till strid emellan eder och »liemannen», skall, så hoppas jag åtminstone, kampen stå i bottenvåningen. Jag flyttar ned i vår.

— Fägnar mig. Ni borde för länge sedan ha lemnat de högre regionerna.

Vi hunno helbregda upp. Vi stego in. Jag ringde efter lampan och gaf Stina mina order och förtroenden med afseende på ett värdigt firande af den ärade tegästen.

Han hade satt sig i sin favoritstol och tummade tyst på sin stora urkedja, under det han envist höll blicken fäst på

lampkupan. Föranledda af Trubadurens berättelse, genomkorsade många tankar och planer mitt hufvud, men jag kände mig ej böjd att bringa dem till tals just då och sökte därför efter något annat ämne.

Plötsligt utbrast doktorn: Tänker ni ej på att spela försyn?

Läste han i mitt innersta? Det förtjenade en motsägelse.

— Nej, jag är ej så oförsynt, genmälde jag.

— Det hör ju annars till edert yrke.

— Nu är ni för svår! Hör oförsynthet till mitt yrke?

— Märk: jag fullföljde min egen tankegång, ej eder.

Ämnar ni ej skrifva till den unga qvinnan, menar jag?

— Och jag menar, att ni tillskrifver mig väl mycken häg att blanda mig i andras angelägenheter.

— Här vore det likväl på sin plats. Han förtjenar det, stackars karl!

— Åh, tycker ni? Hör, doktor, tror ni ej, att han, från världens synpunkt sedt, bör betraktas som en s. k. »förolyckad människa»?

— Världens synpunkt ger jag ej mycket för. Se honom från eder egen. Tror ni, han blifvit mera »lyckad» som prest?

— Hvem vet?

— Jag frågar, hvad ni tror, och så svarar ni »hvem vet!»

— Ja, det är så bekvämt. Bry eder ej om min trosbekännelse för öfrigt. Jag är i alla fall mindre fritänkare än ni. Återvänd hellre till mitt yrke. Det är väl således bäst att bli vid sin läst.

— Nä, ändtligen äro vi på det klara! Men han bör aldrig få någon aning om eder som en deus ex machina.

— Nej, ingen aning, förstås.

Vi lade råd, drucko vårt te och pratade raskt undan en

liten evighet, innan vi skildes åt, som vanligt i godt förstånd med hvarandra.

Det förflyt en liten tid. Trubaduren var återstæld, och han gick nu ej endast förbi min boning, han sägs emellanåt derinom som vän och gäst. Det riktigt kostade på att ej få visa honom det bref, jag erhöll från hans fosterdotter till svar på mitt; det var så älskligt, så ädelt, så fullt af kärlek till honom, som hon var skyldig allt utom lifvet. Men hemligheten fick ej förrådas.

Den dag jag väntade inföll snart, den dag, då han kom och sade mig, att han måste resa.

— Hon skrifver, att hon behöfver mig till skydd, till hjälp, sade han upprörd och brådskande. Hon besvär mig att komma, att ej öfvergifva henne nu, då hon mer än någonsin är i behof af mitt bistånd, och kanske hon har rätt. Jag öfvergifva henne! Ack, hvad begär jag väl bättre än att bistå henne, att lefva för henne! Du är så nödvändig för mig, fosterfader, säger hon. Du måste bli min homme d'affaire, mitt stöd i så mycket, der främmande intet stöd kunna gifva. Och dessutom, mitt hjerta ropar efter dig, kan du motstå dess röst? — Nej barn, jag motstår ej, jag kommer. Ni förstår ju, min fru, att jag ej bör tveka?

— Att tveka, att ej gå, när hon så kallar eder, vore en synd, sade jag. Tänk på alla de faror, som omgifva henne. Menar ni, att man kan kämpa ung och ensam i en sådan kamp?

År ha nu förflutit sedan den dagen. Den firade sängerskans rykte har nått sin höjd, och den sköna qvinnans är utan fläck.

För någon tid sedan hörde jag en ung man, som åter-

vändt från en tur till kontinenten, med förtrytelse omtala, att »divan» ständigt bevakades af en »drake».

— Det är således af ett äldre fruntimmer, kan jag förstå af edert välkända, betecknande uttryck, sade jag.

— Åh nej, ingen regel utan undantag: det är denna gången en man, svarade han.

Detta är det sista, jag vet att förtälja om min hjälte.

Trenne blad ur sagan om en prinsessa.

Första bladet.

Lägg märke till fruntimret, som kommer der borta. Här i nedre våningen kan ni iakttaga allt i detalj. Böj eder ännu litet närmare intill rutan. Så der ja, nu ser ni, huru hon sväfvar framåt, lätt på foten som ett barn. Likväl är hon en gumma redan, med böjd rygg och skrupna anletsdrag, fastän hon omsorgsfullt gömmer dessa under floret, som hon bär nedfäldt. Den snäfva, slitna klädningen och den lilla urblekta bruna kappan röja en späd, till och med tård gestalt, och hon ser fattig ut; men hon bär sin torftiga utstyrsel med en viss grace, som förråder vana vid något bättre. Särskildt kan ni ej undgå att fästa uppmärksamhet vid hennes gång: den har något så förunderligt dansande och elastiskt, ja, nästan lika mycket ännu som i hennes unga dagar. Helsar hon på eder, så böjer hon sig framåt med en rörelse så fin och full af hållning, att den kunde anstå en hofdam. Men helst tyckes hon vilja undvika att bli sedd, ty hon smyger gerna intill husraden så nära som möjligt och håller med ena handen den af ålder grånade slöjan för sitt ansigte, liksom ville hon förhindra vinden att lyfta på den minsta lilla flik. Inte tror jag, att många känna henne nu. Hon är ju gammal, och verlden

har dessutom burit henne emot; för att låta en bli glömd bruka dessa båda missöden vara tillfyllestgörande. Men också hon har haft sin tid, då ungdom, ett vackert utseende och andra yttre företräden gjorde henne beundrad och bemärkt; en tid, då hennes lefnadsjulle gled lätt öfver solbeglänsta vågor, med kärlek, förhoppningar och så kallade vänner om bord.

Jag mins henne rak och fin som en vidja, mörkögd, med rosenfärgad kind; en vacker flicka, som förde sig bättre än mängden, klädde sig bättre än den, och som tilldrog sig mer uppmärksamhet än andra. Också kallades hon »prinsessan», en benämning, som afundsjukan och beundran enades i att tilldela henne; de lade endast olika tonvigt på ordet, och deraf kände man igen så den ena som den andra.

Elakheten menade dessutom, att denna benämning kunde väl anstå hennes fars dotter. Ett bösshall utom staden låg ett litet landtställe, långt tillbaka i tiden del af en kungsgård — hvilket tilläfsventyrs också namnet antydde, det hette nämligen Kungsåker — och som senare egdes af hennes far. Man gjorde en ful ordlek och kallade egaren »ockerkungen», dermed syftande på den sed att taga sju för tu, som man sade vara hans. Åh ja, man visste besked om så mycket och menade förutseende, att här vid lag som alltid skulle »orätt fångtet vara snart gånget», äfven utan två slösande söner och en dotter, som förde sig likt en prinsessa.

Om hennes mor vet jag intet annat att säga, än att hon lär ha varit en förståndig och rättänt qvinna, som ingaf sin dotter vana vid och håg för arbete och som derigenom med klokt förutseende motverkade de fäfängliga tankar och den menliga riktning, som annars lätt kunnat bli en följd af så väl faderns förutsatta rikedom som ock den unga flickans egen håg för nöjen och förströelser.

Emellertid sades det, att der i huset, som så ofta annanstädes, sönerne i allt togo brorslotten. Det smickrade nog den faderliga fäfangan att se den vackra dottern firad och bemärkt, men en och annan visste också berätta, att han i allmänhet var ganska njugg, när det gälde utgifter för hemmets qvinliga del, och då gerna knöt hårdare till penningpungen. Att detta kunde stämma öfverens med den vackra Toras fina utstyrsel, förklarade afundsjukan och oviljan ha sin grund i små husliga transaktioner å mammas sida bakom pappas rygg, under det beundran och välviljan sanningsenligare påstodo, att när egna snälla och snabba fingrar ha förmågan att af det enklaste tyg göra den klädeligaste skrud, när de finaste broderier och spetsar af egen tillverkning pryda den lätta baldräkten så, att den kan täfla med hvilken annan som helst af dyrbarare slag, och dertill kommer gåfvan att »kläda sina kläder» ännu mer, än de till fördel kläda en sjelf, så kan man allt se ut som en prinsessa, utan att derfor apanaget behöfver vara så stort.

Det var i synnerhet i balsalen, som Tora C. ådrog sig välförtjent uppmärksamhet. Hon älskade dans med passion och kunde gerna tänkas ha lärt dansens konst af Terpsikore sjelf, ty lättare och mjukare rörde sig aldrig en fot, med mera finhet och behag sväfvade ingen fram öfver tiljan, ja, det tycktes ibland, som rörde hon knapt dervid. Gammalt folk satt gerna qvällen ut och såg på, och det hände till och med, att af de unga par efter par glömde sin egen dans för att beundra prinsessans.

Vid denna tid hade jag ännu sjelf kvar en fläkt af den vänliga eftersommar, som ibland föregår och stundom till och med följer en ett stycke in i medelåldern, och jag hade derfor ej heller så alldeles sagt ungdomens nöjen farväl, att jag icke fann mig road af att någon gång vara

med om dess lif och glädje. Ja, det kunde till och med hända, att en eller annan dansör från fordom kunde fresta mig att tråda ett slag med i dansen.

Det var en afton, då jag så der skattade åt det förflutna, som jag första gången på nära håll såg den vackra Tora, der hon dansade min vis à vis i kadriljen. Utom hennes fina gestalt, hennes lätta rörelser och prydliga, smakfulla dräkt, hvilket allt först fångslade min blick, kände jag ett verkligt behag af att se de mörka, strålande ögon, som mötte mina, hvarje gång hon sväfvade fram och räckte mig sin hand, då vi gjorde chaine i dansen.

Det var också just denna samma afton, hon första gången uppträdde med sin fästman. Hon hade nämligen kort förut blifvit förlofvad med en kunglig sekter K., hvars bekantskap hon föregående året gjort någonstädes, man visste icke hvar i verlden, och hon hade öfverraskat de intet ondt anande stadsborne med att då i dagarna eklatera förbindelsen, utan att ryktet derom haft att hviska det minsta lilla förberedande ord. Naturligtvis var hon denna afton mer än någonsin föremål för både afunden och välviljan. Jag hörde dem och deras utläggningar rundt omkring mig.

— Bevars, något kungligt skulle det vara, söta du! Man gifter sig inom sitt stånd, småskrattade försmädligt en fetlagd äldre fru, vänd till en själsfrände.

— Förmälningen lär komma att firas i sommar, under rättade denna. Mig lyster att se, huru det skall gå i lös med den hushållningen, nej, hofhållningen får man väl säga. Den blifvande gemålen ser ut som en dansmästare »ex professor», tycker jag.

— Det passar bra. Hennes höghet dansar ju till och med, när hon går. Nog komma de att snart svänga öfverstyr med pappas si och så hopkomna slantar, det har ingen fara.

— Fara är, att du ej blir sannspådd, mamma, utbrast förtrytsamt en ung flicka; fastän road af dans som få, är dock Tora förständig, flitig och sparsam som ingen annan. God afton, Robert!

— God afton, Ebba! Hvad säger du om prinsessan Tora? Låt mig vara med att sjunga hennes lof, fastän hon har förlofvat sig, inföll den unge man, som blifvit kallad Robert och som slöt sig till de samtalande. Jag beundrar henne högligen, som du vet. Ingen har så präktiga ögon, ej ens du, Ebba, hviskade han skämtsamt.

— Och ingen så goda, allra minst du, svarade hon och vände sig rodnande bort.

— Om jag kunde begripa, hvad Ni ser i dem! protesterade den fetlagda frun. Men nog vet hon att använda dem alltid.

Prinsessan Tora närmade sig vid sin fästmans arm, och jag betraktade henne med innerligt välbehag. »Präktiga och goda», det är sant, tänkte jag. Det var något i hennes blick, som kom från hjertat och gick till hjertat.

När det så led mot våren, rustades till bröllop på Kungäker. Men det blef intet af, ty brudgummen insjuknade svårt, innan han ännu hann dit, och snart kom det dödsbud. Det var ett hårdt slag. Sorgen höll på att alldeles bryta ned den stackars flickan, sades det, och då kunde ju till och med missunsamheten bestå sig den ovanliga lyxen att känna medlidande. Den gjorde så och rördes ända till tårar — öfver sitt eget ädelmod. En och annan efterklang af de forna missljuden hördes dock ibland.

Småstädernas inbyggare äro i allmänhet intresserade, kunskapsökande och nära nog allvetande inom ett visst område: sqvallerhistoriens. Vårt goda X. var vid den tiden intet undantag; jag skall lemna osagdt, hvad det är nu. Man hade också snart reda på kungl. sekter K:s alla affärer

och förhållanden och visste berätta, att han gjort testamente till sin fästmo af en papegoja och en hund — det var för öfrigt den enda qvarlåtenskap, han egde att skänka bort, sades det — och man beskärmade sig öfver, att han lärt fågeln säga, och säga det om och om igen dagen i ända, om så skulle vara: »Tora, min vackra Tora, jag tillber dig!» Tänk, hvad hon nu skulle bli inbilsk, stolt och majestätisk, när sjelfva djuren kunde säga henne komplimanger!

Men tiden går, och det fins intet, som så snart mister nyhetens behag som just så kallade nyheter. De aflösa hvarandra dag efter dag i brådslande fart, och den ena glömmes så lätt för den andra. Snart talade man föga eller aldrig om Tora C., och hon syntes sällan. Jag såg henne på gatan någon gång, men huru pass djupt sorgen tryckt sin prägel på hennes vackra drag, det dolde hon omsorgsfullt med en tät slöja. Hvad hade väl också världen med det att göra? Hon gick ej mer så lätt och dansande som förr, men det var ju ej underligt: smärtan är en tung börda, för unga skuldror allra mest. Den gamla bär med vana, därför bär hon också hårdigast.

Som sagdt, jag såg prinsessan Tora endast en och annan gång. Hon följdes då alltid och troget af en stor pudel, som gick vid hennes sida med sänkt hufvud och dröjande steg; det var, som om äfven han känt lifvet ödsligt och tomt.

Och så ilade tiden framåt och tog med sig det ena året efter det andra.

Andra bladet.

Det fins en och annan qvarlefva från fordom, som i detta ångans och bekvämlighetens tidhvarf, då man gungar till skogs på makliga soffor i rymliga jernvägskupeer, för

att äta bestäld middag i schweizerier, hotell eller paviljonger, och är framme vid målet, innan man hinner tänka sig dit, — som, säger jag, gerna dröjer vid minnet af den tid, då man, måhända i värme och dam och tvungen att inskränka sin person till det minsta möjliga, men full af ungdomsglädje och en poetisk obundenhet, hvad timmar och minuter beträffar, skakade åstad i höskrinda till närmaste skogshage, med matsäckens många godbitar inpackade i korgar. Helst begaf man sig af i den tidiga morgonstunden, då lärkan drillade som gladast i himmelns sky och de nyvaknade solstrålarna speglade sig som klarast i daggen. Vinden susade frisk om kinden, den kära sommarn nickade, vinkade och log en till möte i träd och åkerfält, i diken, blommor och ängar. Man helsade den igen, varm och ljus i sinnet som sommarsolen sjelf, och jublade i kapp med lärkan i väntan på en välsignadt rolig dag. En sådan der kvarlefva från de poetiska skogsturernas tid är också jag. Till och med då jag hunnit så långt, att jag på dem endast tienstgjorde som förklåde, voro de mig kära: de väckte så många glada minnen; och skogen doftar dessutom alltid lika godt, vare sig man är ung eller gammal, om blott ej sinnet har snufva.

En vacker sommardag var jag af en familj bjuden att med en hel vagnslast glädlig ungdom af båda könen fara ut till T:s sköna skog. De skulle der förlusta sig hela dagen, leka, binda kransar, dansa, njuta sitt sorgfria väsen och i qvällen höra näktergalens ljufva sång. Det var ju ett vackert program? För den mera prosaiska delen af vår tillvaro hade man äfven frikostigt sörjt. Korgar af innehållsrikt utseende, både med och utan framtittande långa flaskhalsar, stodo här och hvar, inkräktande på det trånga utrymmet i vagnen; men hvad gjorde väl det, om man satt litet illa? Glädjen var med och redde till så, att

det blef alldeles beqvämt nog, och som den hade ångan uppe hela den två mil långa vägen, gick färden lika angenämt och fort som någonsin på jernbana.

Jag tycker mig ännu höra vår körsvens muntra klatsch med piskan och de ungas skämt och glam, då han vek in på vägen, som förde till den plats i skogsbrynet, der skogvaktarens trefna stuga låg och der vårt fordon skulle stanna och hästarna beta.

— Se, det är flere än vi, som tänka gästa skogsfrun i dag, anmärkte någon af sällskapet och pekade på en vagn med starkt syskontycke af vår, som stod tom och afklädd allt, hvad man brukade kalla »mildrande omständigheter», det vill säga säckar, kuddar, täcken, sjalar med mera.

— Ja, ett sällskap är redan här, sade den hyggliga skogsvaktarhustrun, tydligen en för detta kammarjungfru från något adligt hus; de ha slagit sig ned på backen strax ofvanom största ängsplanen och hålla nu som bäst på att koka sitt kaffe der. På den öppna sluttningen vid bäcken har solen snart torkat bort daggen, och höjden der bredvid blir under dagen skuggig och sval att sitta på. Der kan herskapet inrätta sig lika bra, om ej bättre.

De unga herrarne belastade sig med korgar, kappor och bylten af mångahanda slag, och så drogo vi åstad med en spelman i spetsen in i hamadryadernas svala och doftande hem.

— O nej, tyst spelman! ropade en af de unga flickorna, då han drog stråken öfver strängarna till ett slags ståtlig ulfåsamarsch. Stör ej skogens härliga musik. Hör! Fåglar, blommor, blad, bäck och gräs de sjunga!

Vi lyssnade; hon hade rätt: det susade så underbart, der ljud som en svag orgelton till fåglarnas qvitter, och andaktsfulla och tysta gingo vi framåt en stund, i fulla drag njutande af den verld, Gud gjort så skön.

Vid dagens olika förströelser skall jag ej dröja. Ni känner nog till alla ett lyckadt skogspartis både beräknade och oberäknade nöjen. Detta gaf till och med ett och annat utöfver hvad man lofvat sig, och man hade hjertans roligt, riktigt på ungdomligt, enkelt vis.

Under måltiden, på hvita dukar smakligt serverad i gröngräset, stego glädjen, glammet och munterheten till sin höjd. Lifvad af drufvans ädla saft, höll man tal på både vers och prosa, och ett af snillena, de manliga förstas, besjöng naturen, skogspartier i allmänhet och vårt i synnerhet, i en uppsluppen, med gladt skämt och oförargliga anspelningar späckad sång, i hvilken hvar och en af sällskapet fick sin lilla karakteristik. Sedan inträdde en stund af hvila. Solen hade stigit högt på himmeln, och dess strålar göto hela floder af värme och ljus in emellan trädkronorna. Vinden hade lagt sig till ro, och skogen kändes qvaf; äfven den ungdomliga munterheten började domna. Herrarne drogo sig undan med sina cigarrer och Jon Blund, och de unga flickorna sutto i grupper tysta och drömmande, lutade emot hvarandra likt fagra blomsterklasar.

Sjelf gick jag längs åt den klara bäcken för att söka mig en ostörd och passande plats, der jag kunde hvila ut, tänka, njuta och kanske blunda, äfven jag, en liten stund.

Under min väg kom jag i närheten af den s. k. »stora ängen», der det förut omnämnda andra skogssällskapet slagit sig ned. Jag vek af åt sidan för att ej komma i beröring med obekanta och befann mig snart inne i en ungskog, der likväl en och annan hårdig veteran värnande bredde ut sina grenar öfver ännu opröfvade och oerfarna telningar, och der täta busksnår af hägg och sälg bildade inbjudande hviloplatser. Den glada bäcken småsjöng i närheten, och smygande intill dess rand, stodo skaror af

förgätmigej och blickade omkring sig med blyga, blå ögon. Gräset doftade så skönt, fåglarna qvittrade öfver mitt hufvud, och längre bort slog en näktergal ett och annat vemodsfyllt slag. Utan att vara sorgfri eller glad som de unga jag nyss lemnat, kände jag mig likväl lycklig och nöjd som ett barn i sin moders famn. Mitt hjerta svälde af tacksamhet: jag egde ju min del i den rikedom och den kärlek, som omgäfvade mig, och jag kände, hvad jag så ofta känt, ensam i tysta skogen: en ousäglig längtan efter harmoni, godhet, fullkomlighet.

Jag sträckte ut mig i det mjuka gräset, hvilade hufvudet på mina armar, och drömmande följde jag med blicken de hvita, genomskinliga skyar, som sakta sväfvade fram under himmelns blå hvalf, tills slutligen en lätt slummer föll öfver mitt öga. Jag vet ej, huru länge jag njutit dess ljufva ro, då röster plötsligt nådde mitt öra. Jag reste mig upp; dock, helt visst skulle ingen störa mig i min undangömda fristad, dold, som jag var, af de löfrika buskarna. Sjelf kunde jag genom att lyfta upp ett par nedhängande grenar bereda mig tillfälle att iakttaga, hvem som närmade sig eller gick förbi.

Ett ungt par, man och qvinna, syntes på gångstigen längs åt bäcken; hon gick något före, lätt och sväfvande. De kommo närmare, det var prinsessan Tora. År hade förflutit, sedan jag såg henne sist, och den afundsjuke slöjan dolde ej i dag hennes anletsdrag. Jag kunde se, att sorgen lemnat sina spår. Den hade tagit hennes ungdomsfriskhet, och det barnsligt glädtiga uttrycket fans ej mer. Men der var ett annat i stället, som talade om tålmod och styrka att bära sorgen sjelf, komme den hädanefter i hvilken skepnad som helst.

Hennes ledsagare var en smärt, reslig och helt ung man, med den hållning, som oftast utmärker militärståndet. Ett

rikt, lockigt hår och ett fint, glänsande skägg omgäfvat hans regelbundna ansigte. Detta var blidt och godt, men intryck af någon synnerlig kraft gaf det ej. Onekligen var han dock en vacker man, och jag gissade, att jag i honom såg Ragnar V., som jag hört omtalas för hans fördelaktiga utseende och som sades ha djupt förälskat sig i Tora C.

De voro nu alldeles invid min dolda hviloplats.

— Låt oss dröja här en stund, bad han, i det han steg fram till hennes sida. Vi äro snart vid ängen igen; om ni lyssnar, kan ni redan höra de våras röster, men gif mig blott ett ögonblick, afslå ej åter igen denna gång min bön.

— Jag vet ej, huru vi kommo att aflägsna oss från de andra, stammade hon förvirrad; kanske de vänta oss, tiden lider snart till afresa, och . . .

— Blott en stund, en kort stund. Hör! Der slår näktergalen, låt honom bli min förespråkare. Vid häggen, som doftar så skönt, bjuder eder den afhuggna trädrotten en sittplats. Se, fastän så härjad, har den på nytt klädt sig i en krans af grönt. Hon svarade ej, tog ett par steg framåt och satte sig. En strid försiggick tydligen inom henne, och hon tycktes vara djupt upprörd.

Jag kände mig ledsen, nästan brottslig, för det jag, fastän ofrivilligt, blef invigd i förtroenden, hvilka ej voro ämnade för en tredje. Men jag hade intet annat val än att förhålla mig stilla, ty med hvad rätt kunde jag väl nu afbryta eller störa deras samtal? Jag beslöt, att speja skulle denna obehöriga tredje dock ej och ej heller lyssna. Derpå släppte jag grenarna, som beredt mig utkik, och så slog jag döförat till, så godt jag kunde, men att kunna var ej godt.

Han talade en stund, ifrigt, dämpadt; hon svarade af-

brutet, dröjande. Jag blef riktigt nöjd, då jag märkte mig ej kunna urskilja det minsta. Nu höjer han llikväl åter rösten:

— Huru länge måste jag strida med detta minne? Och sorgen, denna trollmakt, som omgärdar edert hjerta, skall den evigt hindra mig från att vinna min Tora Borgarhjord? O säg, bedrager jag mig, då jag tror, att hon åter längtar ut till lif och lycka? Är det så, låt då min kärlek, vår kärlek vara det vapen, som befriar henne!

Några djupa snyftningar nådde mitt öra, derpå blef det så tyst. Jag hörde endast näktergalen slå djupa drillar och bäcken gnola sin glada melodi. Inte vet jag, om det var vinden eller jag sjelf, som på nytt lyfte upp häggens grenar.

Hon hade lutat sitt hufvud mot hans axel. Stora tårar droppade ned för hennes kinder, under det ett halft sorgset, halft lyckligt leende bredde sig öfver hennes drag.

— Tack, sade han och kysste henne.

— »Lindormen» låg krossad, Ragnar hade vunnit sin Tora!

En stund derefter voro både de och jag, hvar på sitt håll, på väg till våra väntande vänner.

Färden hem i den svala, klara aftonen var ej det minsta af dagens nöjen. Litet äfventyr hör ju till önskvärdheterna, och ungdomen fann det därför förtjusande, när vagnen gick sönder midt på landsvägen. De utförde en »elfvadans» i en närliggande äng, öfvergjutna af det härligaste månsken, och tycktes ej synnerligen lifligt dela de äldres tillfredsställelse, då vår körsven slutligen ropade: klart!

Nyheten om löjtnant Ragnar V:s och prinsessan Toras förlofning lät ej länge vänta på sig, och kommentarierna

ej heller. Han var för ung, hon skulle se ut som en gammal gumma, då han ännu var i sina bästa år, och man vet väl, huru det då går: det var ett. Så hade han slagit sig på landtbruk, det han föga förstod, och dessutom hade han skulder: det var ett annat. Vidare började meningarna om svärfars rikedomar bli mera delade, och man visste bestämdt, att löjtnant V. haft sina beräkningar, som troligen skulle slå fel, med mera, med mera i samma stil.

Det unga paret gifte sig emellertid och flyttade till en liten landtgård i närheten, som de tagit på arrende. Första tiden efter deras förening syntes de någon gång härinne i staden, och jag lade märke till, att den unga qvinnan nu liksom förut ständigt bar sin täta slöja. Ville hon kanske dölja, huru en ny lycka spirade upp ur den förras aska? Ja väl! Dermed hade ju världen ej heller något att skaffa.

Efter några år förspordes, att egaren till Kungsåker verkligen råkat på obestånd; han hade då kort förut blifvit enkling. Gården öfvergick i annan mans ego, och namnet förändrades, troligen för den nämnda ordlekens skull. Var det sant, att Toras far velat samla egodelar på ej så alldeles rättsinnigt sätt, så hade nu spådomen besannats: det orätt fångna, det snart gångna. Sönerne hade slösat bort summor i tusental. Den ene dog skuldsatt uppöfver öronen, och man talade om faderns namn på flere borgensförbindelser, än han sjelf visste af. Den andre hade spekulerat i svindlande affärer, som misslyckats, och i hvilka gamle C. varit intresserad med stora belopp, och mågen, fastän arbetsam nog, som det tycktes, åtminstone i början, hade ej heller lyckan med sig. Han hade lemnat sin inskränktare verksamhet för en större på en gård längre bort, men det bar sig ej, sade man.

Jag undrade flygtigt, huru det skulle kännas för den firade, väl vanda Tora C. att kanske nödgas kämpa mot fattigdomens pröfningar och bekymmer. Senare kom hon sällan eller aldrig i mina tankar, och ej heller hörde jag något om henne och hennes öden. Familjer och personer, med hvilka man ej varit i närmare beröring, tappar man snart alldeles bort under årens lopp. Det är så världens gång.

Tredje bladet.

En dag för ett par år sedan i början af våren kom jag under vägen hem från en tidig morgonpromenad att fästa blicken vid ett fönster i kvarteret bakom detta. Det var vid den der landtliga gatan, ni vet, som för ut till de stora trädgårdsanläggningarna omkring herr Z:s villa. Der stod en vacker amaryllis och tryckte sin glödande blomkrona intill rutan för att emottaga solens morgonkyss, och blomstervän, som jag är, stannade jag ovilkorligt i liffig beundran öfver dess praktfulla skönhet. Det låg liksom en gyllene dagg öfver de sammetslena bladen, som solstrålarna gjorde ännu mer än vanligt eldiga och skimrande, när de, visande blomkalkens hela fägring, mjukt böjde sig tillbaka mot blomfodret. Snart togs äfven min uppmärksamhet i anspråk af åtskilligt annat inom den klarpolerade fönsterrutan. Gardinen, som omgaf blomman, var ett verkligt konststycke, ett knutet nätverk, lätt som en spets, med en i broderi utförd bård af stor smak och finhet. Under det jag stod och skärskådade allt detta, föll mig något i ögonen, som dittills undgått mig och som likväl fullt kunde berättiga mina annars kanske något väl närgångna undersökningar. En skrifven papperslapp, fäst innanför nedersta hörnet af ena rutan, bjöd nämligen den förbigående att: »Observera!» och så följde: »Här lags

och tvättas äkta spetsar och franska broderier; fina strumpor stoppas, med mera. Ackuratess och billighet utlofvas.»

Jag kom att tänka på åtskilliga grannlåter af det först nämnda slaget, dyrbara nog, som lägo i mina gömmor, nu i viss mån värdelösa af brist på en helande hand till bot för bräckligheter och skador. Det rann mig i sinnet, att dessa dyrbarheter dock kunde komma till heder ännu en gång i Klaras fina, ännu ungdomliga toaletter eller i Edlas mera allvarliga, men alltid smakfulla paryr, derefter gå i arf på qvinnolinien och, så länge en bit fans kvar, föra gamla tants minne till efterverlden. Som jag tyckte denna idé vara verkligen ljus och innebära en framtidstanke värdig mitt kön, så följde jag ögonblickets ingifvelse, steg in i förstugan och knackade på dörren till den boning, från hvilken man så blygsamt bedt mig »observera».

— Stig in! svarade en röst, och följande uppmaningen, befann jag mig snart i ett litet, mycket tarfligt, men med en viss ordning utstyrdt rum. Der satt ett äldre fruntimmer vid en sybåge, som hon höll på knäet, efter hvad jag tydligen tyckte mig finna, syslande i sitt yrke som botgörerska för andras brister. När jag trädde in, sköt hon undan arbetet, i det hon reste sig upp, och emot mig kom en fin, spenslig gestalt, något böjd, men med en viss, ännu ungdomlig grace i sina rörelser. Hon var tarfligt klädd, men med omsorg, fastän klädningen var sliten och snäf, och det syntes af hennes skick och hela framträdande, att hon en gång sett bättre dagar. En svart tyllmössa, prydd med gridelina band af temligen liflig färg, omslöt hennes bleka, djupt färade ansigte, ur hvilket ett par stora, mörka ögon och ett gömdt, outtaladt lidande blickade mig till möte. Med mild röst frågade hon:

— Hvarmed kan jag vara eder till tjänst?

— Eder vackra amaryllis fångade först min uppmärk-

samhet, svarade jag, och från den leddes mitt öga till notisen på pappersslappen. Är det ni, min fru, eller kanske någon dotter, som är så välvillig och helar brist- och bofälliga spetsar, broderier och strumpor?

— Det är jag.

— I så fall skulle jag vilja fråga, om eder tid tillåter eder att emottaga mig som kund?

— Jo, helt visst. Jag har just här i bågen några spetsar, som tillhöra grefvinnan L. Ni kan af dem döma, huru vida ni tror eder kunna bli nöjd med mitt arbete.

Hon tog bågen och höll den framför mig. Det var en fin veneziansk spets af stor skönhet och säkert lika stort värde, som satt uppspänd der, och jag kunde ej annat än beundra den konstskicklighet, med hvilken de bräckligheter, som här och der kunde upptäckas, gjordes omärkliga.

— Ni har stor talang, anmärkte jag, i det jag såg upp på henne. Får jag återkomma i morgon?

— Mycket välkommen, svarade hon och smålog.

Hvar har jag förut sett detta fruntimmer? frågade jag mig sjelf, i det jag redde mig till att gå. Något hos henne förefaller mig så välbekant. Mitt minne ville likväl ej räcka till att besvara frågan.

Jag såg mig om i rummet, under det jag talade några ord om det arbete jag ville lemna. En dörr, som stod på glänt, förde, tycktes det, till ett inre rum eller kök. Emellertid hade jag intet skäl att förlänga mitt besök och på så sätt möjligen få ett intryck, som kunde komma mitt minne att klarna. Jag bjöd henne därför farväl och gick.

Under vägen hem fortfor jag att undra. Det hade ju varit alldeles på sin plats, om jag frågat henne sjelf efter hennes namn; men det föll mig först in efteråt. Så kan man ofta förgäta att på den allra enklaste genväg få en upplysning, som man har all möda ospard att söka, der

man minst skall finna den. Hade jag sett henne under yngre dagar? Kanske. Men huru aflägsna lågo ej de yngre dagarna nu! Nog kunde jag ha hunnit att glömma. Eller någon gång under senare år? Väl möjligt. Men flygtiga bilder från den gamlas senare år, de öfvergå så lätt till orediga eller dunkla föreställningar; ej underligt då, om hon har svårt att minnas!

Andra dagen gick jag med mina spetsar och några par strumpor, i hvilkas fina, bristande maskor min syn numera alldeles for vilse, till min obekanta bekantskap från föregående morgon. Hon satt liksom då vid sin båge och kom emot mig, när jag steg in, på samma förbindliga sätt. Nu skall jag ej glömma genvägen, tänkte jag, när anblicken af hennes milda ansigte på nytt ville mana fram en hägkomst; men jag skall göra det liksom i förbigående, sedan jag uträttat mitt ärende.

Vi beskådade spetsarna, dem hon fann utsökt vackra, och hon trodde sig kunna så fullkomligt återställa dem, att någon bristfällighet aldrig skulle anas. Jag nämde derefter ett par ord om, huru svårt det var att af ren vana ännu på äldre dagar nödgas begagna fina strumpor, då man ej längre förmådde laga dem, och jag bad henne i detta fall bistå mig, både nu och hädanefter.

— Det är alldeles märkvärdigt, fortfor jag, att ni, som ju äfven är en äldre dam, om också ej så långt hunnen som jag, kan syselsätta eder med så fina och ansträngande arbeten som dessa. Jag fruktar likväl, att eder syn ej länge skall kunna hålla ut.

— Åh jo, jag hoppas det, svarade hon. Jag har, Gud ske lof, alltid haft så präktiga, goda ögon; och det är en stor lycka, när man så väl behöfver använda dem.

Jag såg upp. I det samma hördes någon röra sig i det inre rummet, och en sträf röst ropade: »Toral!»

Strumpan jag höll föll ur min hand, och en hel här af klarnande minnen drog förbi min syn.

— Tora! upprepades inifrån ännu eftertryckligare än förut.

— Tyst! bjöd hon befallande och gick ett par steg mot dörren.

Jag visste ej, hvad jag skulle tro, och ej, huru jag skulle dölja min förvirring. Det var då prinsessan Tora! Men till hvem talade hon ur denna ton? Jag tillstår, att underliga tankar flögo genom min hjerna.

— Tora, ljöd det på nytt, min vackra Tora, jag tillber dig!

Nu smålog jag med lättadt hjerta; men hon, som ju ej kunde ana, hvad som föregick inom mig, såg på mig för lägen, och en varm rodnad göt sig öfver hennes fårade kinder.

— Det är en gammal vän från fordom, stammade hon, en papegoja, en skänk af någon, som en gång höll mig kär...

— Och, som det tyckes, ett eko från dessa forna dagar, inföll jag så der litet artigt.

Hon suckade och började åter syselsätta sig med mina spetsar.

Jag betraktade henne med en känsla af innerligt vemod. Bilden af den en gång så strålande unga flickan trädde allt tydligare fram, och jag hade svårt att fatta, att hon och denna visnade qvinna voro en och samma. Nu hade hvarken välviljan eller afunden något ord för henne. Men i ett enades de på nytt: prinsessan Tora var glömd. Dock nej, ej så alldeles ändå! Sjelf stod jag ju bredvid henne som en det vänliga minnets representant, och jag kände mitt intresse växa, allt efter som hågkomsterna klarnade.

»Präktiga, goda ögon,» så hörde jag dem prisas en gång

af välvilliga hjertan. Men med sin så särskilda mening och tonvigt tillade elakheten: »som hon förstår användas». Detta låg långt tillbaka i tiden; hon var då ung, skön och lycklig.

Och nu lyssnade jag till denna gamla qvinnas: »Präktiga, goda ögon, pris ske Gud, de behöfva användas.» Det hade en annan och bättre mening; ett pröfvadt hjertas tonfall ljöd deri.

Så började skogsluft dofta omkring mig, vinden susade i blad och gräs, och näktergalen slog vemodsfullt invid den glada, brådskande bäcken. Der på trädstammen, som, fastän härjad, slagit ut och kransat sig med grönt, satt hon, Tora Borgarhjort, leende genom tårar. Striden var förbi, trollmakten låg öfvervunnen och segraren tog sin lön.

Och här detta trånga, ensamma rum, papegojan, skänken af någon, som en gång höll henne kär, den enda vännen från fordom...

Emellan allt detta och nuet låg ett helt långt lif, om hvilket jag intet visste; och något i hennes väsen sade mig, att, hvad helst det lemnat af erfarenhet och minnen, det var och skulle förblifva hennes allena och ingen annans. Hon hade ju alltid tyckt om att vara beslöjad.

Jag beslöt att ej med ett enda ord förråda, det hennes föregående dagar ej i allt voro mig så främmande, som hon helt visst trodde. På samma gång ville jag likväl gerna visa åtminstone en del af det intresse hon ingaf mig, och jag frågade därför:

— Ni är enka, måhända?

— Ja... enka, svarade hon dröjande.

— Och ensam, kanske barnlös? Det är då dubbelt godt att ega någon från fordom, som talar med en väns tunga, sade jag.

— Ack ja, gojan är för mig ett kärt sällskap, ett

kärt minne. Ensam är jag, men barnlös ej. En son och en dotter äro båda ute för att bryta sig en egen väg. Hastar ni med edert arbete? frågade hon, i det hon såg upp på mig med en lugn, nästan kall blick. Hon tycktes med denna vilja, figurligt taladt, draga slöjan tätare omkring sig.

— Nej, svarade jag och räckte henne handen till afsked; rätta det helt och hållet efter eder bekvämlighet. Farväl!

Sedan dess ha vi ofta återsett hvarandra.

Sjelf undviker hon alltid lika sorgfälligt hvarje meddelande, och jag frågar ej heller. Hon kommer med sitt arbete så fint och väl utfördt, att det kan kallas konstnärligt, och hvarje gång min svaga syn fästes derpå, kan jag ej låta bli att beundrande utbrista: Men huru länge skall ni väl kunna hålla ut med denna syselsättning?

Och hon svarar som vanligt: Åh jo, jag har alltid haft så präktiga, goda ögon, de stå nog bi, Gud är god!

Så böjer hon sig graciöst till afsked, sveper den lilla bruna urblekta kappan omkring sig och gör ett »chassé» ut genom dörren. Min blick följer henne, när hon ilar framåt gatan, lätt på foten som ett barn, och med en tår i ögat tänker jag på den tid, då hennes lefnadsjulle gled lätt öfver solbeglänsta vågor med kärlek, förhoppningar och vänner om bord.

För ej länge sedan hörde jag någon från den ort, der hon lefvat, antyda ett kapitel i hennes lefnadssaga — ack, det samma som i mången annans! — om huru Ragnar fann ett Spangarhed och en Kraka, innan ännu Tora Borgarhjort funnit sin graf.

Se, der är hon igen! Luta eder litet närmare intill rutan, så der ja. Vinden leker i det nedfälda, grånade floret, den lyfter på en fladdrande liten flik, — stackars

gamla! Det är ej svårt att förstå, hvad sorg slöjan nu gömmer.

En minnesruna.

De äro borta nu! Aldrig mer skola de lifva och glädja mitt sinne, aldrig mer smeka mitt trötta öga eller hviska sina underbara sägner i mitt girigt lyssnande öra — ack nej, de äro borta!

Inte sköter jag om, att ni ser mig ha tårar för en saknad, åt hvilken verdens kloke väl snarast skulle vilja le; inte heller rädes jag att för eder tala ut den sorg mitt hjerta gömmer. Ni ser på mig så frågande. Har ni då intet märkt? Ej dödsstillheten omkring mig, ej mörkret och bristen på himmel och ljus? Lyssna då en stund till de hädangångnes minnesruna och ni skall förstå.

De voro mina vänner sedan många svunna år och från början till slut trofasta, som endast få äro det på jorden. Då jag första gången, redan för en hel mansålder tillbaka, trädde in här i mitt ensliga hem, stodo de som vakt nästan invid dess tröskel, böjande sina ädla hufvuden till välkomsthelsning och hviskande hoppfullt om hemfrid och ro. Från den dagen blefvo de mig kära, och i deras närhet kände jag mig allt sedan mindre allena. År och tider vexlade, men aldrig skiftade vi sinne mot hvarandra; vi blefvo fast hellre mer och mer förtroliga, hvilket, om jag annars rätt förstått min långa lefnads rön, är den pröfvade vänskapens säkraste kännetecken.

— Säg mig, med hvem du umgås, och jag skall säga dig, hvem du är, heter det. När jag nu för eder tecknat dessa mina bortgångna umgängesvänners bild, sådan jag eger den kvar i saken och minnet, skall ni måhända, trogen ord-

språket, säga mig, att jag är rätt en barnslig gammal qvinna. Det må ni gerna. Likheten med barnet anstår den ålderstigna väl. Vaggan och grafven, från båda ingår man ju till lifvet.

Skall jag börja med att skildra yttre företräden? De egde många. Deras ställning i världen var hög, men ännu aldrig såg jag någon, som mindre gjorde skilnad till person. De voro välvilliga mot alla och togo lika gerna i sitt hägn de små muntra, fattiga trashankarne från gatan som någon sin de stoltaste af denna världens store. Hvad de äro vackra! sade man ofta. I mina ögon voro de än mer: jag tyckte, att de buro skönhetsens omiskänliga prägel, och i sommar- eller vinterskrud klädde de sig väl; ja, det kan utan öfverdrift påstås, att det skedde med utsökt naturlig smak. Öfver deras hvardagliga lif låg ett poetiskt skimmer, som snarare höjdes än fördunklades af en omutlig pligttröhet mot den uppgift, de fått sig tilldelad; och de anlag och vanor, som voro dem medfödda, smyckade deras tillvaro med ädelt behag. De älskade musik och beskyddade dess idkare, i all synnerhet dem, som fått sångens härliga gåfva, och aldrig skall jag förgäta, men alltid sakna de stunder af stilla njutning, som bereddes mig, när på deras årliga värfester en jublande kör sjöng tedeum tillsammans med Eolus' vemodiga harposlag eller Zefyrs böjliga flöjt.

Kommer så i ordningen att framhålla, hvad de voro för mig i inre mening. Alltid fann jag deras riktning vara den bästa. De sträfvade ständigt oförtröttade uppåt, och dit ledde de äfven gerna min tanke och mitt öga under många ensamma stunder, då jag föredrog deras stilla umgänge framför det bullrande världslifvet.

Mången gång, då jag i sorg och med såradt eller bittert sinne gömde mig undan människors blickar, hemtade jag

lindring och tröst hos dem, ro och hvila af deras lugnande inflytande. Se på oss! hörde jag dem hviska. Liksom du äro vi jordens barn, rotade i dess mull. Också vi ha vår andel i lifvets strid, i kampen mot vreda makter. Men ännu aldrig böjde oss någon storm så djupt, att vi icke reste våra hufvuden igen, lyfte dem på nytt ständigt och alltid uppåt!

Och när glädjens solljus föll öfver min stig, och jag jublade i känslan af att ega, hvad mitt hjerta visste önskvärdt och kärt, då ljöd en sakta maning: Se! Äfven omkring oss leka solens strålar, och vi bada i eternas klara blå, lyckliga, nöjda och kraftfulla; men ännu aldrig, och minst under leende dagar, glömde vi att höja oss uppåt. I stormen, i lugnet gör som vi!

Så lade de mig på hjertat många »nyttiga lärdomar», som, fastän år fogas till år och hjessan hvitnar, aldrig någon kan säga sig åldras ifrån och till hvilka det är godt att lyssna med kärlekens tillit och beredvillighet.

Huru Job under sin kurbits fann lisa och svalka för sårens brännande smärta, det lärde jag rätt förstå hos dem; och liksom fordom de gamle hörde Dodonas susande ekar framhviska allfaderns eviga vilja, så har jag hört den tolkad med tusen värtaliga tungor af mina kära, högresta lönnar, der de stodo invid min boning,

nach allen seiten hin sich breitend in die luft,
schwelgend in sonnenglanz und in der nächte duft.

De äro der ej mer, och med dem togs en fröjd bort från den ensamma gamlas glädjetomma lif. Jag kan ej nu som första gången, ni hittade väg till mitt ringa hem, bjuda eder att hvila ögat på deras lätta, vajande blad. Icke sant, nu märker ni dödsstillheten? Ni hör ej längre

vårvinden dansa glädtigt hvisslande och syslande fram emellan grenarna för att locka den späda bladknoppen ur sin hylsa, ni hör ej sångarskaran, ej Eolus och Zefyr spela mer. Hvad tror ni väl de små fåglarna tänka och känna, när de komma för att hvila, gunga och sjunga som förr och ej finna den lugna fristaden mer? Jag ser dem flyga sökande och oroliga omkring än hit än dit, och det händer understundom, att de slå med vingen mot min fönsterruta, liksom ville de spörja eller ställa mig till ansvar. Kära små vänner, svarar jag då, de föllo för lönmördarhand. Beklaga, men anklaga mig ej. Min saknad är störst, ty misten I en, stå tusen eder åter. Jag egde blott dessa, och med dem förlorar jag äfven edert muntra qvitter, eder ljufva lek för eget bo. — Sjelfva solstrålarna tyckas studsas vilsna tillbaka mot den stora, ogenomträngliga stenmassan, som skymmer himmeln och tager bort dess ljus. Det är också annat det än att smyga in i trädens kronor och lysa och glittra emellan vippande qvistar och grönskande blad! Och hvar äro de väl nu, stjernorna de klara, som sutto der i qvällen likt tindrande små blomster och tycktes följa med, när löfverket lekande böjde sig för vinden? Allt är nu taget ifrån mig af den vidunderliga kolossen, som brådslande vuxit upp på samma jord, i hvilken lönnarna slog rot så många svunna år. Det tomma intet stirrar emot mig ur tjugu vida fönsterpar, och jag tycker, det är en fattig granne nog. Det vore ändå något, om ett eller annat rosigt barnansigte mötte min blick, eller åtminstone en böljande gardin här och der erböjde sig till kritiskt skärskådande. Men nej, derinne ryms ej huslig hygglighet och trefnad. Det är en vetenskaplig kokinrättning ni ser, der man i deglar och kolfvar skall söka efter och förklara naturens under. Ack,

om dem fann den olärda vitnesbörd i lönnarnas minsta lilla blad!

Dock, ofta, när jag så klagar, förekommer det mig, som hörde jag åter en sakta maning. Se ej på ytan af tingen, hviskar den. Der vetenskapen forskar efter medlen att lindra mensklighetens jobsqual, skådar du i sjelfva verket en rikedomens boning, och der skall ständigt och alltid elden på äriln brinna — uppåt äfven den.

Och då tänker jag: således det samma som förr, endast under en annan form!

De äro borta och skola ej stå som vakt invid min tröskel, böjande sina ädla hufvuden till afskedshelsning, när snart min långa dag är förliden. Det skymmer nu allt djupare. Hvad mer, om ej det yttre ögat ser allt kärt, som eges än i sagnaden och minnet, och huru godt att sjelf

— när så det blir bestämdt,

få lösas från sin rot

och lyftas uppåt, uppåt jemt

förklaringen emot!

Att ha för sista gången sagt:

Farväl, farväl! Tack för god vakt!

AF SAMMA FÖRFATTARINNA FINNES UTGIFVEN:

UR GRANSKAPETS KRÖNIKA.

TECKNINGAR AF SORELLA.

260 SIDOR. 1872. OKTAV. 2 KRONOR.

Hela verket 6 kronor.

H. K. ANDERSENS

SAGOR OCH BERÄTTELSE.

Öfversättning af **KARL JOHAN BACKMAN.**

Med 500 träsnitt, de flesta af **KARL LARSSON.**

Godtköpsupplaga. — Tolf häften à 50 öre.

»Det är veterligen första gången en samling af omkring 500 originalillustrationer till ett arbete framlägges för svenska allmänheten. Redan denna omständighet vore egnad att ådraga denna nya öfversättning en allmän uppmärksamhet. Större delen af teckningarna härrör från hr C. Larsson, redan förut bekant som illustratör. Han har i dem framträdt på ett sätt, som i många afseenden måste anses lyckadt och fullt värdigt det berömda arbetet. Han besitter den mångsidighet, den lätthet och elegans, som fordras af illustratören; hans sammansättningar äga dessutom ett visst pittoreskt behag, som genast stämmer åskådaren fördelaktigt.»

Tidskriften Nu.

»Vi ha redan flere gånger förut uttalat vår glädje öfver, att den stora mängden af läsgiriga, som jemt och ständigt ökar sig, kan få våra mest framstående författares arbeten i vackra upplagor för otroligt billigt pris. Vi hafva nu att påpeka tillvaron af ett nytt företag, som i sjelfva verket öfverträffar allt hvad vi hittills sett i fråga om prisbillighet i förening med en utmärkt vacker utstyrel. Det är **Sagor och berättelser af Hans Kristian Andersen** i ny svensk öfversättning, verkställd af den numera aflidne bekante öfversättaren dr **Karl Johan Backman** och försedd med ypperliga bilder af de svenska tecknarne **Karl Larsson** och **Isidor Törnblom**. Denna nya upplaga, som, försedd med omkring 500 fina träsnitt, för abonnenter kommer att **kosta 6 kronor**, torde sålunda kunna påräkna en synnerligt stor spridning.»

Hemvännan.

»Ja, yttrar den som i förevarande upplaga lemnat en kortfattad lefnadsteckning öfver **Andersen**, icke blott barnen, utan alla, gammal och ung, skola vinna på denna lättade bekantskap med **en af de bästa och egendomligaste skapelser** inom den nyare vitterheten. Hvarje människa, som älskar enkelhet, naturlighet och sanning, den lärde lika väl som den obildade, kan i **Andersens sagor** finna något, som träffar hennes innersta hjerta, skänker henne en slående bild af något förhållande i lifvet, uppklarar för henne en sanning eller inpräglar i hennes sinne en outplånlig bild af något löjligt och förvändt i verlden, men en bild, som är uppfattad med ett mildt öga och tecknad med en lekande hand. Alla dessa egenskaper tillsammans göra **Andersens sagor till en verklig folkbok af första rang**, och den, som vill sitt folk väl, kan icke annat, än hjertligt önska, att den måtte såsom en sådan finna väg till så många hem som möjligt för att sprida sund och oskyldig glädje bland stora och små samt under skämtets form inpräglade i mottagliga hjertan mängen vacker och nyttig lärdom för lifvet.»

UNGDOMENS BOK.

Till julen 1878 utkom förra delen af detta verk, *Gossarnes lekar*, och har hos det uppväxande släktet blifvit en af dess mest omtyckta böcker. Den fortsättning till verket, »*Flickornas lekar*», som härmed erbjudes, innehåller ett tusen lekar och syselsättningar samt icke mindre än 600 afbildningar. Båda kunna räknas till de bästa ungdomsböcker som i vårt land utkommit.

Vi moddela en sammanfattad öfversigt af det rikhaltiga innehållet:

FLICKORNAS LEKAR.

Första afdelningen. — Lekar i det fria. Spring- och söklekar. — Kastlekar. — Gymnastik och kroppsöfningar. — Andra afdelningen. — Lekar inom hus. Lekar för små barn. — Sällskapslekar. — Pantlekar. — Danslekar med musik. — Gåtor. — Ordlekar och förvandlingar. — Matematiska frågor. — Spel. — Skämt och trollkonster med mera. — Aftonunderhållningar. — Tredje afdelningen. — Handarbeten och syslor. Qvinliga handarbeten och syslor, såsom Sömnad, Papparbeten, Flätning, Stickning, Spånad, Tapisseri, Broderi, Virkning, Frivoliteter, Knyttning, Lappmosaik, Knyppling, Arbeten af perlor, spån, trä, moss, fjädrar, papper m. m., Formning, Teckning och Målning (pastellmålning, stänkmålning m. fl.), Träsnideri, Kameer, Matlagning, Trädgårdsskötsel, Växtodling i rum, Allahanda blomsterkonster, Sångfåglar, Husdjur och Aqvarier m. m.

Priset är 2.50 för häftadt och 3 kronor för inbundet exemplar.

Stockholm 1879, december.

HJALMAR LINNSTRÖM.

Af pressens omdömen må anföras:

»Priset är enligt vår uppfattning det jemförelsevis billigaste som äsatts någon barnbok.»
(G. H. T.)

»Till julen 1878 utkom första delen af ofvan angifna verk och tog genast med storm alla gossars hjertan, så att med fullt skäl kan sägas, att så på senare tiden utkomna böcker blifvit med sådant välbehag som denna omfattade af den manliga delen af det uppväxande släktet. Säkert är, att afhandlingen om flickornas lekar fullt värdigt sluter sig till den om gossarnes lekar. Boken, sådan den föreligger, synes oss innesfatta en högligen lyckad lösning af förf:s uppgift.»
(S. D.)

»Boken är förtjent att egas i hvarje hem, der ungdom finnes.»
(T. f. V.)

»Båda dessa böcker böra ej saknas i något hem der ungdom finnes, ty de äro en oundvärlig handbok eller hjälpreda för ungdomen.»
(L. N. T.)

»Vi rekommendera denna bok såsom en nödvändighetsartikel i hvarje hem, der det finnes flickor.»
(N. P.)

»Knappast lär väl en på samma gång mera nyttig och nöjsam julgåfva kunna erbjudas åt det qvinliga uppväxande släktet.»
(S. T.)

»Denna bok torde ej saknas i småherrs-kapets bibliotek.»
(A. V.)

»Vi kunna försäkra, att förf. på ett utmärkt sätt löst sin uppgift, och att »*Ungdomens bok*» är en bland de bästa böcker man kan sätta i händerna på både flickor och gossar.»
(J. T.)

»En angenämare julklapp åt små flickor torde blifva svår att finna.»
(S. P.)

»— Denna vackra uppgift har förf. löst på ett ganska lyckligt sätt och verkligen sammanfört ett material af råd och anvisningar, så rikt, att inom samma område väl näppeligen något dermed jemförligt förut i vårt land framtagts. Den omsigt, hvarmed det hela är utfördt, och den ledning, som de talrika träsnitten gifva, göra arbetet i hög grad praktiskt och lättanvändligt, hvidan vi på det lifligaste rekommendera det samma.»
(A. B.)

Hjalmar Linnströms förlag.

VÄRDEFULLA BÖCKER.

- Dalins stora Fransk-svenska lexikon.** 1214 s. 4:o. 20 kr. (inb. 25 kr.).
- Dalín, Fransk-svensk ordbok.** 1030 s. 8 kr. (inb. 10 kr.).
- Nilsson, m. fl., Engelsk-svensk ordbok.** 1308 s. 10 kr. (inb. 12 kr.).
- Salenius, Latinsk-svensk ordbok.** 1108 s. 6 kr. (inb. 8 kr.).
- Andersen, Sagor och berättelser.** Med 500 träsnitt. Två delar à 3 kr. (inb. à 4.75). Lösa permar à 1.25.
- Andree, Robinsonader.** Med 90 träsnitt. Inb. 3 kr.
- Laboulaye, Folksagor.** Med 50 träsnitt. 2 kr.
- Laboulaye, Nya folksagor.** Med 51 träsnitt. 2 kr.
- Petiscus, Olympen.** Med 90 afb. 2.25 (inb. 3 kr.).
- Ungdomens bok. 1. Gossarnes lekar.** Af Norman. Med 612 afb. 2.50 (inb. 3 kr.).
- Ungdomens bok. 2. Flickornas lekar.** Af Ella. Med 600 afb. 2.50 (inb. 3 kr.).
- Goethe, Faust.** Del. 2, öfv. af Melin. 3 kr.
- Kingsley, Hypatia.** 2 delar. 3.50.
- Ordspråksboken, den svenska.** 75 öre.
- Sorella, Ur granskapets krönika.** 2 kr.
- Buckle, Civilisationens historia i England.** 10 kr.
- Eichhorn, De bildande konsternas historia.** Med 80 afb. 1.50 (inb. 3 kr.).
- Fryxell, Berättelser.** Fullständigt utkomna i 46 delar. Hela verket 97.74. (Inb. 115 kr.). Lösa delar säljas.
- Hammerich, Den kristna kyrkans historia.** Tre delar (i 8 häften à 75 öre). 6 kr. (inb. 9 kr.). Två permar till hela verket à 75 öre.
- Lübke, Arkitekturens historia.** Med 396 träsnitt. 20 kr. (inb. 22 kr.).
- Lübke, De bildande konsternas historia.** Med 408 träsnitt. 12 kr. (inb. 14 kr.).
- Malmström, Sveriges politiska historia från Karl XII:s död.** Del. 1—3. 10.50.
- Sveriges historia.** Med öfver 2000 träsnitt. I sex delar (40 häften à 1 kr.). Hvarje del 6 kr., utom 4:e delen 10 kr. Inbindningen ökar priset på hvarje del med 2.50. Lösa häften à 1 kr. Lösa permar à 1.80.
- Uppfningarnas bok.** Med 2773 illustr. Sex delar. 50 kr. (inb. 62 kr.). Lösa permar à 1.40.
- Upptäckternas bok.** Med 150 afb. 2.40 (inb. 3 kr.).
- Verldshandeln.** Tilläggsband till Uppfningarnas bok. Med 349 illustr. 10 kr. (inb. 12 kr.). Lös perm 1.40.
- Verldslitteraturens historia.** Med 250 diktprof och 300 porträtt. Två delar. 18 kr. (inb. 23 kr.). Lösa permar à 1.50.
- Wieselgren, Lars Johan Hierta.** 3 kr.
- Wagner, Rom.** Tre delar. Med 407 illustrationer. 14 kr. (inb. 17 kr.).
- Cæsar, Galliska kriget.** 2 kr.
- Cicero, Samtalen på Tusculanum.** 1.50.
- Cicero, Valda tal.** 2 häften 1.50 o. 2 kr.
- Curtius Rufus, Alexander den stores bedrifter.** 1 kr.
- Herodotos, Muser eller nio historiska böcker.** Del. 1—3 (à 1.50). 4.50.
- Nepos, Utmärkta fältherrars lefnad.** 75 öre.
- Platon, Valda skrifter.** 1—4. 13 kr.
- Sallustius Crispus, Catilinas sammansvärjning samt det jugurtinska kriget.** 1 kr.
- Tacitus, Romerska annaler.** 3 kr.
- Xenofon, Kyros' fälttåg.** 2 kr.
- Larsson, Karta öfver Dal och södra Västergötland.** 2 kr.
- Larsson, Karta öfver Sverige-Norge, Danmark och Finland.** Stort blad. 75 öre. I permar. 2 kr. Som väggkarta, fernissad. 2.50.
- Larsson, Karta öfver Upland.** 1.50.
- Mentzer, Kartbok öfver Jorden.** 90 öre (inb. 1 kr.).
- Mentzer, Kartbok öfver Skandinavien.** 60 öre.
- Mentzer, Väggkarta öfver Sverige.** Utan namn. 4 kr. Uppklisad 10 kr. (fernissad 12 kr.).
- Ritters Stora geografiska lexikon.** Tre delar i ett band. 10 kr. (inb. 12 kr.).
- Ålund, Geografi för skolas lägre klasser.** Med illustr. Inb. 50 öre.
- Celander, Lärobok i naturlära.** Med 145 träsnitt. Inb. 1 kr.
- Darwin, Om arternas uppkomst genom naturligt urval.** 5 kr.
- Sundström, Atlas till naturriket.** 644 afb. med register. 90 öre (inb. 1 kr.).
- Sundström, Fauna öfver Sveriges ryggradsdjur.** 3.50 (inb. 5 kr.).

Godtköpsupplaga.

ABDALLAH

ELLER FYRVÄPLINGEN.

ARABISK BERÄTTELSE.

Af EDOUARD LABOULAYE.

Öfversättning af O. V. ÅLUND.

174 s. 1881.

Innehåll.

Prolog. — Husets glädje. — Horoskopet. — Uppfostran. — Tack-
sammhetsprof. — Den nye Salomo. — Den belönade dygden. — Bar-
sim. — Juden. — Zobeides brunn. — Kopparbladet. — Irems träd-
gårdar. — De båda bröderne. — Karavanen. — Kafur. — Berättelsen
om sultanen af Kandahar. — Anfallet. — Sultanen. — Silfverbladet.
— Hemligheten. — Räfvens tålmod. — Auktionen. — Hemkomsten.
— Kara-Sjeitan. — Gästfriheten. — Guldbladet. — Återkomsten. —
Leila. — Hämnen. — Diamantbladet. — Omars lycka. — Två vänner.
— Slutet. — Epilog.

Intagen i den nya romantidskriften **Vitterlek**.

Denna tidskrift, som skall innehålla de bästa arbeten
af utmärkta författare, är den **billigaste romantidskrift**,
som utgifvits i vårt land. **Vitterlek** utkommer i veckohäften
(om 32 sidor) à 10 öre.